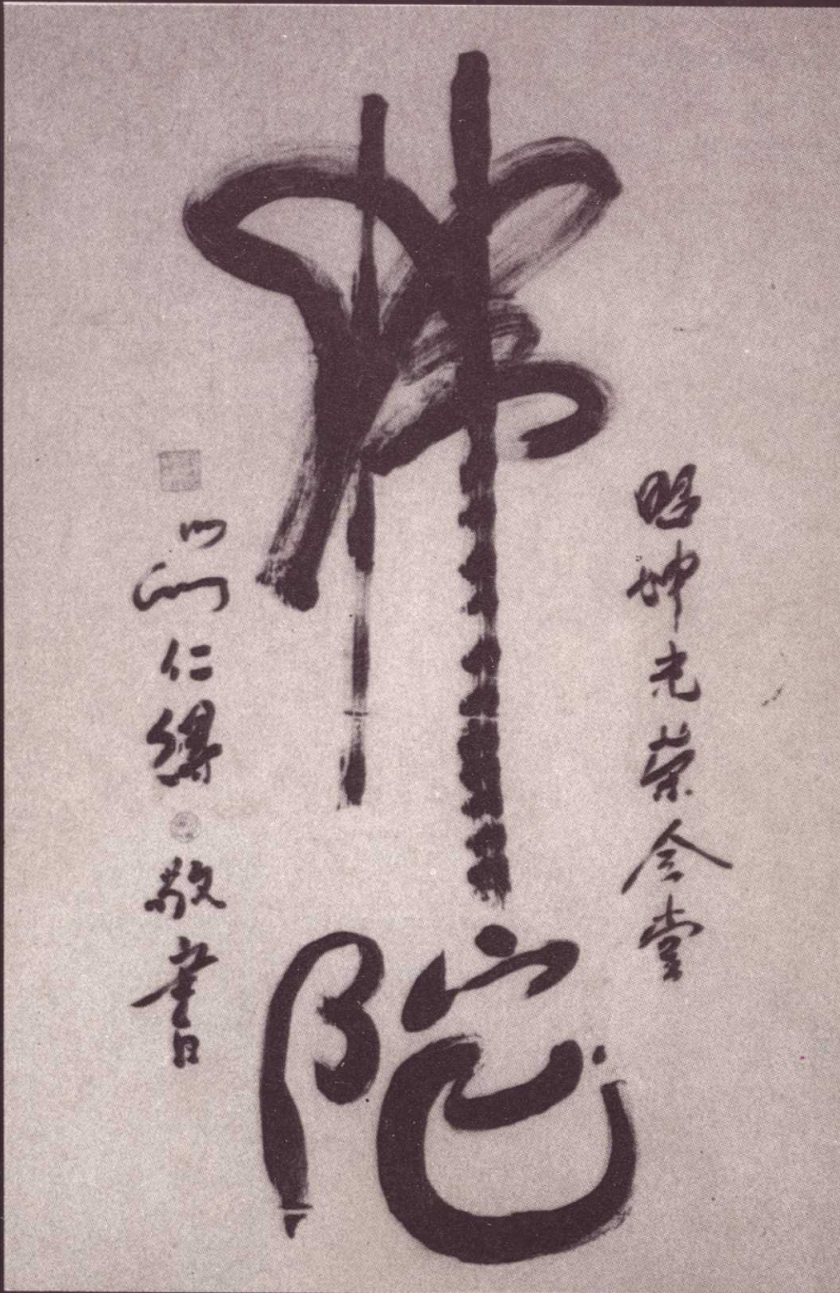




เสขิยธรรม

* ถนหนังสือ * ฉบับที่ ๓๓ ปีที่ ๗ มกราคม - มีนาคม ๒๕๔๐



สองปีเสมสิกขาลัย

ผู้จัดทำ

กลุ่มเสขิยธรรมร่วมกับคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ.)

การเป็นสมาชิก

เสขิยธรรมออกเผยแพร่ปีละ ๔ ฉบับ ค่าสมัครสมาชิก ๑๐๐ บาท ต่อ ๑ ปี ประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิก โดยส่งชานาณัติหรือตัวแลกเงิน ในนาม นายพิภพ ฤตมอิทธิพงษ์ มายังเลขที่ ๑๒๔ ซอยวัดทองนพคุณ ถนนสมเด็จเจ้าพระยา คลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ ปณ.คลองสาน

กลุ่มเสขิยธรรม

เกิดขึ้นจากการรวมตัวของพระภิกษุและฆราวาสผู้ห่วงใยในพระพุทธศาสนาและสภาพของสังคมไทย มีความประสงค์จะประยุกต์ใช้ศาสนธรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างกลมกลืน นอกเหนือจากการประสานงานและเกื้อหนุนกำลังใจซึ่งกันและกันในการทำงานเพื่อสังคมในด้านต่างๆ แล้ว ลักษณะเฉพาะอีกประการหนึ่งของกลุ่มมา ก็คือการเพียรพยายามประยุกต์ธรรมะเพื่อเป็นข้อวัตรปฏิบัติเพื่อขัดเกลาตนเอง โดยมุ่งประโยชน์สุขของสังคมและเพื่อสมดุขของระบบนิเวศน์ อาทิ การลดและพยายามงดเว้นจากอบายมุขสมัยใหม่ เช่น บุหรี่ เครื่องดื่มประเภทยาสูบกำลัง น้ำอัดลม ภาชนะพลาสติกและโฟม เป็นต้น

ผู้มีความสนใจ ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ฝ่ายประสานงานกลุ่มเสขิยธรรม ๑๒๔ ซอยวัดทองนพคุณ ถนนสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ โทร. ๔๓๗-๔๔๔๕ และ ๔๓๗-๔๔๕๐

คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ.)

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ประสานงานระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการพัฒนาเพื่อดำเนินงานร่วมกัน
๒. แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเรื่องศาสนาและการพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางร่วมกันในการทำงาน
๓. ฝึกอบรมและสรรหาทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมหน่วยงานซึ่งต้องการการเกื้อหนุนดังกล่าว



เสขิยธรรม

เป็นจดหมายข่าวมีวัตถุประสงค์
เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้
และประสบการณ์
การประยุกต์หลักธรรม
มาใช้กับชีวิตและสังคมสมัยใหม่
ทั้งในหมู่ของบรรพชิตและฆราวาส

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
นายธีรารัง ปัทมภาส

คณะบรรณาธิการ
ฝ่ายจัดพิมพ์

พระครูสังฆวิชัย (สมนึก นาโถ)
พระอธิการทับทิม อนาวิโร
พระอธิการวิद्या จิตตภมโม
พระมหาประจวบ ปณฺญาทีโป
พระมหานันทพงษ์ สุขภมโม
พระมหาจิม สุวิจิ
พระไพศาล วิสาโล
พระสุทัศน์ วชิรญาโณ

ฝ่ายบรรณาธิการ

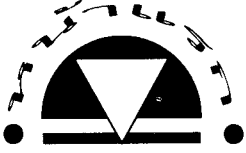
นายสันติสุข โสภณสิริ
นายนิพนธ์ แจ่มดวง
น.ส.ปัทมาธิดา ยรรยงยุทธ
นายปริดา เรืองวิชาธร
นายพิภพ ฤตมอิทธิพงษ์
นายสมเกียรติ มีธรรม
นายวรพงษ์ เวชมาลีพันธ์

สารบัญ

	หน้าแรก	
๒	สู่ศตวรรษปรกติ พนมยงค์ สัจธรรมจะคงอยู่ชั่ววันรันดร์	นรชาติ มภาส
๕	จดหมายสหายธรรม	
	ประยุกต์ธรรมเพื่อสังคม	
๘	การจัดการศึกษาตามนัยแห่งพระไตรปิฎก (๑)	สมเกียรติ มีธรรม
	อนุทินเสขิยธรรม	
๑๑	ทะเลสาบสงขลา ความเป็นจริงที่ค้นพบ (ตอนจบ)	สมเกียรติ มีธรรม
๑๔	การเอามนุษย์เป็นตัวตั้ง	สุจิตโต ภิกขุ
	กระแสดใหม่	
๑๗	กรณีสวรรคตกับนายปรีดี พนมยงค์	สุพจน์ ด้านตระกูล
๒๑	สัญลักษณ์ลูกฟอย	ธนา ดำรงมณี
	พระดีศรีสยาม	
๒๒	พระมหาเจริญ เตชปัญญา ผู้กอบกู้ทะเลสาบสงขลา	สมเกียรติ มีธรรม
	ทุกข์สังข์ของสังคม	
๒๖	นรกของหญิงไทยในญี่ปุ่น	อาจารย์สุจินดา นวกานนท์
๓๐	ท้อแก่สยาดานาสู่ไทยบนความทุกข์ของชนกลุ่มน้อยพม่า	ธारा รินศานต์
๓๔	นิวเคลียร์จากแคนาดาคือความหวังของสังคมไทยจริงหรือ	กลุ่มศึกษาปัญหานิวเคลียร์
๓๗	มองลอดหน้าต่างวัด	
	พุทธศาสนาในโลกกว้าง	
๔๒	ประสบการณ์การสงเคราะห์คนไทยในญี่ปุ่น	พระไพศาล วิสาโล
๔๖	ลมหายใจสงบ ที่หมู่บ้านพลัม	ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช
	ปกิณกะ	
๔๙	ปาฐกถามูลนิธิโกมลคีมทอง ครั้งที่ ๒๓	
๔๙	ธรรมยาตราเพื่อทะเลสาบครั้งที่ ๒	
๕๐	ครบรอบสองปีเสมสิกขาลัย : การศึกษาทางเลือกกับสังคมไทย	
๕๑	รายชื่อผู้บริจาคและผู้สมัครเสขิยธรรม / ใบสมัครสมาชิก	
๕๒	ตารางการอบรมเสมสิกขาลัยประจำปี ๒๕๓๙ (ส่วนที่เหลือ) และ ๒๕๔๐	

ปกหน้า พุทธะ ลายมือพระคณาจารย์ธรรมสมาธิวัตร(เย็นเด็ก) เจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย ซึ่งได้รับเลื่อนสมณศักดิ์เป็นชั้นธรรมเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๙ พระคุณท่านได้มอบแผ่นลายมือนี้ให้อาศรมวงศ์สนิท ในงานครบทศวรรษแห่งอาศรม วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๗ ทางอาศรมได้แขวนแผ่นอันเป็นมงคลนี้ไว้ในสัณฐาคาร

ปกหลัง ภาพลายเส้นโดย อังคาร กัลยาณพงศ์ ซึ่งมีอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐



สุศตวรรษปรีดี พนมยงค์

นรชาติ ผกาสร

สังฆธรรมจะคงอยู่ชั่วนิรันดร์

พลันที่มีข่าวว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เสนอชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส ผู้ประศาสน์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผ่านสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) เพื่อเสนอให้องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) พิจารณาประกาศเกียรติคุณเป็นบุคคลสำคัญระดับโลก ที่ควรเชิดชูในโอกาสที่จะครบรอบชาตกาล ๑๐๐ ปีของ “ท่านปรีดี” ในปี ๒๕๔๓ นายอดุลย์ วิเชียรเจริญ อดีตคณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หนึ่งในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้คัดค้านในที่ประชุม สวช. ด้วยเหตุผลว่าไม่เหมาะสมเพราะท่านมีส่วนพัวพันในคดีลอบปลงพระชนม์ฯ

ปฏิกริยาของคนในสังคมที่เหตุทุนความจริงและยึดมั่นความชอบธรรมก็ปะทุอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเหล่า “ลูกโดม” ศิษย์เก่าธรรมศาสตร์ที่ไม่เคยลืมคุณูปการของท่านผู้ประศาสน์การ

ขณะที่นายอดุลย์ได้ชี้แจงปฏิเสธว่าข่าวดังกล่าวไม่เป็นความจริง โดยเบื้องต้นนั้น สวช.เตรียมที่จะเสนอให้ องค์การยูเนสโกยกย่องพระกิตติคุณ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สมเด็จพระย่า” ในวโรกาสครบรอบ วันพระราชสมภพ ๑๐๐ ปีในปี ๒๕๔๓ ขณะที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ได้เสนอชื่อ “ท่านปรีดี” กองการสัมพันธ์ ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เสนอให้ สวช.เสนอต่อองค์การยูเนสโกไปพร้อมกันโดยระเบียบการนั้นจะต้อง เสนอในที่ประชุมใหญ่ของยูเนสโกในปี ๒๕๔๒ คือล่วงหน้า ๑ ปี

นายอดุลย์เปิดเผยว่าหากเสนอสมเด็จพระย่าและบุคคลอื่นไปพร้อมกัน อาจทำให้มองได้ว่าเป็นการแข่งขันพระบารมี และแม้ว่าเงื่อนไขการเสนอชื่อจะได้ระบุว่าต้องเสนอเพียง ๑ ชื่อ แต่ในทางปฏิบัติจะคัดเลือกบุคคลดีเด่นที่สุดคนเดียว โดยต้องผ่านความคิดเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ในที่ประชุม สวช.ตนก็ได้เอ่ยชื่อนายปรีดี เพียงแต่ให้ความเห็นว่าไม่ควรส่งชื่อซ้ำซ้อน ส่วนการดำเนินการต่อไปนั้นขึ้นอยู่กับนายสุวิทย์ รังสิตพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

“โดยส่วนตัวผมเคารพท่านปรีดี เพราะท่านเป็นหัวหน้าขบวนการเสรีไทย นำระบอบรัฐธรรมนูญมาใช้ปฏิรูป ระบบภาษีอากร เป็นรัฐบุรุษอาวุโส เคยไปกราบท่าน กรณีที่มองว่าผมคัดค้านเพราะแนวคิดอุดมการณ์ไม่เหมือนกันนั้น ไม่จริง ทำไมสันนิษฐานอย่างนี้ ที่ว่าผมขว้างจัดนั้นตรงกันข้าม ผมกลับถูกมองว่าข้ายจัด โดยเฉพาะในเรื่องสิ่งแวดล้อม การธุรกิจ รวมถึงการเมืองด้วย อย่างไรก็ตาม หากเห็นว่าท่านเหมาะสมจะเสนอชื่อในครั้งต่อไป ความจริงแล้วเรื่องนี้ไม่ควรนำมาเปิดเผยก่อนที่ยูเนสโกจะอนุมัติเพราะหากไม่ได้จะทำให้บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อและประเทศชาติเสียหาย” นายอดุลย์กล่าวย้ำ

กระบวนการเสนอชื่อบุคคลสำคัญของไทยให้ยูเนสโกพิจารณาประกาศเกียรติคุณให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกที่ควรแก่การยกย่องนั้น ดำเนินมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ ดังที่ปรากฏมาแล้วกับ สมเด็จพระมหาปรมาจารย์เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร สมเด็จพระญาณสังวรวิมลญาณเถร (สงฺข.) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ พระสุนทรโวหาร หรือ “สุนทรภู่” พระยาอนูมานุราชธน สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ และสุดท้าย สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ได้รับการยกย่องพระกิตติคุณในปี ๒๕๓๕

ก่อนหน้าที่กรณีดังกล่าวจะปะทุเป็นข้อพิพาทเนื่อง ๆ นั้น สถาบันสันติประชาธรรมโดย นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์

หรือ **ส.ศิริวัชร** นักคิดนักเขียนคนสำคัญได้ทำหนังสือถึง **พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ** นายกรัฐมนตรี โดยมีใจความสำคัญว่า “ท่านปรีดี” เป็นผู้มีความรู้การต่อบ้านเมืองอย่างยากจะหาสามัญชนใดเปรียบเทียบ หากแต่ถูกบดบังคุณงามความดีโดยเผด็จการทหาร หากรัฐบาลมีความกล้าหาญทางจริยธรรมโดยบัญชาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอชื่อท่านปรีดีไปยังยูเนสโก จะได้รับการยกย่องสรรเสริญจากสาธุชนอย่างกว้างขวาง

ขณะเดียวกันก็มีหนังสือถึง **นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา** ประธานรัฐสภาโดยชี้ให้เห็นว่าท่านปรีดีเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภาคนแรกโดยเรียกร้องให้สนับสนุนการเสนอชื่อท่านปรีดีเพื่อศักดิ์ศรีของรัฐสภาไทยด้วย และได้ย้ำถึงบทบาทของท่านปรีดีในสมัยที่บริหารราชการแผ่นดินว่า ได้ดำเนินนโยบายในเรื่องมุสลิมอย่างแยบคายและรักษาเกียรติยศของชาวมุสลิมอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของวัฒนธรรมที่แตกต่างอย่างนานิยมชมชอบจนท่านจุฬาราชมนตรีในเวลานั้นถึงกับใช้นามสกุล “**พรหมยงค์**” คล้าย ๆ กับนามสกุล “**พนมยงค์**” ที่เดียว

“พร้อมกันนี้ก็ขอเรียนด้วยว่าชาวมุสลิมในกรุงเทพฯ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้รัฐบาลนี้ชนะพรรคประชาธิปัตย์ ถ้าชาวมุสลิมบ้านครัวในกรุงเทพฯ เทคะแนนเสียงให้พรรคประชาธิปัตย์ พรรคนั้นย่อมได้จัดตั้งรัฐบาลอย่างไม่มีปัญหา”

หนังสือดังกล่าวยังระบุด้วยว่า รมว.ศึกษาธิการก็เพิ่งจะแนบเสียงชาวมุสลิมในเขตเลือกตั้งของตนอยู่มาก หากประธานรัฐสภาจะหาทางชี้แนะให้ ครม.เข้าใจว่า การยกย่องท่านปรีดีคือการเดินตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย และเป็นไปตามครรลองของศาสนา แต่ถ้าเชื่อฟังกโบายของพวกเทคโนโลยีแครดที่เป็นเงาอยู่เบื้องหลังอำนาจก็เท่ากับไปหาญคมิตตามแบบเผด็จการนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีหนังสือถึง **นายสุวิชัย รังสิตพล** รมว.ศึกษาธิการ มีใจความสำคัญว่า ท่านปรีดีไม่เคยถูกกล่าวหาในทางอาชญากรรมแต่อย่างใด เป็นแต่มีการโจมตีโดยบุคคลสำคัญในพรรคประชาธิปัตย์บางคนซึ่งต่อมาได้ยอมรับว่าได้ว่าจ้างคนไปตะโกนใส่ร้ายท่านปรีดีในโรงภาพยนตร์ และประเด็นการใส่ร้ายป้ายสีดังกล่าวก็ถูกท่านปรีดีและทายาทหน้าห้องศาลสถิตยุติธรรมและชนะในทุกคดี

“การเสนอชื่อบุคคลสำคัญของชาติให้ยูเนสโกพิจารณานั้น ไม่จำเป็นต้องจำกัดไว้ปะละคนเท่านั้น ดังบทความที่แนบมานี้ยืนยันว่า การเสนอพระนามสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีควบคู่ไปกับชื่อนายปรีดี พนมยงค์ ย่อมเป็นการสมควร เพราะแต่ละท่านมีคุณูปการต่อบ้านเมืองและผู้คน ตลอดจนนานาชาติต่างกันออกไป ไม่จำเป็นต้องวัดกันที่ตำแหน่งบรรดาศักดิ์”

พร้อมหนังสือดังกล่าว **ส.ศิริวัชร** ได้แนบบทความเรื่อง “**บุษามูลคตที่ควรบูชา**” ไปด้วยโดยมีความสำคัญว่า “สมเด็จพระยา” ทรงเป็นสัมมาจารย์นิบุคคลประกอบพระราชกุศลกิจเพื่อพระศาสนาและประชาราษฎร์ในทางบำบัดทุกข์บำรุงสุข ทั้งทางโรคพาธและสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนเป็นแบบอย่างทางด้านวิถีชีวิตอันเรียบง่าย นอกเหนือไปจากพระราชกรณียกิจพิเศษทางด้านเนรมิตกรรมและทางด้านรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หากประมวลพระราชกรณียกิจออกเป็นรายละเอียดย่อมควรแก่การสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสที่จะมีพระชนมวารครบศตวรรษในปี ๒๕๔๓ รัฐบาลควรจัดงานเฉลิมฉลองได้ไม่น้อยไปกว่าเมื่อคราวสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม มีพระชนมวารครบร้อย โดยควรเสนอให้ยูเนสโกยกย่องพระกิตติคุณไปยังนานาชาติด้วยเช่นกัน

อย่างไรท่านปรีดีก็เป็นบุคคลที่ควรแก่การยกย่องทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เนื่องเพราะความสามารถและคุณูปการที่สร้างไว้กับชาติบ้านเมืองมากมาย คือ

๑. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ๒๔๗๕
๒. เป็นผู้ยกร่าง พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง โดยทำพิธีสถาปนาเมื่อวันที่ ๒๗

มิถุนายน ๒๕๗๗

๓. เป็นผู้สถาปนาเทศบาลนครกรุงเทพฯ จนพัฒนาก้าวหน้าสู่การเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม.สืบมาถึงปัจจุบัน

๔. เป็นผู้สถาปนาระบบการบริหารส่วนท้องถิ่นในรูปของเทศบาลออกไปอย่างกว้างขวางเกือบทั่วประเทศ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในปี ๒๕๗๖

๕. เป็นผู้คิดวิธีจัดเก็บภาษีเพื่อให้เกิดความยุติธรรมตามอัตราส่วนของคนที่มีรายได้มากและน้อย โดยยกเลิกระบบเงินรัชชูปการที่เก็บเสมอกันหมดทุกคนและวางมาตรการด้านการคลังรวมทั้งดำเนินการจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย (แบงก์ชาติ) ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๖. เป็นผู้สานต่องานของกรมหมื่นเทววงศ์วโรปathy ที่ทรงเริ่มไว้จนสัมฤทธิ์ผล โดยการยกเลิกสัญญาอันไม่เท่าเทียมกันกับนานาชาติ ทำให้กระบวนการศาลไทยปลอดภัยสภาพนอกอาณาเขต และมีศักดิ์ศรีเทียบเท่ากับอารยประเทศทางกฎหมายและเศรษฐกิจในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๗. เป็นผู้ผลักดันสร้างภาพยนตร์เรื่อง “พระเจ้าช้างเผือก” เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเตือนชาวโลกให้เห็นโทษของสงคราม ให้มีความรักสันติภาพและอหิงสธรรม ให้เห็นว่า “ธรรมะสำคัญกว่าอำนาจ สันติภาพสำคัญกว่าสงคราม”

๘. เป็นผู้ผลักดันให้ไทยไม่ตกเป็นประเทศผู้แพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลยอมสยบต่อรัฐบาลทหารญี่ปุ่นจนประกาศสงครามกับสหราชอาณาจักรและสหรัฐ จึงได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งขบวนการเสรีไทย จนเป็นที่ยอมรับของฝ่ายพันธมิตรหลังสงคราม ไทยจึงไม่ตกเป็นประเทศผู้แพ้สงครามเช่นเดียวกับญี่ปุ่น และได้เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติก่อน โดยในช่วงสงครามได้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ อารงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้อย่างสมศักดิ์ศรี และอภิบาลสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าและเจ้านายอื่นๆ อย่างได้รับการสรรเสริญจากพระองค์ท่าน

ส. ศิวรักษ์ ระบุในความตอนหนึ่งว่า การที่ท่านปรารถนาเป็นต้วตั้งตัวตริรักษาเอกราชให้ชาติไทยไว้ได้นั้น กรณีนี้เพียงข้อเดียวก็เป็นบุญคุณอันใหญ่หลวงที่เราจักลืมเสียมิได้

“การยกย่องเชิดชูสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ นั้นนับว่าสมควร และหากพระองค์ท่านทราบได้โดยญาณวิสัยได้ว่าการถวายพระเกียรติพระองค์ท่าน จะต้องทำลายผู้อื่นซึ่งก็มีคุณงามความดีมากกับบ้านเมืองและพระราชวงศ์ หากต่างไปจากพระองค์ท่าน ในฐานะที่ทรงเป็นพุทธมามกะและผู้ทรงสัมมาจริณี เห็นที่จะเสียพระราชหฤทัย”

นอกจากนี้ยังได้ยืนยันแนวทางข้อเสนอของตนด้วยว่า

“การที่รัฐบาลไทยจะถวายพระเกียรติพระองค์ท่านและยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ ในปีเดียวกัน หากมีคุณูปการกับบ้านเมืองและนานาชาติต่างกัน กลับจะเป็นเกียรติและศรีแก่ประเทศชาติและรัฐบาล ดังบ้านเมืองอื่นบางปีเสนอชื่อบุคคลสำคัญขึ้นไปให้ยูเนสโกเกินกว่าหนึ่งท่านก็ยอมทำได้”

ท้ายที่สุด ส.ศิวรักษ์ ระบุด้วยว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ เป็นปราชญ์ของไทย ถ้ารัฐบาลถวายพระเกียรติสมเด็จพระองค์ท่าน เชื่อว่าพระองค์จะทรงโสมนัส

ผู้เขียนเชื่อว่าแม้จะมีการเสนอชื่อ “ท่านปรีดี” ต่อยูเนสโกในปีนี้หรือไม่

ชื่อของ “ปรีดี พนมยงค์” จะต้องถูกจารึกในใจสาธุชนทุกยุคสมัย

จากคอลัมน์ **หมายเหตุเจริญนคร สยามโพสต์** ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๙





อดีตพระประจักษ์วอนขอเมตตาธรรม

ที่อาศรมวงศ์สนิท อ.องครักษ์ จ.นครนายก

๖ ธันวาคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขอความเมตตากรุณาท่านผู้มีจิตใจสูง

กระผมนายประจักษ์ เพ็ชรสิงห์ หรือพระประจักษ์ คุตตจิตโต ขณะนี้ตกอยู่ในสภาวะของกระแสโลกบีบคั้นอย่างสุด ๆ ที่เดียว ด้วยอาญาแห่งกฎหมายของกลุ่มคนสร้างขึ้นมา และใช้กฎหมายแบบอคติคือลำเอียงและไม่มีความเป็นธรรม เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ของกลุ่มโยนข้อหาให้กระผมถึง ๗ ข้อหา รอลงอาญาไปแล้ว ๒ ข้อหา กำลังขึ้นศาลอยู่ขณะนี้ ๕ ข้อหา โดยขึ้นศาลมาแล้ว ๔๐ ครั้งเศษ และไม่ทราบว่าจะจบสิ้นสุดลงเมื่อใดแบบไหน ยิ่งนานก็ยิ่งลำบากมากต่อกระผมเพราะการขึ้นศาลจำเป็นต้องจ้างทนายความครั้งละ ๖,๐๐๐ บาท ส่วนตัวกระผมต้องมีค่าใช้จ่ายอีก คือ ค่ำรถ ค่ำโรงแรม ค่ำอาหาร ต่อครั้งประมาณ ๑,๒๐๐ บาท และขณะนี้เป็นเวลาสอบพยานจำเลย กระผมจำต้องไปตามหาพยานในที่ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้าวอยู่กลางทุ่งนาบ้างอยู่ที่ชายป่า สวนมันสำปะหลังบ้าง เขาเหล่านั้นมีแต่คนจน ๆ อยู่นาไร่ จำต้องให้ค่าเสียเวลาแก่ ครอบครัวและค่างรถ ค่ำอาหาร ครั้งหนึ่งต่อคนประมาณ ๘๐๐ บาท ดังนั้นจึงเป็นทางตันที่จะแก้ปัญหานี้ให้หลุดพ้นไปได้ เพราะตอนเป็นพระไม่คิดว่าจะสึกจึงไม่ได้เก็บเงินไว้จึงจำเป็นต้องอาศัยที่อาศรมวงศ์สนิท หรือตามวัดต่าง ๆ เป็นที่พักพิง ท่านผู้ใดที่พอจะกรุณาได้ก็ขอเชิญเถิดครับ

ปัญหาอีกอันหนึ่งที่เกิดขึ้นกับกระผมคือผมมีคุณแม่แก่มาแกแล้วอายุ ๘๙ ปี ไม่มีที่อยู่ เมื่อก่อนก็มีที่ดิน มีบ้านอยู่ แต่ต่อมากการพัฒนาบ้านเมืองทำให้ผู้ที่ซื้อๆ อยู่ในศีลในธรรมลำบากได้เอาที่ดินเอาบ้านไปเข้าธนาคาร และต่อมากธนาคารก็จะยึดจึงได้ขายให้ธนาคารไป เหลือเงินนิดหน่อยพี่สาวเอาไปทำทุนซื้อรองเท้าจากกรุงเทพฯ มาขายที่สระบุรี ปลอมให้คุณแม่อยู่ตามลำพัง เก็บผักบุง ผักตำลึงข้างรั้วในหนองกินไป มีหน้าซำบ้านที่อยู่นั้นจำต้องเช่าผู้ที่มาซื้อเขาอยู่อีกเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท

จึงทำให้กระผมคิดมาก ทำให้ผมมองไปดูท่านเจ้าอาวาสวัดอื่นๆ ที่อยู่ในประเทศขณะนี้ ท่านได้เอาคุณแม่ของท่านไปอยู่ด้วย สุขกายสบายใจฟังลูกชายได้ในยามแก่เฒ่า มาพิจารณาตนเองเมื่อครั้งเป็นพระ ความหมายของพระนั้นกระผมมองว่าเป็นผู้นำทางปัญญา จำต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไขชี้แนะ พระทำแกสังคมโลกอย่างไรไม่มีขอบเขตหรือภาษา เพราะหน้าที่ธรรมทำหน้าที่ไม่ใช่เราทำ เช่นดับ ปอดทำหน้าที่ไม่เคยหยุด และสิ่งอื่นๆ ทุกอนุใหญ่เล็กทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ภูเขา ลำห้วย เสียง แสง สี กลิ่น รส ทุกสรรพสิ่งทำหน้าที่ในสิ่งนั้นๆ ให้ถูกต้องสมบูรณ์เป็นสำคัญ พระจึงจำต้องสร้างเมตตาบริสุทธิ์ให้คุณอยู่เหนือผลประโยชน์แต่สร้างคุณประโยชน์อย่างเต็มความสามารถนั้นๆ ไม่ได้ทำเพื่อตน ไม่ได้เอาตนทำ ธรรมชาติทำ

แต่ต่อเมื่อการต่อสู้ต่างๆ หลายปีไปจิตใจเสีย หลงเอาแพ้นะผิดถูกมาใส่ใจ เพราะจริงจังเกิน ตัวตนเกิดในจิตรู้ไม่เท่าทันจึงกลัวตายและสึก ทำให้เป็นเช่นนี้ จึงไม่มีโอกาสช่วยคุณแม่ตนเองได้ คือความรู้สึกกับญาติธรรมนั้นขณะนั้นกว้างใหญ่ ทั้งสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์บก ประมาณไม่ได้ จึงทำให้ลิ้มญาติ เครือญาติของตนเองไป แต่ก็พาให้ภูมิใจเมื่อมามองว่าได้ออกบวชจากตระกูลจริงตามพระศาสดาตรัสไว้

หวังว่าจะได้รับความกรุณาเมตตาจากท่าน
ประจักษ์ เพ็ชรสิงห์

ปล. รู้อยู่แก่ใจว่าขอหรือยืมต้องใช้ชาตินี้หรือภพหน้าแน่

สำหรับผู้ที่ต้องการบริจาคสนับสนุนสามารถโอนเงินเข้าบัญชี

นายประจักษ์ เพ็ชรสิงห์ ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาของครีกร์(นครนายก) บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๖๐๕-๒-๐๘๐๘๙๐

ขอเชิญร่วมปฏิบัติธรรมแบบอานาปานสติ

วัดป่าสุนันทวาราราม บ้านท่าเตียน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
(ปากทางเข้าวัดอยู่ระหว่างกิโลเมตรที่ ๙๑-๙๒ ทางไปอำเภอทองผาภูมิ)

รุ่นที่ ๑ ๑๗-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๐

รุ่นที่ ๒ ๑๘-๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๐

รุ่นที่ ๓ ๙-๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๐

รุ่นที่ ๔ ๑๑-๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๐

สนใจเข้ารับการอบรมติดต่อได้ที่

อาจารย์ประสิทธิ์ อิ่มใจ

วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี อำเภอเมือง

กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐ โทรศัพท์/โทรสาร ๐๓๔-๕๑๕๗๘๖

ประกาศธรรมยาตราในเขมร ครั้งที่ ๖

๒๐ มีนาคม - ๑๓ เมษายน ๒๕๔๐

พระตะบอง - ไพลิน - ศรีโสภณ - บันเตียมีนเจย

กำหนดการ

- ๑๕-๑๖ มีนาคม ผู้เดินทางนานาชาติประชุมพร้อมเพรียงกันเพื่อเตรียมตัวสำหรับการเดิน (ผู้ที่ไม่เข้าการอบรมส่วนนี้จะไม่ได้รับพิจารณาให้ร่วมเดิน)
- ๑๙ มีนาคม ผู้เดินทางประชุมร่วมกันที่วัดโพเวียร จังหวัดพระตะบอง
- ๒๑ มีนาคม เริ่มเดินแต่เช้าตรู่
- ๑๓ มีนาคม เดินทางถึงที่หมาย และมีพิธีเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ใหม่ตามประเพณีชาวเขมร

การเดินทางธรรมยาตราจัดขึ้นทุกปีเพื่อเรียกร้องสันติภาพและสมานฉันท์ให้กลับคืนสู่ประเทศเขมร ที่เผชิญกับภัยพิบัติเนื่องจากสงครามมาเป็นเวลากว่าสองทศวรรษ สมเด็จพระมหาโพธิชนันทะ ซึ่งเคยได้รับเสนอชื่อให้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพถึงสองครั้ง เป็นผู้ริเริ่มการเดินทางธรรมยาดราดังกล่าว และแม้จะมีอายุ ๗๒ ปีในขณะนี้แล้ว ท่านก็จะเดินนำขบวนธรรมยาตราเหมือนเช่นเคยทุกปี

เส้นทางเดินธรรมยาตราในปีนี้นับว่าสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านเมืองไพลินและพนมมัลลย์ ซึ่งเป็นฐานที่มั่นสำคัญของกองกำลังเขมรแดง และยังคงมีการสู้รบกับกองกำลังของฝ่ายรัฐบาลอยู่เนืองๆ ในการเดินธรรมยาตราเมื่อปี ๒๕๓๗ ผู้เดินสองท่านซึ่งเป็นพระภิกษุหนึ่งและแม่ชีหนึ่ง ก็ได้ถูกยิงเสียชีวิตในขณะที่ขบวนเคลื่อนเข้าใกล้กับเมืองไพลินนี้เอง อย่างไรก็ตาม ทางผู้จัดธรรมยาตราในปีนี้ได้กล่าวว่า ได้ตกลงกับทางกองกำลังเขมรแดงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และพวกเขาจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นายเอียง สารี อดีตผู้นำเขมรแดงเองก็แสดงความปรารถนาดีต่อการเดินทางธรรมยาดรารครั้งนี้เช่นกัน เหตุที่ผู้จัดเลือกเดินในเส้นทางที่เสี่ยงอันตรายดังกล่าวก็เนื่องจาก

ความปรารถนาที่อยากแสดงให้เห็นถึงความไม่มีอคติต่อชาวเขมร ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใดก็ตาม

คาดกันว่าจะมีผู้เข้าร่วมการเดินครั้งนี้ประมาณ ๓๐๐ คน รวมทั้งพระภิกษุ แม่ชี และฆราวาส จากนานาประเทศ รวมทั้งจากประเทศไทยเองด้วย ระยะทางการเดินรวมกันเท่ากับ ๓๓๕ กิโลเมตร

ท่านที่สนใจจะเข้าร่วมการเดินครั้งนี้ สามารถติดต่อกลับมาได้ที่คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา หรือที่ CPR (สมัครธรรมยาตรา) ตู้ปณ. ๖๐ ปณ.บึงทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๒ หรือจะติดต่อโดยตรงไปที่ศูนย์ประสานงานธรรมยาตรา วัดสำเภาเม็ยะ ตู้ปณ.๑๔๔ พนมเปญ กัมพูชา ก็ได้

การบรรยายพิเศษ เรื่อง “ภูมิปัญญาไทยกับการปฏิรูปการเมือง”
ณ โรงแรมไพลิน จังหวัดสุโขทัย วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๙
ผู้ฟังบรรยาย นิสิตภาคพิเศษ ปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการสุโขทัยและตาก

อาจารย์	สุลักษณ์	ศิวรักษ์
ท่านพุ่มพัก	ภูมิปัญญาไทย	ให้ใหญ่ยิ่ง
มนุษย์-สัตว์	แตกต่าง	อย่างแท้จริง
ภูมิปัญญา	คือสิ่ง	ชี้แนวทาง
ภาษาไทย	ความเป็นไทย	อาจสูญสิ้น
หากคนไทย	ไม่รักถิ่น	และสรรค์สร้าง
ภูมิปัญญา	ถูกทำลาย	ให้เสื่อมลง
บริโภค-	นิยม ล้าง	ภูมิปัญญา
ฤๅตะ	ฤๅ	แห่งภูมิธรรม
สื่อชักนำ	ความรัก	ความหวังหา
ภูมิปัญญา	สร้างชาติ	สร้างศรัทธา
ธรรมชาติ	ต้องนำพา	ในหมู่มคน
ปฏิรูป	การเมือง	ดูเบื้องหลัง
อดีต ต้อง-	รับฟัง	เด็ยวปีป้น
สร้างสำนึก	ความกล้า	ประชาชน
ภูมิปัญญา	ของคน	อย่าทอดทิ้ง
ขอขอบคุณ	ท่านผู้	จุดประกาย
แห่งความคิด	หลากหลาย	ทุกทุกสิ่ง
พระรัตนตรัย	คุ้มครองท่าน	อย่างแท้จริง
ท่านนักปราชญ์	ผู้ใหญ่ยิ่ง	แห่งเมืองไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบัติ นพวัฏ
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร



ท่านที่ติดตามเสขยธรรมอย่างต่อเนื่องคงได้คุ้นเคยกับข้อเขียนของพระยงยุทธ ที่ปกิมาอยู่บ้าง พระคุณเจ้า ออกจะแปลกจากพระสงฆ์ทั่วไป ที่มีเพียงพอใจอยู่กับการบำเพ็ญเพียรภาวนา หากยังสนใจใคร่แก้ไขปัญหาสังคมตามกำลังที่มีอยู่ด้วย ที่สำคัญท่านได้จับปัญหาที่นับว่าหนักหนาที่สุดอย่างหนึ่ง คือการรับอบรมเลี้ยงดูเด็กเร่ร่อน ที่กำลังเกิดขึ้นทุกห้วงแห่งของเมืองใหญ่ทั่วไป ผู้เขียนได้พยายามสะท้อนความพยายาม ประยุกต์ธรรมอย่างงดงามของท่าน เพื่ออบรมสั่งสอนให้พวกเขาได้มีโอกาสเกิดใหม่ภายใต้ร่มเงาแห่งธรรมะ นับเป็นกรณีที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

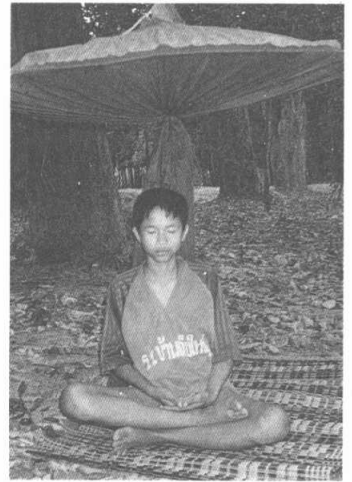
เล่าขานตำนานแม่เฒ่าเข้ากรุง

สถานที่สัปปายะของสำนักสงฆ์วัดป่าหัวดงดูแทบไม่ออกกว่าเป็นสถานการศึกษาแห่งหนึ่ง ที่เด็กหลายคนมาใช้ชีวิตร่วมกัน หลายคนมาจากต่างถิ่น หลายคนเป็นเด็กในหมู่บ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตเด็ก

บ้านหัวดงเป็นหมู่บ้านที่อยู่ลึกไปจากถนนใหญ่กว่า ๑๓ กิโลเมตร รายรอบด้วยหมู่บ้านต่างๆ หลายแห่งกว่าจะผ่านเข้ามาได้จากถนนใหญ่ก็ทุลักทุเลเอากการ ที่นี่เป็นหมู่บ้านค่อนข้างใหญ่ แยกออกเป็นสองหมู่คือหมู่ ๑๐ กับหมู่ ๔ ทั้งสองหมู่บ้านมีเพียงถนนเป็นเขตแดนกัน สภาพบ้านเรือนทั่วไปไม่ต่างจากหมู่บ้านอื่นมากนัก แม่จะอยู่ลึกเข้ามา เรือนแต่ละหลังก็ดูใหญ่ไม่น้อยกว่าหมู่บ้านอื่นๆ จะมีเรือนหลังเล็กๆ บ้างก็เพียงน้อยนิดที่กระจัดกระจายลึกเข้าไปไกลกลางหมู่บ้าน

รายได้ของคนบ้านหัวดง ส่วนมากมาจากแห่งอื่น เสียมากกว่าที่จะเป็นผลผลิตของคนในหมู่บ้าน หลายคนออกไปทำงานต่างถิ่น โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร

หรือจังหวัดอื่นๆ แถบภาคอีสานจะมีบ้างก็เพียงไม่กี่คนที่ถึงกับเดินทางไปทำงานต่างประเทศ หลายคนรับตัดเย็บมุ้งเอาไปจำหน่ายเอง หลายคนเย็บเสื้อยืดกางเกง ส่งให้ร้านค้าในเมืองอำนาจเจริญบ้าง อุบลราชธานีบ้าง ส่วนผู้เฒ่าก็ทำงานเลี้ยงหลานอยู่กับบ้านเช่นเดียวกับหมู่บ้านอื่นๆ ในเมืองไทย



สมาธิภาวนาเป็นหัวใจสำคัญที่เด็กทุกคนต้อง ปฏิบัติร่วมกันทุกเช้า-เย็น

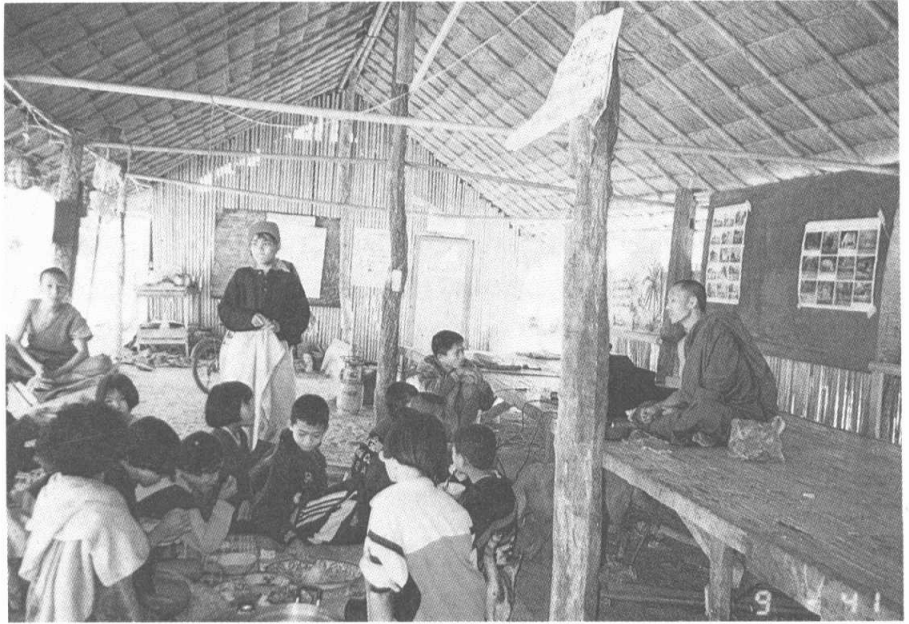
แม่เฒ่าทบทวนความหลังให้ฟัง เมื่อครั้งมาทำงานในกรุงเทพฯ เมื่อ ๓๐ ปีก่อน ทำให้เราเห็นสายธารที่สืบทอดกันมาของคนอีสานที่ยังไม่ขาดสาย ผืนแผ่นดินอันร่วนแค้น คงมิใช่เกิดขึ้นเมื่อวันวานเสียแล้ว หากนับอายุของแม่เฒ่าที่เข้ามาทำงานกรุงเทพฯ ปาเข้าไป ๖๐ ปี ตลอดช่วงชีวิตที่ต้องต่อสู้ ดิ้นรน ผ่าฟันอุปสรรคนานัปการ ต้องพลัดพรากจากถิ่นฐานบ้านเกิด บากหน้าเข้ามาหางานทำตามเมืองใหญ่ๆ ทั้งลูกน้อยอยู่กับปู่ย่าตายาย ที่คอยให้กำลังใจอยู่เบื้องหลัง มาถึงรุ่นปัจจุบันไม่ต่างจากคนรุ่นเก่า คนหนุ่มคนสาวแทบจะไม่มีให้เห็นกันในหมู่บ้าน เช่นเดียวกับเมื่อครั้งที่แม่เฒ่าอาบน้ำไม่หนาว และในวันนี้ เห็นทีแม่เฒ่าต้องกลับมาบ่มเพาะลูกหลาน ดำเนินชีวิตที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมากกว่า ๖๐ ปี ประทับไว้ในความทรงจำอย่างไม่วันลืม

ทุกขปัจจุบันซ้ำร้าย ยิ่งกว่ายุคสมัยของ แม่เฒ่า

หลายครั้งที่เข้ามาสัมผัสหรือซบตัวในหมู่บ้านทำให้เราได้ทราบปัญหาต่างๆ มากมายของชาวบ้านที่นี่ และช่วยให้พวกเขาคลี่คลายความทุกข์ใจออกมา เงินกลายเป็นเป้าหมายสำคัญที่ทุกคนแสวงหาจนคุณค่าต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้านถูกแทนที่ด้วยเงินตรา ใครมีเงินมากก็มีหน้ามีตา มีอำนาจ มี

คนยกย่องนับถือ ดังนั้นการแสวงหาเพื่อที่จะได้เงินมาจึงต้องกระทำกันทุกวิถีทาง โดยไม่ต้องคำนึงถึงศีลธรรมและจริยธรรมอีกต่อไป คนจำนวนหนึ่งถึงกับแอบขายบริการลับๆ อยู่ในชุมชน ยิ่งไปกว่านั้นเด็กผู้หญิงหลายคนก็จับมัธมตันหรือเรียนได้ครึ่งๆ กลางๆ ถึงกับออกมาทำงานเดินรำเป็นหางเครื่องอยู่กับคณะหมอลำประยุกต์ (หมอลำซิ่ง) แย่ยวนผู้คนตามงานประเพณีนิยมต่างๆ

ส่วนเด็กผู้ชายหลายคนไม่มีกระจิตกระใจที่จะไปเรียนหนังสือ เมื่อรู้ว่าพ่อแม่ตนเองมีปัญหาต้องแยกทางกัน สถาบันครอบครัวก็อ่อนแอลงอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นช่วยเหลือเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการถ่ายทอดสืบสานภูมิปัญญามายาวนาน กลับไม่ได้ทำหน้าที่เท่าที่ควร เด็กผู้ชายหลายคนจึงหันไปพึ่งยา



สร้างสรรค์ชุมชนด้วยการฝึกทำอาหารร่วมกัน

เสพติด สูบกัญชา กินยาบ้า ซึ่งกำลังแพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้าน

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงแต่เฉพาะที่หมู่บ้านหัวดงเท่านั้น หากปัจจุบันกำลังเป็นปรากฏการณ์ของหมู่บ้านทั่วไป สถานบริการทางเพศแหล่งใหญ่จึงมิได้รวมอยู่ในเมืองเท่านั้น หากอยู่ในหมู่บ้านเหล่านี้ด้วย ดังนั้นเด็กหลายคนในหมู่บ้าน ทั้งชายและหญิงจึงมีความเสี่ยงต่อการติดยา พ้อเลี้ยงข่มขืน หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเช่นเดียวกับเมืองใหญ่ๆ

ปรากฏการณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านดูเหมือนจะเป็นเรื่องธรรมดา คล้ายกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น ตรงกันข้ามได้ฟังจากคำบอกเล่าของเด็กกระบายความในใจออกมาอย่างขมขื่น รอยแผลที่บาดลึกลงไปโน้มน้าวจิตใจประทับบาปไว้อย่างไม่มีวันลืม เช่นเดียวกับเด็กเร่ร่อน

“กิจกรรมของที่นี่ ดูจะมีความกลมกลืนกับชีวิตของเด็กๆ ทุกคนอยากเล่นอะไรก็เล่น อยากทำอะไรก็ทำ พวกเขามีเสรีภาพอย่างเต็มที่ ทั้งพระและเณรเป็นทั้งเพื่อนและครูคอยให้คำแนะนำปรึกษา ไม่มีใครเป็นหัวหน้าหรือเป็นประธานคอยควบคุมดูแลเด็ก พวกเขามีโอกาสได้สัมผัสประสบการณ์แห่งเสรีภาพด้วยตัวเอง ตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมาจนกระทั่งล้มตัวลงนอนอีกครั้ง ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงร่วมกันของกลุ่ม”

หลายคนที่อยู่ในโครงการฟื้นฟูชีวิตเด็ก ที่ดำเนินการโดยพระยงยุทธ ทีปโก จะต่างกับก็เพียงแค่เด็กซึ่งพลัดถิ่นาคาที่อยู่เหล่านี้ อาศัยวัดเป็นที่อยู่อาศัย และอยู่ท่ามกลางความเมตตาเอื้ออาทรอันสมณสารูปจะเอื้อให้ท่านเจ้าอาวาสปฏิบัติได้ และทุกวันเราจะเห็นเด็กชายหญิงในหมู่บ้านเข้ามาเล่นในวัดกันอย่างสนุกสนาน โดยเฉพาะช่วงวันหยุดจะมีเด็กมากเป็นพิเศษหากวันธรรมดาส่วนมากก็จะเป็นเด็กที่เดิมเคยเร่ร่อนพเนจรมาอยู่ประจำ ๕ คน และอีก ๑๐ คนเป็นเด็กในหมู่บ้านนั่นเอง

ประยุกต์พิธีกรรม สร้างสรรค์ชุมชนด้วยการทำวัตรเย็น

กิจกรรมของที่นี่ ดูจะมีความกลมกลืนกับชีวิตของเด็กๆ ทุกคนอยากเล่นอะไรก็เล่น อยากทำอะไรก็ทำ พวกเขามีเสรีภาพอย่างเต็มที่ ทั้งพระและเณรเป็นทั้งเพื่อนและครูคอยให้คำแนะนำปรึกษา ไม่มีใครเป็นหัวหน้า หรือเป็นประธานคอยควบคุมดูแลเด็ก พวกเขามีโอกาสได้สัมผัสประสบการณ์แห่งเสรีภาพด้วยตัวเอง ตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมาจากกระท่อมล้มตัวลงนอนอีกครั้งทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงร่วมกันของกลุ่ม บ้างเก็บกวาดที่พัก บ้างตักน้ำใส่โถง ฯลฯ ที่ขาดไม่ได้คือกิจกรรมทำวัตรเย็นซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กทุกคนจะต้องทำร่วมกัน ทั้งเด็กจากในหมู่บ้านและเด็กที่อยู่ประจำ

การทำวัตรเย็นเป็นกิจกรรมหนึ่ง นอกเหนือจากกิจกรรมอื่นๆ ที่จะให้โอกาสเด็กได้มาพบปะสังสรรค์ และพูดคุยกันอย่างพร้อมเพียง นอกจากนี้ก็เป็นพิธีกรรมที่ได้รับการปรับมิให้หน้าเบื้อหน้ายั้งสำนักสงฆ์ทั่วไป ดังนั้นการสวดมนต์ของที่นี่จะทำกันเฉพาะบทสวดบูชาพระรัตนตรัยสั้นๆ นอกนั้นเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนกันระหว่างเด็กกับพระเณรในหัวข้อธรรมง่ายๆ ใกล้ตัวตลอดจนปัญหาสังคมต่างๆ ตามโอกาส และความสนใจของเด็ก หรือเป็นการได้ถามทุกข์สุข ให้กำลังใจกัน พร้อมกับทำสมาธิภาวนาและแผ่เมตตาพร้อมกัน

(อ่านต่อฉบับหน้า “การศึกษาหรือจะกลายมาเป็นการสังเคราะห์”)



(ต่อจากหน้า ๔๑)

พัฒนาทรัพยากรป่าไม้ให้มากขึ้น ภายใต้อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ

กรุงเทพธุรกิจ ๒๙ พ.ย. ๒๕๓๙

เอเอฟพีระโคมชาวช้างไทยไปทั่วโลก

สำนักข่าวเอเอฟพีได้สัมภาษณ์ น.ส. โซโรดา ซาลาลาเลขาธิการมูลนิธิเพื่อนช้าง ก่อนเผยแพร่ไปทั่วโลกเกี่ยวกับเรื่องช้างในประเทศไทยว่าช้างไทยมีปริมาณลดลงเรื่อยๆ หากไม่มีการอนุรักษ์ให้ดี ช้างไทยซึ่งเป็นช้างเอเชียที่เชื่องง่ายกว่าช้างแอฟริกาอาจจะสูญพันธุ์ได้

ทั้งนี้ น.ส. โซโรดา กล่าวกับเอเอฟพีว่า จากการที่มีการตั้งโรงพยาบาลช้างที่จังหวัดลำปาง ซึ่งรับรักษาช้างที่เจ็บป่วยทั่วประเทศ ปรากฏว่าช่วยเหลือลดจำนวนการสูญเสียชีวิตได้เป็นจำนวนมาก ช้างในประเทศไทยส่วนใหญ่จะป่วยด้วยโรคกระดูก โดยเฉพาะลูกช้างซึ่งถูกใช้งานขณะที่โตไม่เต็มที่ รวมทั้งบาดเจ็บจากการถูกตัดงานติดเชือกทำให้เสียชีวิตในที่สุด

สำหรับโรงพยาบาลช้าง ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดลำปาง ปัจจุบันได้ทำการรักษาช้างที่เจ็บป่วยเป็นจำนวนกว่า ๑๐๐ ตัวแล้ว นับตั้งแต่เปิดตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นมา แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนรักษาช้างที่ป่วยหนักกับส่วนรักษาช้างป่วยธรรมดาและเก็บยารักษาช้างซึ่งจริงๆ แล้วทางโรงพยาบาลต้องการที่จะสร้างห้องไอซียู เพื่อรักษาช้างที่ป่วยหนัก แต่ยังไม่ทำได้ทั้งนี้เนื่องจากมูลนิธิเพื่อนช้างไม่มีเงินพอ

นางสาวโซโรดา เปิดเผยถึงผลสำรวจจำนวนประชากรช้างว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีช้างป่าที่อยู่ในป่าตามอุทยานแห่งชาติทั่วประเทศประมาณ ๒,๐๐๐ ตัว เมื่อรวมกับช้างเลี้ยงจะมีประมาณ ๓,๖๐๐ ตัว ซึ่งลดจำนวนลงมาก จากเดิมที่มี ๔,๖๐๐ ตัว เมื่อปี ๒๕๒๖ และในรอบ ๒๐๐ ปีที่ผ่านมาช้างตายเป็นจำนวนมาก

(อ่านต่อหน้า ๓๖)



ทะเลสาบสงขลา

สมเกียรติ มีธรรม

ความเป็นจริงที่ค้นพบ (ตอนจบ)

ปริยายตราเพื่อการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาเป็นความพยายามที่จะเยียวยารักษาระบบนิเวศวิทยาของทะเลสาบสงขลาที่กำลังเสื่อมโทรมไปให้กลับสู่ดุลยภาพอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการเดินทางไกลนครศรีให้ประชาชนหันมาสนใจ ตระหนักถึงวิกฤตที่กำลังเกิดขึ้น พระสงฆ์กลุ่มเสขีธรรมร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่รอบทะเลสาบสงขลาได้จัดกิจกรรมเดินเท้าศึกษาปัญหาของทะเลสาบขึ้นมาในระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม-๑๑ เมษายน ๒๕๓๙ ที่ผ่านมา ต่อไปนี้เป็นสาระสำคัญของปัญหาตามจุดแวะพักต่างๆ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

แม้ว่าที่นี่จะมีคนออกไปขายแรงงานในต่างถิ่นมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่เราเห็นและเป็นเอกลักษณ์ของคนปักขีได้ก็คือ ความหวงแหนในถิ่นที่อยู่อาศัย ถึงไปแสวงไกลก็ยังไม่ทิ้งถิ่นของตนเอง แม้ว่าที่ผ่านมามีนายทุนเข้ามากว้านซื้อที่ดินในแถบนี้บ้าง แต่ทุกคนก็ยังคงพยายามรักษาที่ดินให้สืบทอดไปยังลูกหลานให้ได้

ที่ **คุซุด** ต.คุซุด อ.สทิงพระก็เช่นเดียวกัน จะมองหاناกุ้งสักแกล่งก็ไม่มี อดีตที่นี่เคยเป็นแหล่งปลูกข้าวสำคัญหล่อเลี้ยงคนสงขลา หาดใหญ่ พัทลุง และเป็นแหล่งอารยธรรมสำคัญกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จากหลักฐานทางโบราณคดีเราจะเห็นว่า ตั้งแต่ก่อนกรุงสุโขทัย ได้มีชุมชนอยู่หนาแน่นในบริเวณรอบทะเลสาบ โดยเฉพาะบริเวณแผ่นดินบก ซึ่งต่อมากลายเป็นเมืองใหญ่คือเมืองสทิงพระ อันเป็นศูนย์กลางความเจริญทางด้านศาสนา วัฒนธรรม และเป็นศูนย์กลางการค้าขายกับเมืองต่างๆ ทางทิศตะวันตก ตะวันออก และบริเวณรอบทะเลสาบตอนล่าง ซึ่งต่างก็มีทรัพยากรที่เกื้อกูลกันและกันในการยังชีพของคนแถบนี้

ชุมชนคุซุดดูจะเป็นอีกที่หนึ่งซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่ทุกคนที่นี่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปราศจากความขัดแย้ง ภาพของพระสงฆ์กับโต๊ะอิหม่ามที่ทักทายกันด้วยการโอบกอด กับภาพของโต๊ะอิหม่ามที่เข้ามานั่งสนทนาแลกเปลี่ยนกับพระสงฆ์ในโบสถ์ ล้วนเป็นภาพแห่งความทรงจำที่ทำให้พวกเราเห็นถึงความไร้พรมแดนของศาสนา แมแต่ในชุมชนสองฟากข้างทางเราจะเห็นผู้คนไปมาหาสู่กันฉันมิตร ขณะที่ฟากหนึ่งเป็นไทยพุทธ อีกฟากหนึ่งเป็นไทยมุสลิม คุซุดช่างอบอุ่นใจยิ่งนัก ทั้งพวกเขายังสามารถรวมกลุ่มช่วยพิทักษ์ทะเลสาบสงขลาในนาม “กลุ่มรักคุซุด” อีกด้วย มีหน้าซ้ายยังช่วยประสานหน่วยงานต่างๆ ให้หันหน้าเข้าหากัน ไม่ว่าจะหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนภาคธุรกิจ เพื่อร่วมกันฟื้นฟูทะเลสาบ

ผ่านมา **วัดท่าคุระ** ต.คลองรี อ.สทิงพระ เราจะเห็นบ้านเก่าหลังงามใต้ถุนสูงอยู่สองข้างทาง หลังคาทรงปั้นหยา ฝาบ้านปิดทึบ เจาะหน้าต่างบานเล็ก และทำประตูทางขึ้นด้านหน้าทางเดียว บ่งบอกถึงเอกลักษณ์บ้านทรงปักขีได้ที่รับกับภูมิประเทศเป็นอย่างดี ยิ่งบ้านหลังไหนมีอายุนาน รูปทรงของบ้านยิ่งดูละเอียดประณีต แม้รอยเชื่อมตอของไม้ก็ใช้ลิ้มตอกยึด หาดตะปู้สักตัวแทบไม่มี สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาที่สะสมบ่มเพาะและสานต่อกันมาหลายชั่วคนและมีแนวโน้มจะหาดูได้ยากเช่นเดียวกับหนังตะลุงและมโนราห์ที่ถือว่าเป็นของสูง

คนปักขีได้สมัยก่อนยกย่องศิลปินว่าเป็นอาชีพมีเกียรติ โดยเฉพาะมโนรา เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องอย่างมาก ถึงขนาดหลวงลูกสาวไว้ให้แต่งงานกับมโนรา เพราะถือว่าได้หน้าได้ตา สามารถบอกแขกเหรื่อได้อย่างภาคภูมิใจ ไม่เพียงเท่านั้น แม้กระทั่งหนุ่มๆ สาวๆ ก็มีความนิยมชมชอบต่อมโนรา ยิ่งมโนราที่รำดีเป็นพิเศษ

จะมีชาวบ้านชมชอบ ถึงกับตามไปเอาอกเอาใจ อยากจะอยู่ใกล้ชิดปรนนิบัติ ช่วยแบกหามเครื่องแต่งตัวให้ เพื่อจะได้ติดตามไปด้วย

นี่สะท้อนให้เห็นถึงสายเลือดอันเข้มข้น และความนิยมชมชอบหนึ่งตระกูลกับมโนราของคนบักขี้ได้ ที่หยั่งรากลงไปโน้มน้าวจิตวิญญาณ ภาพของชาวบ้านหอบเลื้อมาปูนอนดูหนังตะลุงที่มาแสดงให้เราดู ทำให้เราระลึกถึงในอดีตที่พ่อแม่มักจะถามเสมอเมื่อใครไปขอลูกสาวแต่งงานว่า “รามโนราเป็นหรือเปล่า ขโมยควายเป็นหรือไม่”

วัดทุ่งบัว ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสดินธุ์ เป็นจุดสุดท้ายที่เราพบปะกับชาวบ้าน ที่นี่กินน้ำสำคัญเพราะเป็นจุดเชื่อมต่อเขื่อนกันน้ำเค็มจากแหลมจองถนน ชาวบ้านแถบนี้ดูจะเห็นชอบกับการสร้างเขื่อน เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปมาติดต่อกันระหว่างฝั่งสงขลากับพัทลุง โดยไม่ต้องขับรถวนอ้อมไปทางหาดใหญ่ สงขลา เพราะไกลและใช้เวลามาก

กรณีการสร้างเขื่อนกันน้ำเค็ม ดูจะเป็นชนวนปัญหาสำคัญที่เคยประทุขึ้นมาแล้วครั้งหนึ่ง ระหว่างชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบทะเลสาบตอนบนที่จะกลายเป็นบ่อน้ำจืดขนาดใหญ่เมื่อเขื่อนสร้างเสร็จ กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบทะเลสาบสงขลาตอนล่าง ซึ่งก็จะกลายเป็นบ่อน้ำเค็ม ทำให้ระบบการไหลเวียนของน้ำในทะเลสาบปิดไม่สามารถกำจัดหรือระบายของเสียที่ไหลจากชุมชนโรงงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมโดยวิถีทางธรรมชาติของทะเลสาบเองได้ แล้วอะไรจะเกิดขึ้นกับทะเลสาบและชาวบ้านที่ดำรงชีพในห้วงน้ำสามรสแห่งนี้

จากสภาพปัญหาตามจุดแวะพักดังแผนภาพที่ ๑ จะได้เห็นว่าแต่ละพื้นมีปัญหาดังกันไป บางพื้นที่มีปัญหาเหมือนกัน แต่ระดับความรุนแรงต่างกันไปตามเหตุปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองที่เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมไปถึงความไม่เป็นธรรมที่ชาวบ้านถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและพ่อค่านายทุน ซึ่งล้วนแต่เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาในสังคมบริโภคนิยมที่มิรู้หลักการซับซ้อนแยกแยะการวิเคราะห์

ที่ผ่านมาได้มีกลุ่มองค์กรต่างๆ เข้ามาทำ

กิจกรรมฟื้นฟูทะเลสาบโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยปลา ขุดลอกคลองหรือร่องน้ำ ทำเขตอนุรักษ์ ไปจนถึงรวมกลุ่มชาวบ้านให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทะเลสาบ อย่างเช่น กลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มอาชีพต่างๆ รวมไปถึงความพยายามที่จะสร้างเครือข่ายของกลุ่มองค์กรที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหา ซึ่งนับเป็นอีกก้าวหนึ่งในการประสานความร่วมมือ และจะต้องมีการวิเคราะห์วิจัยอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้รู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่า มีอย่างไรและส่งผลกระทบต่อกันอย่างไร โดยสืบสาวลงไปให้เห็นความเชื่อมโยงของปัญหาต่างๆ ตลอดสาย (ดูภาพที่ ๒)

ดังกรณีตัวอย่างน้ำเสียจากนาุ้งเกิดจากสารเคมีหรือกากอาหารที่ตกค้างในบ่อกุ้ง แล้วระบายลงสู่ทะเล เมื่อมีการจับกุ้งไปขายให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อ ส่วนหนึ่งขายในประเทศอีกส่วนหนึ่งส่งไปขายต่างประเทศ ตามความต้องการของตลาดที่นิยมบริโภค ก็เกิดปัญหาขยะจากการบริโภคและการผลิตตามมาอีก วันดีคืนดีตลาดต่างประเทศไม่รับซื้อ กุ้งก็ขายไม่ได้ หนี้สินก็พอกพูนตามมา ที่นาบ่อกุ้งก็ถูกยึดหรือต้องขายไป ต้องเร่ร่อนรับจ้างไปวันๆ เมื่อค่าแรงต่ำค่าครองชีพสูงก็เคร่งเครียดหันมาดื่มเหล้าเสพยาเป็นปัญหาต่อสุขภาพ และก่อปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างนี้เป็นต้น

เมื่อเราสืบสาวไปตลอดสายจะเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาต่างๆ พร้อมกับนำมาสังเคราะห์แยกแยะจัดหมวดหมู่ออกมาก็จะเห็นโครงสร้างของปัญหา (ดูภาพที่ ๓) ที่เชื่อมโยงกัน เราจะหันมาวางท่าของเราให้ถูกต้องพร้อมที่จะเข้าไปสัมผัสเพื่อเรียนรู้ และนำมาพิจารณาหาจุดอ่อนจุดแข็งและโอกาสที่จะเข้ามาแก้ไข ด้วยการวางแนวทางให้ชัดเจนเป็นระบบและตรงเป้าหมาย พอลงมือทำการแก้ปัญหาหนึ่งนั้นก็ส่งผลกระทบต่อไปยังส่วนอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกันเป็นโครงสร้าง ทั้งนี้ทั้งนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมกันคิดอย่างจริงจัง

เพราะฉะนั้นลำพังความรู้ความเข้าใจของเรา จึงไม่เพียงพอสำหรับจะมาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนในปัจจุบัน เราจำต้องอาศัยกระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อเปิด

โลกทัศน์ ชีวิตทัศน์ของเราให้กว้างไกล ไม่ตีบตัน หรือผูกติดอยู่กับปัญหาเดิม หรือข้อมูลเดิมๆ ขณะที่เหตุปัจจัยของปัญหาเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปไม่หยุดนิ่ง เชื่อมโยงกันดุจตั้งโยแมลงมุม เป็นเหตุเป็นปัจจัยแก่กันและกัน เช่นเดียวกับระบบนิเวศของทะเลสาบที่ถูกทำลายไปเพียงชั่วระยะเวลาไม่ถึง ๓๐ ปี ก็เกิดปัญหาต่างๆ มากมายจนต้องวิ่งตามแก้กันไม่หวาดไม่ไหว

และเราคงปฏิเสธไม่ได้ว่านั่นไม่ใช่ฝีมือของมนุษย์ที่พยายามเอาธรรมชาติมาปรุงแต่งสร้างสรรค้วัตถุ เพื่อบำรุงบำเรอตนเองให้พร้อมพร้อมสมบูรณ์ เพื่อความสุขของตนเอง โดยเราคิดไปว่าการเป็นนายเหนือธรรมชาติได้เป็นความสุขอย่างหนึ่งของมนุษย์ และจะสามารถแก้ไขความขาดแคลน มีวัตถุปรนเปรออย่างพร้อมพร้อม ซึ่งนำไปสู่การเข้าไปหาประโยชน์จากธรรมชาติ ทำลายธรรมชาติจนพินาศย่อยยับ ทั้งๆ ที่ธรรมชาติก็มีชีวิตจิตใจเช่นเดียวกับเรา หากเราปล่อยให้ธรรมชาติได้จำเริญตามวิถีทางของมันเองบ้าง ไม่ถูกทำลายบูยี่บูย้าฆ่าแล้วฆ่าเล่า ธรรมชาติก็จะฟื้นขึ้นมาเยียวยาตัวเองเสมอ

เพราะการจัดระเบียบตัวเองของระบบนิเวศนั้น โดยพื้นฐานเป็นพลวัตอย่างเดียวกับที่มีอยู่ในหน่วยชีวิตของเรา ทำให้เราได้เห็นธรรมชาติมีใช้แต่จะมีชีวิตเท่านั้น หากแต่ยังมีจิตใจด้วย จิตใจของระบบนิเวศจะตรงกันข้ามกับเราเป็นอันมาก ซึ่งจะแสดงตนให้เราเห็นได้จากความโน้มเอียงที่จะสถาปนาตัวของมันเองร่วมมือกันอันจะเอื้อให้เกิดการประสานองค์ประกอบต่างๆ ของระบบอย่างกลมกลืนกันในทุกระดับของการจัดระเบียบ

ดังนั้นหากเราเข้าใจว่าหน่วยชีวิตของระบบนิเวศนั้นมีชีวิตจิตใจ เช่นเดียวกับที่เรเป็นหน่วยชีวิตหนึ่งในระบบนิเวศทั้งหมดของโลกและจักรวาล แล้วเราก็จะรักธรรมชาติ แต่ความรักธรรมชาติจะเกิดได้อย่างไรเล่า ถ้าเราไม่มีความสุขในการอยู่กับธรรมชาติ มนุษย์ต้องมีจิตใจที่มีความสุขในการอยู่กับธรรมชาติ ถึงจะรักธรรมชาติ ถึงจะต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติและลงมืออนุรักษ์ธรรมชาติ เมื่อเราเห็นตามที่เป็นจริงในแง่มุมเช่นนั้น การแก้ปัญหาที่คงจะหนีไม่พ้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเฉพาะหน้า เพื่อที่จะกลับมาัย้ความหมาย

อันลึกซึ้งของนิเวศวิทยาที่เรียกกันว่า นิเวศวิทยาแนวโลกหรือนิเวศวิทยาอย่างมีจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของเราให้กว้างขวางครอบคลุมถึงระดับพิภพ ดังสังพจน์ที่ว่า “คิดระดับโลกทำระดับท้องถิ่น”



ปรีดีกับโฮจิมินห์

(ต่อจากหน้า ๒๐)

แล้วในเวลาต่อมาส่วนนายดี ศรีสุวรรณ ที่รับจ้างเป็นพยานเท็จก็ได้ไปสารภาพบาปกับท่านปัญญาชนทภิกขุที่วัดชลประทานฯ และได้มีจดหมายไปขอขมานายปรีดีพนมยงค์ ขณะที่ท่านพำนักอยู่ในกรุงปารีส ที่ตนเป็นพยานเท็จทำให้ผู้บริสุทธิ์สามคนถูกประหารชีวิต และทำให้นายปรีดี พนมยงค์กับเรือเอกวัชรชัย ชัยสิทธิเวช ต้องได้รับความเดือดร้อน

ข้อ ๒๓ จากการที่คณะรัฐประหารมุ่งทำร้ายชีวิตนายปรีดี พนมยงค์ ตามที่กล่าวในข้อ ๑๘ จึงเป็นเหตุให้นายปรีดี พนมยงค์ ต้องลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศ แต่ปฏิบัติการทางการเมืองของนายปรีดี พนมยงค์ ได้โฆษณาให้ร้ายนายปรีดี พนมยงค์ ทางหน้าหนังสือพิมพ์สยามรัฐของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และหนังสืออื่นอีกบางฉบับว่าหลบหนีคดีสวรรคต เพื่อให้ประชาชนหลงเข้าใจผิดว่านายปรีดี พนมยงค์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีสวรรคต ซึ่งนายปรีดี พนมยงค์ ได้มอบหมายให้ทนายความนำเรื่องขึ้นฟ้องศาลเพื่อขอความเป็นธรรมและศาลก็ได้ให้ความเป็นธรรมแก่นายปรีดี พนมยงค์ ในทุกคดีที่น่าขึ้นศาล

การอบรมที่เอามนุษย์เป็นตัวตั้ง

สุจิตโต ภิกขุ เขียน : ภิกขุ จิรธัมม แปล

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ กลุ่มพระสงฆ์จำนวน ๙ รูป แม่ชี ๑๕ รูป และวิทยากรอีก ๓ คน (๒ คนจากสมาชิกรวมชนทอรุ่งและอีกหนึ่งคนรับงานอิสระ) ได้ร่วมกันเรียนรู้หาวิธีการที่เป็นทางเลือกใหม่ในการอบรมท่านเจ้าอาวาส พระและแม่ชีที่วัดธรรมนิมิตต์ ได้ต้อนรับพวกเราและได้อำนวยความสะดวกสำหรับการอบรมห้าวันที่จะเกิดขึ้น คือ “การอบรมแบบมีส่วนร่วม” คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา ร่วมกับกลุ่มทอรุ่งผู้สนับสนุน ได้นิมนต์ผู้เข้าร่วมครั้งนี้เหตุผลเพราะว่าแต่ละท่านได้ใช้เวลาส่วนหนึ่งทำงานกับผู้คนในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ บางท่านมีข้อจำกัดด้านประสบการณ์ในด้านนี้แต่ก็ต้องการที่จะทำในโอกาสต่อไป

เราอาจเรียกมันเสียใหม่ว่า “การอบรมที่เอามนุษย์เป็นตัวตั้ง” ซึ่งไม่เหมือนกับวิธีที่ใช้กันทั่วๆ ไป วิธีการของการอบรมแบบมีส่วนร่วมสันนิษฐานว่า ผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหลายเป็นเหมือนแก้วซึ่งมีน้ำอยู่ข้างแล้ว นั่นคือพวกเขาต่างก็มีประสบการณ์ทั้งในระดับและชนิดที่แตกต่างกัน งานของผู้ให้การอบรมก็แค่ช่วยดึงเอาประสบการณ์ส่วนนั้นออกมาโดยสร้างสถานการณ์ที่เอื้อให้ผู้เข้าร่วมฯ สามารถใช้ความรู้ของตนเองที่มีอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งมากไปกว่าการส่งผ่านความรู้ของพวกเขาทั้งสามไปยังผู้เข้าร่วมที่คอยนั่งฟังอยู่เฉยๆ นักอบรมแบบมีส่วนร่วมได้ร่วมกันคิดสถานการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ อย่างชนิดที่เท้าของพวกเขาไม่ได้อยู่นิ่ง

ตั้งแต่เริ่มต้นทีเดียวที่การอบรมครั้งนี้ได้รับผลจากประสบการณ์ตรง ไม่เป็นนามธรรมและไม่ขึ้นอยู่กับการความสามารถในการพูดของวิทยากรอย่างเดียว เธอทั้งสามคือ **คาเรน ริดด์** ชาวแคนาดาซึ่งเป็นนักอบรมมืออาชีพ **อวยพร เวื่อนแก้ว** นักอบรมมือเก่า และ**สุภาพร**

พงศ์พฤษ ผู้มีความสนใจอย่างจริงจังและมากด้วยประสบการณ์ ทั้งสามได้ช่วยกันทำให้การอบรมครั้งนี้ดำเนินไปอย่างที่เราตั้งใจได้ว่า พวกเราได้ใช้เทคนิคหลากหลายและนำเข้าสู่การปฏิบัติจริงด้วยหลักการอันหลากหลายของการอบรมแบบมีส่วนร่วม ยิ่งไปกว่านั้นเรื่องโครงสร้างหลักการและวิธีการของแต่ละช่วงและแม้แต่ทั้งหมดของการอบรมก็ได้เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ในตัวมันเองด้วย ส่วนเนื้อหาที่เติมเข้ามาก็มีประโยชน์มากเช่นเดียวกัน เหมือนกับการกินซูปลักถ้วยแล้วยังสามารถกินทั้งช้อนและถ้วยซूपตามเข้าไปได้อีก

อย่างเช่น เช้าวันหนึ่งวิทยากรให้พวกเราทำกิจกรรมทำทายกลุ่ม โดยมีกระดาษชาร์ตสีขาวอยู่บนพื้นประมาณ ยี่สิบแผ่นเป็นกลุ่มเดียวกัน พวกเราได้ร่วมกันสร้าง “หมู่บ้านในฝัน” โดยใช้สีเทียน (เกรยอง) วาดอะไรก็ได้ที่เราต้องการให้มีในหมู่บ้านของเรา เมื่อวาดเสร็จต่างก็ยืนชื่นชมผลงาน เรารู้สึกเป็นอย่างยิ่งว่าหมู่บ้านนี้ถูกออกแบบขึ้นเพื่ออุดมคติของทุกคนและมันเป็นของพวกเรา ครูหนึ่งก็มีเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทย ๒ คนและนักธุรกิจชาวแคนาดา (ทายดูสิว่าใครเล่นบทนี้) เข้ามาเยี่ยมหมู่บ้านเล็กๆ ของเรา พวกเขาหาความคิดเรื่องการสร้างโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ (สองเดือนต่อมาความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ปรากฏออกมาว่า รัฐบาลไทยมีผลคืบหน้าในการผลักดันโครงการพลังงานนิวเคลียร์ และได้ประกาศพื้นที่ที่จะสร้างโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ในอนาคต ๔ แห่ง คือ ที่ชุมพร ๒ แห่ง ที่ประจวบคีรีขันธ์และนครศรีธรรมราช จังหวัดละ ๑ แห่ง) เรื่องนี้ส่งผลให้พวกเราเกิดความกังวลนิดหน่อยหลายคนเกิดกลัว แต่เนื่องจากเรามีเวลาเพียงเล็กน้อยในการเตรียมสำหรับการมาเยี่ยมเยือนครั้งแรก ซึ่งก็สอให้เห็นเจตนาร้ายของเจ้าหน้าที่และนักธุรกิจเหล่านี้

ชัดเจน นั่นคือ ขณะที่เดินคุยแบบกันเองไปรอบ ๆ บริเวณหมู่บ้านคนพวกนี้ได้สอดสายสายตาสำรวจที่ดินของเราไปด้วย อีกทั้งยังฉีกกิ่งผืนดินชิ้นเล็ก ๆ ปหลายชิ้น ยังไงก็ตามเราได้กันพวกเขาออกไปโดยไม่ถึงกับได้รับความเสียหายอะไรมากนัก แต่พวกเขาบอกว่าจะกลับมาอีกในเวลา ๓ วัน (๑๕ นาที) ดังนั้นเราต้องรีบหามาตรการไว้รับมือต่อไป

ขณะที่การทำทนายได้เปิดเผยตัวมันเองขึ้นนั้นมีหลายสิ่งได้เกิดขึ้นกับกลุ่ม ต่างคนต่างก็รับผิดชอบหน้าที่ต่างกันไป และในเวลาอันสั้นนั้นพวกเรา ๒๔ คนก็ตกลงกันได้ว่าจะรับมืออย่างไรกับเหตุการณ์ที่ค่อนข้างรุนแรงและน่ากลัวนี้ โดยสรุป จากที่ได้ทำงานร่วมกันทำให้ภายในกลุ่มใกล้ชิดกันมากขึ้น กลุ่มได้เรียนรู้ตัวมันเองและได้เรียนรู้ถึงปัจเจกบุคคลที่อยู่ภายใน เรียนรู้ว่าใครเก่งอะไร ได้เห็นบทบาทและความสำคัญของแต่ละคน (และเราก็ทำสำเร็จ!!)

หลังจากนั้น เรากลับมานั่งล้อมวงอภิปรายแลกเปลี่ยนกับคณะวิทยากรอย่างผู้เข้าร่วมการอบรม : อย่างเช่น เราารู้สึกอย่างไรบ้าง? เราสังเกตเห็นอะไรบ้างจากการทำงานเป็นกลุ่ม? ผลของกิจกรรมทำให้อะไรเกิดขึ้นกับกลุ่ม? และต่อจากนั้นเราก็ได้แลกเปลี่ยนในทรรศนะของนักฝึกอบรมว่า มีช่วงไหนบ้างในระหว่างการอบรมที่เหมาะสมที่จะใช้กิจกรรมเช่นนี้? เราสามารถปรับปรุงกิจกรรมนี้ให้เข้ากับกลุ่มใหญ่ได้อย่างไร? กิจกรรมอันนี้เอื้อให้กลุ่มเรียนรู้หลักการใดบ้าง?

เหล่านี้คือความเป็นไปของกิจกรรมโดยส่วนใหญ่ คือ เริ่มด้วยกิจกรรมอันหนึ่งและตามด้วยการแลกเปลี่ยนอภิปรายด้วยมุมมองของนักฝึกอบรม

โดยทั่วไป ในช่วงเช้าเป็นกิจกรรมที่หลากหลายรวมทั้งการฝึกใช้คำถามที่มีประสิทธิภาพกิจกรรมทำทนายกลุ่ม การวางแผน การเตรียมแผนงานในการอบรมและการเตรียมเรื่องในการนำเสนอในแต่ละช่วง ช่วงตอนบ่ายและกลางคืนก็เป็นการประยุกต์ใช้สิ่งที่เราได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริงในแต่ละช่วงโดยพวกเราเอง เริ่มต้นก็เป็นไปอย่างสั้น ๆ ง่าย ๆ แต่ก็ได้ผลคืบหน้าที่น่าพอใจเพิ่มขึ้นและค่อย ๆ นานขึ้น ในรอบสุดท้าย ซึ่งต้องทำ

เป็นคู่หรือทีมใช้เวลาครึ่งชั่วโมงและ ๔๐ นาทีในแต่ละช่วง ขณะที่เริ่มกิจกรรมภาคเช้าก็มีการทบทวนเรื่องที่ได้นำเสนอไปแล้ว และภายในกลุ่มเองรวมทั้งวิทยากรก็ช่วยชี้จุดเด่นจุดด้อยของแต่ละครั้งที่มีการนำเสนอเป็นการให้กำลังใจ

กิจกรรมหลายอย่างในช่วงแรกทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้รู้จักและวางใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นกลุ่มของพวกเราจึงใกล้ชิดและเป็นกันเองมากขึ้น และเนื่องจากแต่ละช่วงของการฝึกนั้นไม่ใช่ “เหตุการณ์จริง” เราจึงไม่ต้องกังวลกับสิ่งที่เราพยายามทำแต่กลับได้ผลไม่ดีเท่าที่ควรด้วยองค์ประกอบสองประการนี้เองที่เราล่าทดลองโดยปราศจากความกลัวและกล้าทำทนายตัวเองเพิ่มขึ้นโดยใช้เทคนิคและหลักการที่กำลังเรียนรู้อยู่ (สิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงหลักการที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างหนึ่ง นั่นคือ เมื่อผู้คนอยู่ในอาการผ่อนคลายและปราศจากความกลัว ก็จะเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง)

ในการใช้ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ นักฝึกอบรมที่ดีต้องระมัดระวังองค์ประกอบหลายอย่างที่อาจเปลี่ยนไป ระหว่างการอบรมมีบ้างในบางช่วงที่พลังของกลุ่มลดต่ำลง (อย่างเช่นในตอนบ่ายของวันที่สาม) วิทยากรได้ตัดเรื่องที่ต้องขบคิดให้น้อยลงและเพิ่มกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มเคลื่อนไหวทางกายมากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการที่พลังกลุ่มน้อยลง ยังมีกิจกรรมอีกหลายอย่างที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจเพิ่มขึ้น บางอย่างรวมทั้งเกมส์ผ่อนคลาย ซึ่งเป็นการดึงพวกเขาออกมาจากเป้าหมายเสียบ้าง และช่วยให้เราได้ขยับแข้งขาเพื่อป้องกันความเฉื่อยชา เกมส์ไม่ถึงกับบ่อยและเหลวไหลเกินไป แต่ก็เพียงพอที่จะไล่ความอ่อนล้าและความน่าเบื่อให้ออกไปได้ อีกอย่างหนึ่งที่ไม่สามารถหาไว้ล่วงหน้าก็คือความแตกต่างในข้อจำกัดของสมาชิกภายในกลุ่ม อย่างเข้าวันหนึ่ง เมื่อพบว่ามีความจำเป็นอย่างเห็นได้ชัด วิทยากรได้บอกพวกเราให้แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มของแม็กซ์และกลุ่มพระ หลังจากนั้นก็รวมกันอีกครั้ง ทั้งสองกลุ่มได้แลกเปลี่ยนร่วมกันว่าได้เรียนรู้และทำอะไรมาบ้างอย่างสั้น ๆ

เนื่องจากมีตัวแปรหลายตัวที่ต้องพิจารณาอยู่

เสมอ ดังนั้นถ้าต้องการให้กลุ่มได้รับประสิทธิภาพสูงสุด นักอบรมที่ดีก็ต้องมีความยืดหยุ่นพอสมควร ขณะที่ คาเรน, พร และ พร! ได้ร่างเป้าหมายที่แน่นอนของการอบรมทั้งหมดไว้ก่อนแล้วและยังมีบางเรื่องที่ได้คิดว่าควรจะเกิดขึ้น พวกเขาไม่ได้วางแผนลงรายละเอียดไว้ล่วงหน้าเป็นสัปดาห์และก็ได้ยึดติดอยู่กับสิ่งที่วางไว้ก่อนแล้ว แทนที่จะทำอย่างนั้น เธอทั้งสามจะพบกันทุกคืนหลังจากที่พวกเราเสร็จกิจกรรมในแต่ละวัน (และหากจำเป็นก็บางช่วงตอนกลางวัน) เพื่อทบทวนในแต่ละวันและเพื่อดูว่าจะมีเรื่องใหม่หรือพิเศษที่จำเป็นในการเตรียมและวางแผนงานในวันต่อไปหรือไม่ อย่างวันแรกที่เริ่มต้น พวกเขาถามกลุ่มว่า เราต้องการและคาดหวังจะได้รับอะไรบ้างจากการอบรมครั้งนี้ ความต้องการตรงนี้จะช่วยในการวางเค้าโครงต่างๆ ไปและปรับสู่เป้าหมายทั้งหมด แต่การออกแบบอย่างเฉพาะเจาะจงไว้จะปรากฏเมื่อการอบรมนั้นคลี่คลายตัวมันเองออกมาในทางที่ไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ แต่นั่นแหละ ผู้ให้การอบรมก็ไม่ควรยึดติดอยู่กับแผนงานทั้งหมด หากควรเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็น โดยเฉพาะเมื่อสมาชิกที่เข้าอบรมร้องขอ

วิธีการวางแผนงานเช่นนี้รู้จักกันในชื่อ การออกแบบแผนงานตามสถานการณ์ ซึ่งมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นได้ แต่วิธีนี้ก็จำกัดต้องมีประสบการณ์ที่จะควบคุมมันได้เป็นอย่างดี (เพราะถ้าเข้าใจผิดหรือใช้ไม่ถูกแล้วก็ง่ายที่จะเข้าใจไปว่า เป็นวิธีการออกแบบแผนงานชนิดปล่อยไปตามยถากรรม) คาเรนได้แนะนำว่าสำหรับนักอบรมที่ยังด้อยประสบการณ์จะเป็นการฉลาดกว่าหากวางแผนไว้ล่วงหน้าบ้าง จากนั้น ก็จะได้ตรวจดูว่าในแผนงานนั้นมีกิจกรรมที่หลากหลายหรือยัง ได้พิจารณาถึงการขึ้นลงของพลังกลุ่มว่าเป็นอย่างไร และได้ตระเตรียมเป้าหมาย, จุดประสงค์รวมทั้งความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

บางทีแง่มุมที่เด่นที่สุดของการอบรมแบบมีส่วนร่วมอาจไม่ใช่การบอกกล่าวออกมาอย่างแจ่มแจ้ง แต่อยู่ที่การกระทำและท่าทีของผู้ให้การอบรมต่างหาก วิธีกรรมนี้มีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่ความใส่ใจที่จะฟังผู้อื่นและมี

ความเคารพอย่างแท้จริงต่อความสามารถและประสบการณ์อันหลากหลายของพวกเขา รวมทั้งเคารพต่อศักยภาพที่จะแก้ปัญหาของพวกเขาเอง ญูญแจดอกสำคัญคือการใช้คำถามและสถานการณ์เพื่อที่จะไขพหุปัญญาที่มีอยู่ตามธรรมชาตินั้นออกมา หลักการพื้นฐานอันนี้ไม่เพียงแต่นำไปสู่การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเท่านั้นแต่ยังทำให้เข้าใจและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายใน ซึ่งปรากฏให้เห็นในปฏิสัมพันธ์ประจำวัน ใครที่รับเอาหลักการอันนี้ด้วยความจริงใจและเชื่อมั่นโดยธรรมชาติเมื่อใครคิด พูด ทำ ต่อสิ่งอื่นหรือคนอื่น เชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกผู้มีความสามารถที่จะค้นหาและเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตในทุกๆ ระดับ ทั้งในตัวเองและเพื่อตัวเขาเอง

สำหรับพวกเราบางคน สัปดาห์ที่ผ่านมาทำให้เกิดความลึกซึ้งและมั่นใจมากขึ้นต่อทฤษฎีซึ่งเราเคยใช้มาแล้ว สำหรับคนอื่น ๆ อาจจะถูกต่อการเปลี่ยนเกียรติและละทิ้งบทบาทแบบเก่า แล้วหันมาใช้วิธีที่ต่างออกไป ซึ่งให้น้ำหนักไปที่กลุ่มมากกว่า หลายท่านเริ่มเห็นบทบาทตัวเองในฐานะแม่ชีและพระ ซึ่งสามารถประยุกต์ธรรมะเพื่อเยียวยาความป่วยไข้อันมหาศาลของโลกสมัยใหม่และเพื่อแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานในการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่พระและแม่ชียังสามารถบรรยายธรรมตามประเพณีอยู่ตามปรกติ นั้น เดียวนี้กลุ่มเราได้เรียนรู้ถึงทางเลือกใหม่และเคล็ดลับอันหลากหลายที่พร้อมจะเอามาใช้เพื่อช่วยให้ผู้คนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง.

สุจิตโต ภิกขุ เขียน
ภิกษุ จิรธัมม์ แปล





กรณีสวรรคตกับ

สุพจน์ ด้านตระกูล

นายปรีดี พนมยงค์

สาส์นจากนายสุพจน์ ด้านตระกูล ฉบับที่ ๒ ถึงพี่น้องร่วมชาติ ในนามสถาบันวิทยาศาสตร์สังคม (ประเทศไทย) ๘ มกราคม ๒๕๕๐

ตามที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เสนอชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส เพื่อรับรางวัลยูเนสโก แห่งองค์การสหประชาชาติ ผ่านไปตามสายงานของ รัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และปรากฏว่าได้มีบุคคลหนึ่งทักท้วง คณะกรรมการพิจารณาแห่งสถาบันนั้นว่า นายปรีดี พนมยงค์ ไม่เหมาะที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับรางวัล อันทรงเกียรตินั้น ด้วยเหตุผลว่านายปรีดี พนมยงค์ เคยพัวพันในกรณีสวรรคตของในหลวงอานันทฯ

เกี่ยวกับประเด็นที่ว่า นายปรีดี พนมยงค์ เคย พัวพันกรณีสวรรคตนั้น จำเป็นจะต้องได้รับคำอธิบาย เพื่อความเข้าใจถูกต้องของมหาชน และเพื่อความเป็น ธรรมแก่นายปรีดี พนมยงค์ ที่ล่วงลับไปแล้วรวมทั้งผู้ สืบสายสกุลพนมยงค์ที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันและใน อนาคต จึงขอเรียนชี้แจงข้อเท็จจริงตามความเป็นจริง และตามเอกสารหลักฐานของทางราชการที่พิสูจน์ได้ดังนี้

ข้อ ๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันท-มหิดล ที่ปกตินิกรเรียกพระนามพระองค์ท่านด้วยความ เคารพรักอย่างหาที่สุดมิได้ในหลวงอานันทฯ ทรงขึ้น ครองราชย์เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ วันเดียวกับที่พระปกเกล้าฯ ทรงสละราชสมบัติ แต่ขึ้นเสวย ราชย์จริงๆ ในวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ด้วยความ เห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร โดยถือคติของราชาธิป-โดยที่ว่าแผ่นดินไม่ว่างกษัตริย์ จึงได้นับวันขึ้นเสวย ราชย์ย้อนหลังเป็นวันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๗๗

ข้อ ๒ ตามกฎหมายเทียบบาล พุทธศักราช ๒๔๖๖ ว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ โดยย่อก็คือ เมื่อ รัชกาลที่ ๗ ไม่มีพระราชโอรส บัลลังก์ก็จะตกแก่ พระโอรสองค์โตของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์ เจ้าจุลจักรพงษ์ ซึ่งเป็นโอรสของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ ภูวนารถ (กรมขุนพิษณุโลก) และขณะนั้นพระองค์เจ้า จุลจักรพงษ์ยังไม่มีพระชายาเป็นนางต่างด้าว ที่เป็นข้อ ต้องห้ามตามกฎหมายเทียบบาล และยิ่งกว่านั้นพระบิดา ของท่านคือ สมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ รัชกาลที่ ๖ ยังได้สถาปนาเป็นรัชทายาทที่จะสืบต่อราชบัลลังก์จาก พระองค์ และพระมารดาคือหม่อมแคทรินก็ยังมีได้ทรงรับ เป็นสะใภ้หลวง แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ สวรรคตเสียก่อน ราชบัลลังก์จึงมาตกแก่กรมหลวง สุโขทัยฯ รัชกาลที่ ๗ (น้องเล็กองค์สุดท้าย) ดังนั้นถ้า ถือกฎหมายเทียบบาลอย่างเคร่งครัด พระองค์ผู้สืบต่อ ราชบัลลังก์จากราชกาลที่ ๗ ก็ต้องเป็นองค์เจ้าจุลจักร-พงษ์ ไม่ใช่พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอานันทมหิดล

ข้อ ๓ นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งขณะนั้นเป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ความเห็นชี้แนะ ในคณะรัฐมนตรีว่า แม้กฎหมายเทียบบาลจะไม่ได้บัญญัติ ห้ามถึงพระมารดาเป็นนางต่างด้าวก็จริง แต่อาศัยคำว่า โดยนัย จึงให้ข้ามพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ไปเสีย แล้ว เสนอแนะพระโอรสของเจ้าฟ้ามหิดลกรมหลวงสงขลา-นครินทร์ (พระอนุชาของสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ-สยามมกุฎราชกุมาร) คือพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า อานันทมหิดลให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดย เหตุผลว่ากรมหลวงสงขลานครินทร์เป็นพระองค์หนึ่งที่อยู่ ในลำดับที่จะได้ขึ้นครองราชย์ แต่ได้ถูกข้ามจึงมาถึง พระมงกุฎเกล้าฯ นั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเจ้า ฟ้ามหิดลกรมหลวงสงขลานครินทร์ ได้ทรงทำประโยชน์

แก่ราษฎรและเป็นเจ้านายที่บำเพ็ญพระองค์เป็นนัก
ประชาธิปไตย เป็นที่เคารพรักใคร่ของราษฎรส่วนมาก
ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นด้วยตามข้อเสนอของนายปรีดี
พนมยงค์ จึงได้เสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็น
ชอบตามข้อ ๑

ข้อ ๔ ในระหว่างทรงพระเยาว์ในหลวงอานันทฯ
ทรงไปศึกษาวิชาการอยู่ในต่างประเทศ จนกระทั่งเกิด
สงครามโลกครั้งที่ ๒ และเมื่อสงครามยุติลง นายปรีดี
พนมยงค์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ (แต่เพียงผู้เดียว) ได้มีหนังสือกราบบังคม
ทูล ลงวันที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๘ อันเชิญให้เสด็จ
กลับสู่พระมหานคร เพื่อให้ราษฎรได้ชื่นชมพระบารมี
ในหลวงอานันทฯ ทรงรับอันเชิญและเสด็จกลับมาถึง
พระมหานครเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๘๘

นายปรีดี พนมยงค์ ในฐานะผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ไปเฝ้า
รอรับเสด็จอยู่ที่สถานีรถไฟจิตรลดา (พระองค์เสด็จ
ประทับรถไฟพระที่นั่งจากสนามบินดอนเมือง) และเมื่อ
เสด็จมาถึงสถานีรถไฟจิตรลดา นายปรีดี พนมยงค์ ได้
กราบบังคมทูลถวายพระพรชัย และมอบถวายพระพรชัย
และมอบถวายพระราชอำนาจว่า **ความเป็นผู้สำเร็จ
ราชการแทนพระองค์ของข้าพระพุทธเจ้าได้สิ้นสุดลง
ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป** ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระ-
พรชัยให้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท เสด็จอยู่ในราชสมบัติ
วัฒนาสถาพร เป็นมิ่งขวัญของประชาชนและประเทศชาติ
ในระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว
ในหลวงอานันทฯ ทรงมีพระราชดำรัสตอบว่า

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้กลับมาสู่พระมหานคร
เพื่อบำเพ็ญพระกรณียกิจตามหน้าที่ของข้าพเจ้าต่อ
ประชาชนและประเทศชาติ ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านเป็น
อันมากที่ได้ปฏิบัติกรณียกิจแทนข้าพเจ้ามาด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตต่อข้าพเจ้า และประเทศชาติ ข้าพเจ้าขอ
ถือโอกาสนี้แสดงไมตรีจิตใน**คุณงามความดีของท่านที่
ได้ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาติ และ
ช่วยบำรุงรักษาความเป็นเอกราชของชาติไว้**”

ข้อ ๕ รัฐบาลในเวลานั้นได้จัดพระที่นั่งบรม-

พิมาน ในพระบรมมหาราชวังให้เป็นที่พัก และนาย
ฉันทุมพแพ (ทัศน สุจริตกุล) หัวหน้ากองมหาดเล็กซึ่ง
ตระกูลของเขารับใช้ใกล้ชิดราชวงศ์จักรีมาช้านานได้
รับพระราชทานนามสกุลสุจริตกุล เป็นผู้จัดมหาด
เล็กห้องพระบรรทมให้แก่ในหลวงอานันทฯ และพระ
ราชอนุชา คือในหลวงองค์ปัจจุบัน จากบุคคลที่สืบเชื้อ
สายมาจากบรรพบุรุษที่รับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท
ของพระมหากษัตริย์แห่งราชจักรีวงศ์มาช้านาน คือนาย
ชิต สิงหเสนี กับนายบุศย์ ปัทมศริน เป็นมหาดเล็ก
ห้องพระบรรทมของในหลวงอานันทฯ และนายเวศ
สุนทรรัตน์เป็นมหาดเล็กห้องบรรทมของในหลวงองค์
ปัจจุบัน

ข้อ ๖ ในหลวงอานันทมหิดล เสด็จสวรรคต
โดยถูกพระแสงปืนขณะบรรทมอยู่บนพระแท่น ณ
พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อเวลา
ประมาณ ๐๙.๒๕ น. ของวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙

ข้อ ๗ ขณะนั้นนายปรีดี พนมยงค์ ดำรง
ตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี และได้รับทราบข่าว
สวรรคตเมื่อเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. ขณะที่ปรึกษา
หาหรือทางราชการอยู่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยและอธิบดีกรมตำรวจ ณ ทำเนียบท่าช้าง
บ้านพักของท่าน

ข้อ ๘ ทันทีที่ทราบข่าว นายปรีดี พนมยงค์
พร้อมด้วยบุคคลในข้อ ๗ ได้เดินทางเข้าไปยังพระที่นั่ง
บรมพิมาน และรอคอยพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูงเพื่อ
ขึ้นถวายบังคมพระบรมศพอยู่ ณ ห้องโถงชั้นล่างพระ
ที่นั่ง

ข้อ ๙ เมื่อพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง มีกรมขุน
ชัยนาทนเรนทรเสด็จมาถึง จึงได้ขึ้นถวายบังคม
พระบรมศพ พร้อมนายปรีดี พนมยงค์ และคนอื่นๆ
ตามเสด็จเมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. เศษ

ข้อ ๑๐ เมื่อขึ้นไปถวายบังคมพระบรมศพนั้น
ปรากฏว่าพระบรมศพถูกเคลื่อนย้ายและตบแต่งบาด
แผลที่พระนลาฏ (หน้าผาก) เรียบร้อยแล้ว อีกทั้งเปลี่ยน
ฉลองพระองค์ (เสื้อ) และพระสนับเพลา (กางเกง)

ข้อ ๑๑ นายปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรี ได้

บอกให้พล.ต.ท. พระรามอินทรา อธิบดีกรมตำรวจทำการชันสูตรพลิกพระบรมศพ ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรมขุนชัยนาทนเรนทรทรงห้ามไว้บอกว่าเมื่อพระองค์สวรรคตไปแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำพระบรมศพให้เป็นที่อุจาดอีก

ข้อ ๑๒ เมื่อไม่ได้ทำการชันสูตรพลิกพระบรมศพ เจ้าพนักงานตามกฎหมาย จึงได้ซักถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องและอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์

ข้อ ๑๓ ต่อมาสำนักพระราชวังได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับกรณีสวรรคต ภายหลังจากรัฐบาลและพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ได้ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันแล้วว่าเป็นอุบัติเหตุ (เกี่ยวกับแถลงการณ์ของสำนักพระราชวังถึงสาเหตุสวรรคตว่าเกิดจากอุบัติเหตุนี้ พ.ต.นิธย์ เวชวิศิษฎ์ นายแพทย์ประจำพระองค์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกคนแรกที่เข้าถึงพระบรมศพ ได้เบิกความต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๒ ในฐานะพยานใจทักในคดีกรณีสวรรคตว่า "... การที่มีความเห็นว่าการนี้อาจเกิดจากถูกลอบปลงพระชนม์และปลงพระชนม์เองเท่าๆ กัน และไม่ติดใจกรณีอุบัติเหตุนี้ โดยอาศัยลักษณะของบาดแผล ซึ่งทำให้เห็นว่าอาจจะเกิดจากกรณีใดกรณีหนึ่งในสองอย่างนั้นได้ แต่เพราะข้าพเจ้าทราบมาแต่ต้นที่จะออกแถลงการณ์แล้วว่า ที่ออกแถลงการณ์เป็นอุบัติเหตุนั้นก็**เพื่อถวายพระเกียรติแก่ในหลวง** ข้าพเจ้าจึงไม่ติดใจกรณีอุบัติเหตุดังที่ไปเลย ส่วนอีกสองอย่างไม่แน่ใจว่าจะเป็นอย่างไร)

ข้อ ๑๔ คืนวันที่ ๙ มิถุนายน นั้นเอง ได้มีการประชุมรัฐสภา เมื่อเวลา ๒๑.๑๐ น. มีสมาชิกเข้าร่วมประชุม ๑๒๗ นาย เป็นสมาชิกพฤฒสภา ๖๔ นาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๖๓ นาย นายปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรี ได้แจ้งข่าวอันเศร้าสลดให้รัฐสภาทราบตามแถลงการณ์ของสำนักพระราชวัง และได้เสนอให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นเป็นกษัตริย์สืบราชสันตติวงศ์ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ และนายปรีดี พนมยงค์ ได้แสดงความรับผิดชอบในกรณีสวรรคตจึงได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในคืนวันนั้น

ข้อ ๑๕ ต่อมาในวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ นายปรีดี พนมยงค์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็ได้มีการปล่อยข่าวลือว่าในหลวงอานันทมหิดลสวรรคตเพราะถูกลอบปลงพระชนม์ โดยนายปรีดี พนมยงค์เป็นคนวางแผน เพราะต้องการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นสาธารณรัฐ การปล่อยข่าวลือนี้ได้กระทำอย่างเป็นขบวนการ มีพรรคการเมืองพรรคหนึ่งที่ชื่อ **ประชาธิปไตย** เป็นแกนนำ จนถึงกับมีคนไปร้องตะโกนในโรงหนังขณะไฟดับว่า **"ปรีดีฆ่าในหลวง"**

ข้อ ๑๖ ในเมื่อแถลงการณ์ปกป้องพระเกียรติยศของสำนักพระราชวังไม่อยู่ในฐานะที่จะปกป้องพระเกียรติยศได้แล้ว เพราะกลุ่มการเมืองที่ผูกขาดความจงรักภักดี ได้อาศัยกรณีสวรรคตมาเป็นเครื่องมือทำลาย นายปรีดี พนมยงค์ ทั้งในหน้าหนังสือพิมพ์และพรายกระซิบบ รัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นมาคณะหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ เรียกว่า **"คณะกรรมการการสอบสวนพฤติการณ์ในการที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต"** คณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย อธิบดีศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลอาญา อธิบดีกรมอัยการ ประธานพฤฒสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง ๓ พระองค์ ผู้แทน ๓ เหล่าทัพ และประธานศาลฎีกาเป็นประธานคณะกรรมการ มีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นเลขานุการ นายสอาด นาวีเจริญ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่สอบสวนพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับกรณีสวรรคต เพื่อสรุปผลของการสอบสวนเสนอรัฐบาลดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หนังสือพิมพ์ให้สมญานามคณะกรรมการชุดนี้ว่า **ศาลกลางเมือง**

ต่อมาในวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ คณะกรรมการสอบสวนฯ ก็ได้เสนอผลการสอบสวนไปยังรัฐบาลซึ่งในขณะนั้น คือ รัฐบาลพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ที่สืบต่อจากรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ที่ลาออกไป

ผลการสอบสวนโดยสรุประบุว่า

“... สำหรับกรณีอุบัติเหตุ คณะกรรมการมองไม่เห็นทางที่จะเป็นไปได้เลย ส่วนอีกสองกรณีคือ ถูกลอบปลงพระชนม์และปลงพระชนม์เองนั้น การถูกลอบปลงพระชนม์ไม่มีหลักฐานและเหตุผลที่แน่นอนแสดงว่า จะเป็นไปได้ แต่ไม่สามารถที่จะตัดออกเสียโดยสิ้นเชิง เพราะว่ายังมีท่าทางของพระบรมศพค้ำอยู่ ส่วนในกรณีปลงพระชนม์เองนั้นลักษณะของบาดแผลแสดงว่า เป็นไปได้ แต่ไม่ปรากฏเหตุผลหรือหลักฐานอย่างใดว่า ได้เป็นเช่นนั้นโดยแน่ชัด คณะกรรมการจึงไม่สามารถที่จะชี้ขาดว่าเป็นกรณีใดในสองกรณี ทั้งนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่จะทำการสืบสวน และปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป”

ข้อ ๑๗ เมื่อรัฐบาลพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ได้รับรายงานแล้ว ก็ได้แต่งตั้งอนุกรรมการขึ้นพิจารณารายงานนั้น และในที่สุดก็ได้้นำเรื่องเสนอกรมขุนชัยนาथ ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พร้อมกับที่ส่งเรื่องไปให้ทางตำรวจดำเนินการตามกฎหมาย

ทางด้านตำรวจที่ดำเนินการสืบสวนหาตัวมือปืนผู้ปลงพระชนม์ ก็ได้เริ่มวิธีการสืบสวนตามหลักการที่เคยทำกันมาในกรณีที่มีผู้ถูกลอบฆ่าตาย จนกระทั่งใกล้ตัวคนร้ายเข้าไปทุกที ก็เกิดกรณีโค่นล้มรัฐบาลพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ โดยพลโทผิน ชุณหะวัณ ทำรัฐประหารเมื่อ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ ด้วยการร่วมมือกับนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ก็เช่นเดียวกับที่ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำรัฐประหารโค่นรัฐบาล จอมพลป. พิบูลสงคราม เมื่อ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๑ ในขณะที่ จอมพลป. พิบูลสงคราม เตรียมจะออกพระราชบัญญัติให้หรือฟื้นคดีสวรรคตขึ้นมาพิจารณาใหม่ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่สามคนที่ถูกประหารชีวิตไปแล้ว

ข้อ ๑๘ ในคืนรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น คณะรัฐประหารมุ่งหมายจะสังหารนาย

ปรีดี พนมยงค์ โดยนำรถถังบุกเข้าโจมตีทำเนียบท่าช้าง พร้อมกับกราดปืนกลเข้าไปในบ้านพักนายปรีดี พนมยงค์ และเข้าตรวจค้นบ้าน แต่ไม่พบตัวนายปรีดี พนมยงค์ ผู้นำรถถังมาบุกเข้าไปในคืนนั้นคนหนึ่งซึ่งมียศขณะนั้นชั้นร้อยเอก ที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน คือพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ลูกชายของหัวหน้าคณะรัฐประหาร

ข้อ ๑๙ หลังจากรัฐประหารแล้ว พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นรัฐบาล โดยนายควง อภัยวงศ์ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ แล้วแต่งตั้งพี่เขยของ ๒ ม.ร.ว. แห่งสกุลปราโมช เสนีย์และศึกฤทธิ์ แกนนางของประชาธิปัตย์ คือพล.ต.ท. พระพิณิจชนคดี นายตำรวจที่ถูกให้ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการอีก และดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคต

ข้อ ๒๐ พล.ต.ท. พระพิณิจชนคดี ร่วมด้วย พ.ต.อ. หลวงแผ้วพาลชน ได้สร้างพยานหลักฐานเท็จขึ้นมาใส่ความนายปรีดี พนมยงค์ ว่าเป็นผู้วางแผนปลงพระชนม์ โดยว่าจ้างนายดี ศรีสุวรรณ ญาติของ หลวงแผ้วพาลชน มาเป็นพยาน ปรักปรัว่านายปรีดี พนมยงค์ ไปวางแผนปลงพระชนม์กันที่บ้านพล.ร.ต. พระยาสอนยุทธเสนี พร้อมด้วยนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต ลิงหเสนี นายบุศย์ ปัทมศริน และเรือเอกวัชรชัย ชัยสิทธิเวช ครั้นแล้วก็ไปจับพระยาศรยุทธมาบังคับขู่เชิญให้เป็นพยานใส่ความตามเรื่องที่ดินสร้างขึ้น จนกระทั่งศาลพิพากษาคัดสินประหารชีวิตนายเฉลียว นายชิต นายบุศย์

ข้อ ๒๑ ในคำพิพากษานั้นศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ไม่เชื่อว่ามี การวางแผนปลงพระชนม์กันที่บ้านพระยาศรยุทธฯ ตามคำให้การของนายดี ศรีสุวรรณ ศาลฎีกาก็ไม่แน่ใจว่าจะเป็นจริงตามคำให้การของนายดี ศรีสุวรรณหรือไม่

ข้อ ๒๒ ก่อนไปเป็นพยานที่ศาลนั้นพระยาศรยุทธเสนีได้เขียนบันทึกเรื่องที่ถูบบังคับให้เป็นพยานเท็จฝากไปให้ท่านที่นับถือท่านหนึ่งเก็บไว้ และได้มีการตีพิมพ์บันทึกนี้เปิดเผยให้สาธารณชนได้ทราบกัน

(อ่านต่อหน้า ๑๓)



สัญลักษณ์ลูกพ่อ

ธนา ดำรงมณี

การ์ด ส.ค.ส. ๒๕๔๐ ใบแรกจากเมืองไทยที่ผมเพิ่งได้รับจากครุम्म ชื่อ **สัญลักษณ์ ศิวรักษ์ หรือ ส.ศิวรักษ์** นักคิดนักเขียนคนสำคัญของเมืองไทย การ์ด ส.ค.ส. ใบนี้พิเศษตรงที่ **อาจารย์ ส.ศิวรักษ์** พิมพ์รูปพ่อของตนเอง **นายเฉลิม ศิวรักษ์** ลงในการ์ด ส.ค.ส. พร้อมรูปบ้านไม้ที่นายเฉลิมเคยอยู่เพียง ๗ เดือนเศษที่เลขที่ ๑๒๗ ซอยสันติภาพ ถนนนเรศ กทม. ๑๐๕๐๐

อาจารย์ฯ ประกาศในการ์ด ส.ค.ส. นี้ว่า ณ วันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๔๕ นายเฉลิมมีอายุครบศตวรรษ ลูกหลานที่กตัญญูรู้คุณย่อมรำลึกนึกถึงท่านเจ้าของเดิม (นายเฉลิม) อยู่เนืองนิตย์ และจะอุทิศที่บ้านนี้เพื่อสาธารณกุศลต่อไป

ผมอยากเห็นสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นรัฐอิสระ ไม่ขึ้นกับรัฐบาลไทยและเป็นเจ้าของที่ดินรายใหญ่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะที่กรุงเทพฯ มีกว่าสามแสนไร่หรือประมาณหนึ่งในสามของพื้นที่ในกรุงเทพฯ ทั้งหมด อุทิศที่ดินเพื่อสาธารณกุศลเช่นเดียวกับ **อาจารย์ ส.ศิวรักษ์** บ้าง อย่าเอาแต่สร้างตึกสูงๆ แข็งสีกันลูกเดียวจนกรุงเทพฯ โกลัจะกลายเป็นเมืองนรกเข้าไปทุกทีแล้ว คิดสร้างสวนสาธารณะ ปลูกต้นไม้ดอกไม้ให้ประชาชนได้สูดอากาศบริสุทธิ์กันบ้างนะ

ที่ตรงสี่แยกคอกวัว ตึก ก.ต.ป. เก่าที่ถูกประชาชนแห้ว รัฐบาลไทยเห็นควรที่จะสร้างอนุสาวรีย์วีรชน ๑๔ ตุลาฯ ตรงนั้น **สมเด็จพระสังฆราช** และนายกรัฐมนตรีในเวลาอันร่วมทำพิธีวางศิลาฤกษ์แล้วก่อนคอนกรีตได้ ณ บริเวณใจกลางของพื้นที่นั้น จนแล้วจน รอดก็สร้างอนุสาวรีย์วีรชนไม่ได้ เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แต่ยอมให้สมาคมผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้พื้นที่นั้นเป็นศูนย์จำหน่ายลอตเตอรี่มอมเมาให้ประชาชนจมอยู่กับการพนันต่อไป

ไม่ให้สร้างอนุสาวรีย์วีรชนตรงนั้นกันบ่าวใจดำต่อ

ผู้เสียสละชีวิตเพื่อระบอบประชาธิปไตยอย่างสุด ๆ แล้ว แต่รัฐบาล **ธานินทร์ กรัยวิเชียร** (ปัจจุบันเป็นองคมนตรี) ยังยึดเงินที่ประชาชนบริจาคให้ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาไว้สร้างอนุสาวรีย์วีรชนอีก ยึดเข้าเป็นของรัฐอย่างหน้าด้านที่สุดในปี ๒๕๒๐ ปล้นเงินประชาชนกันชัด ๆ แต่ น.ส.พ. สื่อมวลชนไทยเงียบเหมือนเป่าสาก กลัวอะไรกันนักหนา

จงใช้คืนมาพร้อมดอกเบี้ยทบต้น ๒๐ ปี ขอฝากให้ท่านนายกรัฐมนตรีคนใหม่ทวงคืนให้ด้วยครับ จะได้เก็บไว้เป็นทุนสร้างอนุสาวรีย์วีรชน สักวันหนึ่งคงได้สร้างแน่ ๆ วิทยุณวีรชนผู้กล้าหาญยังไม่ลืมง่าย ๆ หรอกแม้ว่าคนไทยส่วนใหญ่ลืมเรื่องนี้ไปแล้ว

ใกล้ปีใหม่แล้ว ผมขออนุญาตแนะนำหนังสือสำคัญของ **อาจารย์ ส.ศิวรักษ์** สองสามเล่ม เหมาะที่จะซื้อเป็นของขวัญวันปีใหม่ให้แก่นักหรือซื้อทำบุญให้คนยากจนในชนบทได้อ่านกัน

เล่มแรก “**สถาบันพระมหากษัตริย์กับอนาคตของประเทศไทย**” **ส.ศิวรักษ์** สถาบันสันติประชาธรรม มูลนิธิเสรีวิโรคเศศ-นาคะประทีป จัดพิมพ์ ๘๘ หน้า ราคา ๖๕ บาท (ค่าส่งเล่มละ ๕ บาท) อ่านแล้วหุดตาสว่างขึ้น

เล่มที่สอง “**ช่วงหลังแห่งชีวิต**” อัดชีวประวัติ **ส.ศิวรักษ์** ๖๔๐ หน้า ราคา ๙๐๐ บาท (ค่าส่งเล่มละ ๑๐ บาท) คนเดียวในสยามที่กล้าเขียน

เล่มที่สาม “**คนนอกคุก**” หรือ “**ทำไมข้าพเจ้าไม่สยบยอม รสข. ภาคหนึ่ง**” ๕๒๔ หน้า ราคา ๗๕๐ บาท ภาคสองประมาณ ๖๐๐ หน้า ราคาส่งจ่อวันนี้ ๘๐๐ บาท (ค่าส่งเล่มละ ๑๐ บาท) ดูเด็ดเผ็ดมัน?

หมายเหตุ จากคอลัมน์ **ข้อคิดหรือเขียน มติเสรี** ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ สหรัฐอเมริกา หนังสือทุกเล่มที่เอ่ยถึงสามารถหาซื้อได้ตามร้านหนังสือทั่วไป หรือจะสั่ง ซื้อผ่านมาทางคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา ก็ได้ จะได้รับการลดราคาเป็นพิเศษ

พระมหาเจริญ เตชปญโญ

สมเกียรติ มีธรรม

ผู้กอบกู้ทะเลสาบสงขลา

เมื่อต้นปีที่ผ่านมาหลายคนคงจำได้ถึงเหตุการณ์ ประวัติศาสตร์ของวงการสงฆ์ครั้งหนึ่ง นั่นคือการทำงานของกลุ่มพระสงฆ์เสขิยธรรมในนาม “โครงการธรรมยาตรา เพื่อการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา” ซึ่งคงไม่อาจสำเร็จลุล่วงลงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของพระสงฆ์ที่มีนิวาสสถานอยู่รอบทะเลสาบสงขลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหาเจริญ เตชปญโญ สำนักสงฆ์แหลมโพธิ์ ผู้มีบทบาทอย่างสำคัญในการประสานและเตรียมการต่างๆ ในพื้นที่ นอกเหนือไปความร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชาวบ้านรอบทะเลสาบ



และพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ตั้งตระหง่านท่ามกลางทิวสน ถัดออกมาเป็นร้านอาหารเล็กๆ และสถานพักตากอากาศไว้คอยบริการผู้เข้ามาท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ ในช่วงวันหยุดจะมีคนมากเป็นพิเศษ ส่วนวันธรรมดาก็ดูบางตาบ้างเล็กน้อย

พระมหาเจริญ เตชปญโญ ย้อนความหลังให้ฟังเมื่อครั้งเข้ามาตั้งสำนักสงฆ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าบริเวณนี้ก่อนเคยเป็นหาดทรายขาวบางตอนมีต้นไม้ประเภทเหียงอกปลาหมอบ ปรัง ตุ่มและจากขึ้นหนาที่บ

ลึกลงมาบนบกจะเป็นป่ากรับ มีไม้จำพวกประดู่ นกและงูอาศัยอยู่อย่างชุกชุม ไม่มีใครกล้าเข้ามาเพราะถือว่าพื้นที่แถบนี้เป็นที่สถิตของทวดตงศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ และยังเป็นที่มาของงานประเพณีชักพระ(ลากพระ)ทางน้ำ ที่ผู้คนจากทุกสารทิศมาชุมนุมกันตั้งแต่ครั้งเก่าก่อน ผ่านมา ๔ ชั่วโมงคนหรือประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ ปี

พ่อเฒ่าคนหนึ่งรำลึกถึงความหลังงานประเพณีชักพระอย่างไม่มีวันลืมว่า “วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ใครไม่มาถูกสาปเป็นต้นโทะ ต้นเหมล..วันนี้ทั้งบ้าน ทั้งควายได้ไม่หาย..ใครไม่มาจะรู้สึกเยียบเย็น วังเวง เพราะใจมาอยู่ที่แหลมโพธิ์..” ในวันดังกล่าวจะมีการเล่นร้องเพลงเรือต่อสร้อยสลักกันระหว่างแม่เพลงกับลูกคู่บนเรืออย่างสนุกสนาน ซึ่งต่างจากเพลงเรือภาคอื่นๆ ที่มักเป็นการร้องตอบโต้กันระหว่างหญิงชาย ปัจจุบันการเล่นเพลงเรือแหลมโพธิ์ตามเรือในคลอง

ความเป็นมาเพลงเรือแหลมโพธิ์และประเพณีลากพระ

สำนักสงฆ์แหลมโพธิ์ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งแหลมโพธิ์ ติดกับทะเลสาบสงขลา ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ ประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหาดใหญ่-สงขลาที่ ๔-๕ แยกด้านซ้ายมือจะมีป้ายติดไว้อย่างชัดเจนบอกทางเข้าสงขลาลากูน่าเจ้าปัญหา ซึ่งทำการตัดถนนผ่านหมู่บ้านต่างๆ หลายหมู่บ้าน ทั้งในชุมชนไทยพุทธและมุสลิม และผ่านทุ่งหญ้าที่จะแปรสภาพมาเป็นนาทุ่ง หรือสถานที่พักตากอากาศในเร็ววันนี้

ธรรมสถานแห่งนี้ค่อนข้างสโลปายะ มีต้นสนเรียงรายล้อมรอบชายฝั่งแหลมโพธิ์สวยงาม บริเวณธรรมสถานมีศาลาหลังเล็กๆ ๒-๓ หลัง พร้อมกับพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมชาวบ้านที่เพิ่งสร้างขึ้นมาใหม่

“ปัจจุบันการเล่นเพลงเรือแหลมโพธิ์ตามเรือในคลองรอบชายฝั่งกลับไม่สามารถทำได้อีก เนื่องจากคลองถูกปิดกั้นจากนายทุนที่เข้ามาทำวนซื้อที่ดินทำบ้านจัดสรรและสถานที่พักตากอากาศ การเล่นชุดนี้จึงเปลี่ยนมาทำกันบนบก ร้องสดๆ สลับกันโดยไม่มีดนตรีแต่อย่างใด”

รอบชายฝั่งกลับไม่สามารถทำได้อีก เนื่องจากคลองถูกปิดกั้นจากนายทุนที่เข้ามาทำวนซื้อที่ดินทำบ้านจัดสรรและสถานที่พักตากอากาศ การเล่นชุดนี้จึงเปลี่ยนมาทำกันบนบก ร้องสดๆ สลับกันโดยไม่มีดนตรีแต่อย่างใด

ปัจจุบัน เพลงเรือแหลมโพธิ์เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ถึงกับมีการออกไปแสดงตามงานต่างๆ เป็นครั้งเป็นคราว บางทีก็ได้ค่าตอบแทนบ้าง บางทีก็ไม่ได้พระมหาเจริญ เดชบุญโญจึงได้ร่วมกับกลุ่มชาวบ้านตั้งเป็น **“ชมรมอนุรักษ์เพลงแหลมโพธิ์”** ขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๘ โดยมีสมาชิกด้วยกัน ๕๐ คน เก็บค่าบำรุงสมาชิกปีละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำเงินไปซื้อเครื่องแต่งตัวสำหรับแสดงตามงานต่างๆ นอกนั้นใช้เป็นค่าพาหนะเดินทาง และยังปล่อยให้สมาชิกสามารถกู้ยืมกันเองได้ ขณะนี้มีเงินในกองทุนเพียง ๑๐,๐๐๐ บาท

ประวัติผู้กอบกู้ทะเลสาบ

ข้างต้นประวัติศาสตร์ของแหลมโพธิ์ ทั้งก่อนที่พระมหาเจริญ เดชบุญโญจะเข้ามาพำนัก และในช่วงที่ท่านมาพัฒนาให้เจริญขึ้น ก่อนจะพุดถึงกิจกรรมอันดับต่อไป เราลองหันมาดูประวัติของท่านเสียก่อนว่าเจ้าสำนักสงฆ์แห่งนี้เป็นใครมาจากไหน

พระมหาเจริญ เดชบุญโญ นามเดิมว่านายเจริญ ชื่นอารมณ์ เป็นบุตรของนายแย้ม และนางน่วม ชื่นอารมณ์ ถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ปัจจุบันอายุได้ ๔๙ ปี ท่านเล่าย้อนความหลังให้ฟังว่าได้เข้ารับการศึกษที่โรงเรียนวัดท่าเบน ตำบลบางกล้า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ อายุได้ ๑๒ ขวบ แต่เนื่องจากสภาพทางบ้านไม่อำนวยให้เรียนต่อได้ เด็กชายเจริญจึงต้องออกมาช่วยพ่อแม่ทำนา ต่อมาครอบครัวทางบ้านหันมาทำสวนยางที่บ้านพรุพอ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

ได้ ๗ ปี

พออายุได้ ๒๐ ปี ผ่านการเกณฑ์ทหารแล้ว จึงเข้ามาบวชตามประเพณีเมื่ออายุได้ ๒๑ ปี ณ วัดท่าเบน ตำบลบางกล้า ซึ่งเป็นวัดบ้านเกิด มีพระครูประโชติ-จันทคุณ เป็นพระอุปถัมภ์ พระครูสารพิสุจน์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูวิมลศีลขันฑ์ เป็นพระอนุสาวนาจารย์และเป็นเจ้าอาวาสวัดท่าเบนขณะนั้น และได้จำพรรษาอยู่ที่นี้ถึง ๓ พรรษา กระทั่งสามารถเรียนจบนักธรรมตรี และนักธรรมโท

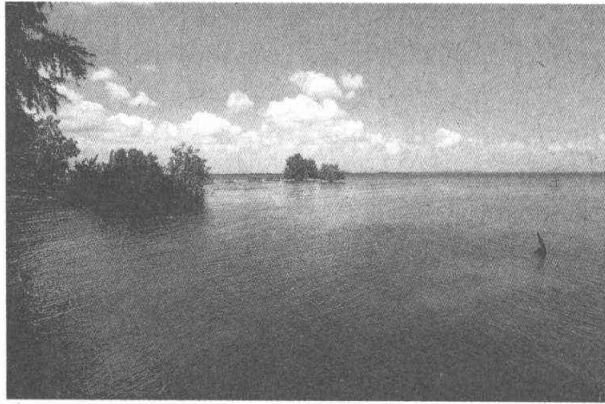
ในปีพ.ศ. ๒๕๑๔ ย้ายมาศึกษาต่อที่สำนักวัดประสาธนิกร จังหวัดชุมพร จนจบนักธรรมเอก ในปีถัดมาตัดสินใจย้ายมาศึกษาที่วัดในเงิน ซึ่งเป็นวัดเจ้าคณะจังหวัดชุมพรขณะนั้น อยู่พำนักศึกษาต่อด้านบาลีจนจบเปรียญธรรมประโยค ๒ และย้ายมาศึกษาปธ. ๓ และ ๔ ที่วัดสมุห์เขตราม พ.ศ. ๒๕๑๗

เริ่มงานพัฒนาชุมชนแหลมโพธิ์

เมื่อจบ ปธ. ๔ พระมหาเจริญ เดชบุญโญ ออกจาริกไปช่วยสอนวิชาพุทธศาสนาตามโรงเรียนของรัฐ และสอนนักธรรมบาลีตามสำนักต่างๆ จนกระทั่งปี ๒๕๒๓ คิดอยากจะทำกลับไปทำประโยชน์ให้กับบ้านเกิดของตนเอง จึงตัดสินใจกลับไปพำนักที่วัดท่าเบนได้ระยะหนึ่ง แต่ก็ประสบปัญหากับชาวบ้านที่ยังมองตัวท่านเองว่าเป็นพระเด็กๆ ไม่สามารถจะทำอะไรได้ ในที่สุดก็ปลีกตัวมาฝึกฝนที่แหลมโพธิ์ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันนัก ด้วยการหาต้นไม้มาปลูกเล่นๆ ผ่านมาไม่นานได้เห็นความยากลำบากของชาวบ้านที่นี่ ที่ต้องเดินเท้าไปขึ้นรถไกลถึง ๔-๕ กิโลเมตร เพื่อจะเดินทางไปเมืองหาดใหญ่ ท่านจึงชักชวนชาวบ้านมาขุดถนนในช่วงวันอาทิตย์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง พร้อมกับทำขนมลอดช่องและส้มแป้นเลี้ยงกันอย่างสนุกสนาน จนกระทั่งถนนหนทางสามารถสัญจร

ไปมาสะดวกมากขึ้นในปี ๒๕๒๔

งานสร้างถนน เป็นจุดเริ่มต้นง่าย ๆ ของ การนำชาวบ้านทำงาน จนเสร็จ ซึ่งทำให้เกิด กำลังใจคิดช่วยเหลือ ชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ไฟฟ้า เริ่มเข้ามาในหมู่บ้าน



จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่ง ส่วนทางกับผลสำรวจของ มหาวิทยาลัยแห่งนั้น อย่างสิ้นเชิง

กิจกรรมอัน หลากหลายแต่ไร้คน สนใจช่วยเหลือ

ความสำเร็จจาก การช่วยเหลือชาวบ้านทำ

เจ้าหน้าที่รับเหมาติดตั้งไฟฟ้าในหมู่บ้านเกิดบ้ายเบียง นำเงินชาวบ้านที่เก็บได้ไปฝากกินดอกเบี้ย ตัวท่านเอง รับหน้าที่เป็นตัวแทนไปเจรจาติดตามเรื่องให้กับชาวบ้าน ที่เดือดร้อนจนสำเร็จ

ในปีเดียวกัน ท่านได้ริเริ่มจัดทำโครงการบวช สามเณรและชีขั้นที่สำนักสงฆ์แหลมโพธิ์เป็นครั้งแรก แต่ต้องประสบกับปัญหาขาดแคลนน้ำจืดที่จะนำมาใช้ ในการอุปโภคบริโภค จึงขอความร่วมมือไปยังกรม ทรัพยากรธรณีวิทยาและสาธารณสุขจังหวัดสงขลาให้ มาเจาะบ่อบาดาล แต่ก็ไม่สามารถจะได้น้ำจืดมาใช้ใน ช่วงบวชสามเณรและชี ต่อมาท่านจึงดิ้นรนชวนขวหา ผู้รับเหมาขุดเจาะบ่อบาดาลใหม่ให้ลึกกว่าที่เคยเจาะถึง ๘๐ เมตร เทียวไปหลายที่หลายแห่ง ส่วนใหญ่ได้รับคำ ตอบเป็นเสียงเดียวกันคือบริเวณแหลมโพธิ์ไม่สามารถจะ ขุดหาน้ำจืดได้ นี่เป็นคำตอบของมหาวิทยาลัยสงขลา- นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (มอ.) ที่เข้ามาสำรวจ ทรัพยากรน้ำในปี ๒๕๒๓ แต่ท่านเองไม่ย่อท้อถึงกับ ส่งชาวบ้านไปเรียนปั้นโอ่งใส่नाฝน ที่มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ฯ และหาผู้รับเหมาขุดเจาะให้ได้ ใน ที่สุดก็สำเร็จ สามารถขุดเจาะหาน้ำจืดมาใช้ได้ตลอดปี

ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการทำงานอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบัน โครงการที่อยู่ในความดูแลของท่าน ทั้งที่ทำเสร็จมาแล้วและกำลังจะทำ มีอยู่ด้วยกันถึง ๗ โครงการ ได้แก่

๑. โครงการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นโครงการ หนึ่งที่ท่านพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นบนพื้นที่กว่า ๔๐๐ ไร่ ครอบคลุมทั้งหมด ๓ หมู่บ้าน คือหมู่ ๓ หมู่ ๔ และ หมู่ ๑๐ ติดกับชายฝั่งแหลมโพธิ์ เพื่อกันไม่ให้เหล่านาย ทุนเข้ามากว้านซื้อที่ดินทำนาถุ้ง ปัจจุบันกำลังส่งเรื่องให้ จังหวัดเข้ามาพิจารณาปักเขตป่าชายเลน แต่ก็ยังมีได้ รับคำตอบ

๒. โครงการสร้างเขื่อนกั้นทรายชายฝั่งแหลม โพธิ์ เป็นเขื่อนระยะทาง ๑,๕๐๐ เมตร จากสำนักสงฆ์ ไปถึงบริเวณป่าช้าของหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันหลังจากมีการ ขุดทำเรื่อน้ำลึก กระแสน้ำเกิดเปลี่ยนแปลงทำให้ชายฝั่ง แหลมโพธิ์ถูกกระแสน้ำกัดเซาะ อีกทั้งยังมีคลื่นซัดเอา น้ำเน่าเหม็นจากคลองอู่ตะเภาเข้ามาเกยฝั่ง ทำลาย ทัศนียภาพอันสวยงามของแหลมโพธิ์ไปอย่างน่าเสียดาย

๓. โครงการขุดลอกอ่าวกวน เป็นอีกโครงการ หนึ่งที่ท่านพยายามทำ เพื่อให้ระบบการไหลเวียนของ

“เพื่อรักษาประเพณีไว้ให้สืบไป ท่านถึงกับได้ตั้งชมรมอนุรักษ์เพลงเรือแหลมโพธิ์ดังกล่าวมาแล้วข้าง ต้น และได้สร้างพิพิธภัณฑที่ชุมชนเพื่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาชีวิตผู้คน ในชีวิตผู้คนในอดีต และเป็นสถานที่เก็บรวบรวมสมบัติเก่าแก่ของชาวบ้านอันมีประมณค่ามิได้ ไว้เป็นสมบัติ ของชุมชน

น้ำสะอาด ปัจจุบันกำลังส่งเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของจังหวัดสงขลา

๔. **โครงการขุดลอกคลองในแอ่ง** เป็นโครงการที่ทำร่วมกับกองทุนรักบ้านเกิด ซึ่งได้ขุดไปเรียบร้อยแล้ว สามารถทำให้สาหร่ายทะเลที่เคยเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของปลาลงอกเงยขึ้นมาได้อีก

๕. **โครงการปักเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำหรือเขตอภัยทานบริเวณหน้าสำนักสงฆ์** เป็นโครงการที่เพิ่งริเริ่มมาได้ปีกว่า เพื่อสัตว์น้ำในบริเวณดังกล่าว ก่อนที่จะสูญพันธุ์ไปจากทะเลสาบ

๖. **กลุ่มออมทรัพย์** เป็นความพยายามอีกอย่างหนึ่งของท่าน โดยเริ่มตั้งขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกรวมกันทั้งหมด ๒ หมู่บ้านคือหมู่ ๓ และ ๔ ประมาณ ๑๐๐ คนเศษ เก็บเงินฝาก ๑๐ บาท ต่อเดือน และปันผลคืนให้กับชาวบ้านในรอบปี ขณะนี้มีเงินกองทุนสะสมอยู่ถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๗. **โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการศึกษา** เป็นโครงการที่ท่านริเริ่มขึ้นมาเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วยการสนับสนุนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ที่ต้องการซื้อที่ดินแถบนี้และได้ร่วมฟื้นฟูประเพณีชักพระ ซึ่งจากเดิมทำกันเพียง ๒ วัด คือ วัดคูเต่าและวัดท่าเบน เพิ่มขึ้นมาเป็น ๔ วัดได้แก่ วัดดอน วัดอยู่ตะเภา วัดชลธารประสิทธิ์ และที่แหลมโพธิ์ เพื่อรักษาประเพณีนี้ไว้ให้สืบไป ท่านถึงกับได้ตั้งชมรมอนุรักษ์เพลงเรือแหลมโพธิ์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และได้สร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน เพื่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาชีวิตผู้คนในอดีต และเป็นสถานที่เก็บรวบรวมสมบัติเก่าแก่ของชาวบ้านอันมีประมาณค่ามิได้ไว้เป็นสมบัติของชุมชน

อุปสรรค และหลักธรรมในการทำงานพัฒนา

การทำงานของท่านนับแต่เริ่มเข้ามาพำนักยังธรรมสถานแห่งนี้ ส่วนมากจะสำเร็จลุล่วงมาโดยตลอด ท่านเองพยายามทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง หรือระหว่างตัวท่านกับ

ชาวบ้าน ท่านเล่าว่าอุปสรรคสำคัญของที่นี่คือ ผู้เข้ามาท่องเที่ยวบริเวณสำนักสงฆ์จะทิ้งขยะเรี่ยราด ชาวบ้านจากถิ่นอื่นเข้ามาจับสัตว์น้ำในเขตอนุรักษ์ ปัญหการแบ่งแยกเขตปะชายเลน และที่สำคัญคือ ความไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่รัฐ

ต่อปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ท่านเองพยายามเข้ามาแก้ไขด้วยการพูดคุยชี้แจงให้เห็นความสำคัญของงาน และประโยชน์อันจะเกิดขึ้นจากกิจกรรม โดยเปิดโอกาสให้ได้คิดปรับปรุงตัวเอง หากไม่เป็นผล มาตราการสุดท้ายซึ่งเป็นมติของที่ประชุมก็คือ การลงโทษปรับขึ้นจากเดิมเป็น ๒ เท่าตามข้อตกลงนั้นๆ กรณีหลังมักไม่เกิดขึ้นกับชาวบ้านแถบนี้ จะมีบ้างก็กับชาวบ้านที่มาจากถิ่นอื่น

ความมุ่งมั่นตามสายเลือดอันเข้มข้นของคนปักษ์ใต้ที่เอาจริงเอาจังกับหน้าที่การงานต่างๆ ความขยัน ความประหยัด และความอดทน เหล่านี้คือปัจจัยแห่งความสำเร็จของท่าน ที่สำคัญคืออุดมการณ์ที่ต้องการอุทิศตนเพื่อประโยชน์สุขของชาวบ้านอย่างแท้จริง มิได้มุ่งหวังในลาภ ยศ สรรเสริญ แต่อย่างใด



ขอแสดงความเสียใจต่อกรรมการมูลนิธิเสรีบูรโกเศศ-นาคะประทีป ๒ นายที่สูญเสียมารดา

๑) นางสุณีย์ ปัทมภาส มารดานายดำรง ปัทมภาส ซึ่งแจกหนังสือ**สตรีในพุทธกาล** ของฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ษ์ภูเสน ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

๒) นางเยาวลักษณ์ จิระเวชบรรณกิจ (พงษ์รอด) มารดานายนันต์ วิริยะพินิจ ซึ่งแจกหนังสือ**ปฏิบัติธรรมให้ลูกทาง** ของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐

ธรรมทาน ๒ เล่มนี้ ยังมีเหลือจำนวนจำกัด สมาชิก**เสถียรธรรม** ขอมาได้ที่ ศพพ.



นรกของหญิงไทยในญี่ปุ่น

อาจารย์สุจินดา นวากานนท์

ป จวบจนคาดการณ์ว่ามีผู้หญิงไทยที่ทำงานขายบริการและอาศัยอยู่อย่างผิดกฎหมายในประเทศญี่ปุ่นมากกว่า ๖๐,๐๐๐ คน อนาคตเหล่านี้ทำรายได้ให้กับธุรกิจค้าประเวณีที่นั่นปีละมากกว่าสามแสนล้านบาท และเรามากได้ยินข่าวเสมอเกี่ยวกับการทารุณกรรมต่าง ๆ นานาที่พวกเขาได้รับ บางคนถึงกับถูกทรมาณจนตายเมื่อพยายามหาทางหนี บางคนหาทางรอดด้วยการกระทำอัตวินิบาตกรรมเสียเอง และในระยะหลังยังมีกรณีที่ไม่คาดฝันไทยกลุ่มรวมกันฆ่ามาฆ่าสังคนไทยตายหลายราย ซึ่งเชื่อว่าเพราะหมดหนทางเอาตัวรอดจึงต้องกระทำการอย่างสิ้นคิดเช่นนั้น แต่ซ้ำร้ายในกระบวนการยุติธรรมทางศาล นับแต่การไต่สวนขึ้นมาก็ดี พวกเขาไม่ได้รับความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย อย่างน้อยก็ไม่สามารถให้ปากคำได้เอง และกรณีที่ใช้ลามีก็มีปัญหาที่แปลไม่ได้ถูกต้อง เป็นผลให้ต้องรับลหุโทษๆ ไปตามๆ กันหลายรายแล้ว

บทสัมภาษณ์ต่อไปนี้ ซึ่งจัดทำร่วมกันโดยพระไพศาล วิสาโล พระยุทธิ นรเทโว และปรีดา เรืองวิชาธร ขณะเยือนประเทศญี่ปุ่นเมื่อเมษายน-พฤษภาคมที่ผ่านมา คงจะช่วยให้ท่านผู้อ่านได้ทราบสถานการณ์ สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ถาม - อยากให้อาจารย์เล่าถึงความเป็นมาและประสบการณ์ที่มาทำงานช่วยเหลือคนไทยในญี่ปุ่น

ตอบ - มาญี่ปุ่นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๐ มาอยู่ที่จังหวัดโตจิกิตั้งแต่แรกเลย ช่วงปี ๒๕๒๔ เป็นปีแรกที่ตำรวจมาขอให้ไปเป็นล่าม ตอนที่ไปไม่มีความรู้เรื่องนี้ถึงแม้ว่าเราจะมีคามสนใจปัญหาสังคม แต่ไม่คิดว่าจะมีผู้หญิงไทยเข้ามาทำงานในจังหวัดโตจิกิซึ่งเป็นจังหวัดในเขต

คันโตะของญี่ปุ่น ที่เขาเรียกเขตคันโตะนั้นจะประกอบด้วย โตจิกิ ไซตามะ ชิบะ โตเกียว ยามาฮาชิ อิบารากิ รวมคานากาวาด้วย จังหวัดโตจิกิก็เหมือนชานเมืองของโตเกียวห่างจากโตเกียวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ถ้าเทียบกับบ้านเราก็คงเป็นบ้านนอก

ตอนที่มาอยู่จังหวัดนี้ครั้งแรกไม่คิดว่าจะเจอคนไทยในจังหวัดนี้ เพราะคิดว่าจังหวัดนี้ไม่มีอะไร พอตำรวจขอให้ไปเป็นล่ามก็ไม่รู้จะไปเป็นล่ามให้ใครพอไปถึงเจอผู้หญิงที่มาจากทางภาคเหนือ อยากจะพูดถึงความรู้สึกวันนั้นว่า ขนาดเรามีความรู้ขนาดนี้ เรามาญี่ปุ่นรู้ว่าชีวิตในญี่ปุ่นลำบากมาก ภาษาก็ยากต้องปรับตัวสารพัด แล้วผู้หญิงไทยพวกนี้ละเขาไม่รู้เรื่องรู้ราวต้องโดนลากไปโน่นไปนี่ ต้องทำงานสารพัด สภาพผู้หญิงตอนแรกที่เห็นที่โรงพักเขาชื่อๆ ตำรวจถามอะไรเขาตอบชื่อมาก เห็นวันนั้นแล้วมีความรู้สึกว่า ตัวเองก็เป็นคนไทยคนหนึ่งควรมีมโนสำนึกในการร่วมรับผิดชอบในเรื่องนี้ด้วย ตั้งแต่นั้นมาก็เข้ามาศึกษาเรื่องนี้

ถาม - ผู้หญิงคนนั้นมาญี่ปุ่นได้กี่เดือนก็ปี

ตอบ - มาได้หนึ่งปี

ถาม - อยู่ในเมืองไทยเขาเคยทำอาชีพนี้ (ขายบริการทางเพศ - ผู้สัมผัสฯ) หรือเปล่า

ตอบ - ไม่เคย

ถาม - เขาถูกจับได้หรือหนีออกมา

ตอบ - ถูกจับได้

ถาม - มีผู้หญิงที่มาทำงานที่ญี่ปุ่นก่อนที่อาจารย์จะพบกับผู้หญิงคนนี้หรือไม่

ตอบ - ตอนนั้นไม่ทราบเลยแต่เท่าที่รู้ว่ามิในเมืองใหญ่ๆ เช่น ในโตเกียว โอซาก้า แต่ไม่รู้จำนวน ถามผู้หญิงที่เจอครั้งแรกว่ามาจังหวัดนี้ได้อย่างไร เขาบอกว่ามีคนพามา เป็นคนญี่ปุ่น ไปชักชวนเขามาและช่วยทำ

เรื่องให้ทั้งหมด แล้วยังให้เงินก้อนเพื่อให้เขาส่งให้ทางบ้าน พอมาถึงญี่ปุ่นแล้วสภาพการทำงานของเขาดีมากเมื่อเทียบกับปัจจุบัน เช่น เขาสามารถหาเงิน มีบ้านอยู่

ถาม - พอมาถึงเขาขายบริการทางเพศเลยใช่ไหม

ตอบ - อันนี้ไม่ทราบคือสภาพที่โดนจับเขาทำงานขายบริการอยู่แล้ว

ถาม - มีอิสรภาพไหมตอนนั้น

ตอบ - คำว่าอิสรภาพพูดกันตรงๆ ถึงเดี๋ยวนี้เขาก็ไม่ได้กักขังประเภทผูกโซล่ล่าม

ถาม - ที่โตจิกออกไปไหนมาไหนต้องมีคนคุมหรือเปล่า

ตอบ - คำว่าคุมแล้วแต่กรณี เท่าที่ถามดูอาจจะมีความหมายต้องสอดส่องเข้มงวด แต่ในความเป็นจริงจะไปไหนก็ได้แต่เขาไม่รู้จะไปไหน ไปอย่างไร

ถาม - ประเภทถูกหลอกมามีไหมครับ เช่น หลอกว่าเอามาเป็นเด็กเสิร์ฟไม่ใช่มาขายบริการ

ตอบ - คำว่าหลอกคืออะไร เราต้องยอมรับว่าผู้หญิงเราไม่มีความรู้ บางคนนายหน้าบอกว่าต้องไปทำให้หนี้เขา ๓๐๐ ใบ (หนึ่งใบเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ เยน) ผู้หญิงรู้ไหม “ใบ” คืออะไร ผู้หญิงไม่รู้ ถึงแม้บอกว่าไปทำให้เขา ๓,๕๐๐,๐๐๐ เยน คนบ้านนอกไม่รู้ ล้านเยนเท่ากับกี่บาทก็ไม่รู้ เป็นความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ในขณะที่บางคนไปแล้วกลับมาอีกบางคนมาเป็นครั้งที่สี่แล้วนี่จะเรียกว่า ถูกหลอกมาขายบริการหรือเปล่านั้น

ถาม - ที่ถูกหลอกช่วงแรกๆ มีเปอร์เซ็นต์สูงไหม

ตอบ - ช่วงแรกๆ เป็นอย่างนั้นเยอะ แต่ที่ถูกหลอกจริงๆ ไปทำงานเป็นแม่บ้านหรือเป็นคนใช้พวกนี้จะไม่ จะทนไม่ได้ บางคนหนีออกมามียากูซ่าตามเมื่อจนตรอกก็ใช้หลอดไฟฟ้ากรีดคอฆ่าตัวตาย เมื่อสักสี่ปีที่แล้วมีผู้หญิงคนหนึ่งเขาโดนหลอกไปขายที่อียิปต์ก็เสียชีวิตมีผู้ชายคนไทยไปเที่ยวที่อียิปต์ก็เป็นคนที่เขา

รู้จักที่เมืองไทยมาก่อน ผู้หญิงหนีออกมาแล้วมาฆ่า (คนคุมเด็กขายบริการส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของกิจการเอง) เป็นคนไทย ก็ส่งยากูซ่าตามมา จนหนีมาถึงที่นี่เพราะผู้ชายทำงานอยู่จังหวัดนี้ ในที่สุดโดนตามล่าจนคิดว่าตัวเองไปไม่รอดแล้ว ทั้งสองคนหนีเข้าไปในห้องทึบ หลอดไฟฟ้าแล้วกรีดคอตัวเองทั้งสองคน แต่ไม่ตาย

ถาม - การล่าตัวของยากูซ่ามีประสิทธิภาพมากหรือครับ

ตอบ - ไม่เคยเจอด้วยตัวเองแต่ว่าเป็นกรณีหนึ่ง สิ่งที่จะพูดนี้พูดในสิ่งที่ตัวเองได้เจอ จะไม่พูดในสิ่งที่ตัวเองไม่รู้ อย่างยากูซ่าไม่รู้ ถ้าเราเองพิจารณาจากกรณีนี้ การที่ทั้งสองคนตัดสินใจฆ่าตัวตายถามเขาว่าทำไม เขาคิดว่าไปไม่รอดแล้ว เขาหนีไม่รอดแล้ว เขายอมตายดีกว่าจะกลับไปยังสถานขายบริการอีก

ถาม - แล้วกรณีนี้ลงเอยอย่างไร

ตอบ - เราช่วยรักษาพยาบาลทั้งสองคนแล้วส่งผู้หญิงกลับเมืองไทย

ถาม - แล้วไปเจอทั้งสองคนนี้ได้อย่างไร

ตอบ - มีคนพบเขาและพาส่งโรงพยาบาลๆ ก็ติดต่อมา เพราะฉะนั้นคนที่โดนหลอกมา มีบางคนในที่สุดก็ต้องยอมทำงานขายบริการ บางคนทนไม่ได้ก็หนีออกมา พวกที่หนีออกมาสี่ห้าปีก่อนมีเยอะ

ถาม - พวกที่รู้ว่าจะมาขายบริการแต่ไม่คิดว่าจะลำบากถูกกดขี่เอาเปรียบแล้วหนีไหม

ตอบ - ก็มีบ้าง

ถาม - พวกที่เข้ามาฆ่าตัวตายเป็นพวกไหน

ตอบ - ไม่ทราบ

ถาม - ทำไมผู้หญิงไทยจึงไปขายบริการทางเพศในญี่ปุ่นมาก

ตอบ - คนญี่ปุ่นก็ชอบถามว่า ทำไมผู้หญิงไทยต้องมาญี่ปุ่น นอกจากผู้หญิงไทยก็มีผู้หญิงฟิลิปปินส์ ได้หัวหน้า

“เวลามองปัญหานี้ เราต้องมองทั้งระบบ ถ้าเวลาไปพูดปัญหาให้ญี่ปุ่นฟัง เราน่าจะพูดว่าปัญหานี้เป็นความรับผิดชอบของญี่ปุ่นด้วย เป็นความรับผิดชอบของโลกเหนือที่เท่ากับโลกใต้ ไม่ใช่เป็นเพราะประเทศเราจนอย่างเดียว ถ้าเป็นเพราะความจนอย่างเดียว ผู้หญิงชาติอื่นที่จนกว่านี้ทำไมไม่มา ถ้าเรามองถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นมันต้องเกิด”

“ถ้าเราสร้างเหตุปัจจัยที่ดีเพื่อดึงเขาออกมาจากแวดวงการค้าประเวณี บางคนก็พร้อมจะออกมา แต่ในที่สุดหากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยภาครัฐบ้างไม่รู้บ้าง ในที่สุดก็ต้องไปกับกลุ่มคนไทย ก็กวกวนกันอยู่ในอาชีพ และแหล่งมั่วสุมเดิมๆ ต้องหาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย”

เกาหลี การที่ผู้หญิงไทยเข้ามาญี่ปุ่น มองอย่างเชื่อมโยงแล้ว มีคนเคยตั้งข้อสังเกตว่า ประเทศที่จนกว่าเราทำไมไม่มา เลยมองย้อนกลับมายังบ้านเราว่าเกิดอะไรขึ้น สมัยตอนเป็นเด็กบ้านเราก็มีสโภภณีแต่ไม่มาก สโภภณีเริ่มเป็นอุตสาหกรรมเมื่อสงครามเวียดนาม เมื่อเรามีถนนมิตรภาพขึ้นมา อยู่ดีๆ ก็มีฐานทัพอเมริกันเกิดขึ้น ดาษเต็น การขายบริการเพื่อตอบสนองทหารอเมริกัน จึงเป็นจุดเริ่มสำคัญของอุตสาหกรรมการค้าประเวณี พอสงครามเวียดนามหมดแล้ว ผู้หญิงพวกนั้นทำอะไรจะอยู่ต่อได้ ผู้หญิงพวกนี้ก็ต้องพัฒนาต่อมา และญี่ปุ่นเข้าไปต่อเนื่องกับขบวนการผู้หญิงพวกนี้

เวลามองปัญหา เราต้องมองทั้งระบบ ถ้าเวลาไปพูดปัญหาให้ญี่ปุ่นฟัง เราน่าจะพูดว่าปัญหานี้เป็นความรับผิดชอบของผู้หญิงด้วย เป็นความรับผิดชอบของโลกเหนือที่เท่ากับโลกใต้ ไม่ใช่เป็นเพราะประเทศเราจนอย่างเดียว ถ้าเป็นเพราะความจนอย่างเดียว ผู้หญิงชาติอื่นที่จนกว่านี้ทำไมไม่มา ถ้าเรามองถึงเหตุผลที่เกิดขึ้น มันต้องเกิด ทำไมต้องเป็นไทยก็เพราะเรามีความสัมพันธ์ตรงนี้ ก่อนไทยคือฟิลิปปินส์ ตอนนีฟิลิปปินส์ก็ยังมีผู้หญิงเข้ามาขายบริการในญี่ปุ่น ถ้าได้ก้าวเข้าไปในวงจรมันแล้วมันจะออกไม่ได้ เราจะต้องช่วยกันทางเข้า ขณะนี้มีองค์กรพัฒนาเอกชนทำงานเรื่องนี้มากมาย เช่น ฝึกออาชีพให้เด็กก่อนที่พ่อแม่จะขายก็เป็นทางเลือกหนึ่ง ต้องแก้ตั้งแต่ตรงนั้นอย่าให้เด็กหลุดเข้าไป หากหลุดเข้าไปแล้วออกไม่ได้จริงๆ เราต้องช่วยกัน

ถาม - แนวโน้มในขณะนี้ ผู้หญิงไทยที่จะเข้ามาขายตัวที่ญี่ปุ่นลดลงบ้างหรือเปล่า

ตอบ - จริงๆ แล้วผู้หญิงอยากมากันเยอะแยะต้องจ่ายหนี้สามถึงสี่ล้านเยนก็ยอม ขอให้เข้ามาได้ก็แล้วกัน เราต้องกลับมาดูความต้องการของตลาดการค้าประเวณีทางนี้ด้วย ถ้าเราจะมองปัญหา เราต้องมองไปพร้อมกัน

หมด ความต้องการที่จะเข้ามายังมีอยู่ ยังไม่ลด แต่ญี่ปุ่นมีความเข้มงวดขึ้น ทำพาสปอร์ตไทยไม่ได้ขอวีซ่า ญี่ปุ่นไม่ได้ ก็พาเข้ามาเลยทำพาสปอร์ตมาเลย หรือพาเข้าสิงคโปร์ทำพาสปอร์ตสิงคโปร์

เมื่อสองปีก่อน มีอยู่กรณีหนึ่งที่ร้อนใจที่สุด เป็นผู้ชายภาคเหนือ บ้านปลูกไร่ถั่วเหลือง มีชาวบ้านแนะนำว่าให้มาทำงานญี่ปุ่น เลยไปกู้เงินแบงก์มาสองแสนบาท เพื่อจะมาญี่ปุ่น ตอนนั้นเขาลำบากมาก พาไปลงเรือที่สมุทรปราการ ลักลอบออกมาแล้วเข้าเมืองทางเรือ ลักลอบเข้ามา เท่าที่รู้มีคนพามาที่จังหวัดนี้โดยที่เขาไม่รู้เรื่อง นายหน้าจะพามา บังคับเรียกเงินเพิ่มจากทางบ้านของเขา ผู้ชายคนนี้คิดว่าตัวเองโดนหลอก และอยู่ในสภาพที่อับจน เลยหนีออกมาขึ้นขึ้นบ้านคนญี่ปุ่นตอนตีหนึ่งตีสอง ชาวบ้านตกใจก็เลยโทรศัพท์ไปเรียกดตำรวจๆ ก็ไปรุมล้อม เขาก็ตกใจเพราะเขาเพิ่งมาญี่ปุ่นได้อาทิตย์กว่าๆ เขายืนอยู่บนหลังคาจนเกือบสว่าง ในที่สุดก็แกะกระเบื้องขว้างใส่ตำรวจ ไม่รู้จะทำอะไรก็เอาเสื่อๆ คอตตัวเอง ตำรวจจึงไปเอาตัวลงมาได้แล้วพาเข้าโรงพยาบาล สิ่งที่ดีตัวเขามีบัตรประชาชนใบเดียว ตำรวจเลยโทรศัพท์มาตามผม สิ่งที่ผมทำตอนแรกคือเขียนจดหมายไปตามที่อยู่บัตร เราไม่รู้รายละเอียดเลยว่าเขาเป็นใคร หลังจากเข้าโรงพยาบาลได้อาทิตย์กว่าๆ สภาพเขาน่าสงสารเขาพูดไม่ได้ หลอดลมถูกผ่าแต่เขาไม่ตาย เราอยากรู้เรื่องมาก ตำรวจสรุปว่าเขาบ้า เราขอหมอเข้าไปคุยกับเขาในห้องไอซียูโดยใช้วิธีเขียนก็เลยรู้ว่าเขาไม่ได้บ้า เขาตอบคำถามเราได้ถึงรู้รายละเอียด หลังจากนั้นต้องรีบส่งเขาผ่าตัดเพราะอาการแย่มาก ช่วงที่ติดต่อกับเขาได้ก็ติดต่อกับทางบ้านของเขาก็เลยรู้รายละเอียดว่าเขาเพิ่งแต่งงานมีภรรยาอยู่เชียงใหม่ ภรรยารักเขามาก เขาเป็นคนดีมาก ก่อนจะผ่าตัดเขาก็เสียชีวิตก่อน หลังจากเขาตาย เราก็ส่งข่าวกลับมาเมือง

ไทย ภรรยาของเขากระโดดตึกฆ่าตัวตายตาม ญาติเขา ไปติดต่อกะทรวงต่างประเทศๆ บอกว่าจะต้องใช้เงิน หลายหมื่นในการรับศพ เราก็บอกว่าเราจะทำให้และจะ จัดส่งอัฐิให้ถึงบ้าน ก็ทำเรื่องว่าตัวเองจะเป็นคนมารับ ศพ ทางการญี่ปุ่นถามว่าเป็นอะไรกับคนตาย คุณไม่มี สิทธิ์จะรับศพคนนี้ สิทธิ์อยู่ที่กงสุล เราเลยต้องทำเรื่อง ตามกฎหมายโดยให้ทางญาติเขียนจดหมายหนังสือ มอบฉันทะ ในที่สุดทางการญี่ปุ่นก็ยอม

ถาม - คนญี่ปุ่นเองมีความรู้สึกที่คนต่างชาติมาแย่ง งานเขาทำหรือเปล่า

ตอบ - จุดนั้นคนญี่ปุ่นยังไม่เคยพูด เขาอาจจะรู้สึกแต่ ไม่พูด แต่เราต้องยอมรับว่าบางครั้งคนของเราผิดจริง อย่างการที่เราเอาคนพวกนี้ไปอยู่ในสภาพเอื้ออำนวย เช่น ผู้หญิงพอหลุดมาเป็นเมียน้อยคนญี่ปุ่น มันก็ทำให้ เขาต้องกลับไปทีเดิมอีก ถ้าเราสร้างเหตุปัจจัยที่ดีเพื่อ ดึงเขาออกมาจากแวดวงการค้าประเวณี บางคนก็พร้อม จะออกมา แต่ในที่สุดหากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ภาษารูปร่างไม่รู้บ้าง ในที่สุดก็ต้องไปกับกลุ่มคนไทย ก็ วกวนกันอยู่ในอาชีพและแหล่งมั่วสุมเดิมๆ ต้องหาสภาพ แวดล้อมที่เอื้ออำนวย

แต่พวกนี้อยู่ในสภาพผิดกฎหมาย จะให้ทางการ ญี่ปุ่นเข้ามาช่วยก็ไม่ได้ สภาพปัญหาคนไทยในญี่ปุ่น ตอนนั้นมันเปลี่ยนไปตลอด พอคนเริ่มตั้งรกรากก็เริ่มมี ปัญหาใหม่ๆ ไม่ใช่ปัญหาผู้หญิงหนีมาฆ่าขัง ปัญหามัน เปลี่ยนไปอีกรูปแบบหนึ่งเช่น ปัญหาเรื่องการศึกษาของ ลูก ผู้หญิงที่มาแต่งงานกับคนญี่ปุ่น ต่อไปนี้ผู้หญิงพวก นี้จะต้องเข้ามาใช้ชีวิตในญี่ปุ่น เราต้องเข้ามาช่วยมาก กว่านั้น ต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้เขาอยู่ได้อย่างเป็น คนดีพยายามดึงเขาออกมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

ถาม - ถ้าเป็นเมียน้อยหากมีลูกๆ จะได้สัญชาติ ญี่ปุ่นไหม

ตอบ - ถ้าผู้ชายรับจะต้องรับในขณะก่อนคลอด ไปจด รับรองลูกที่อำเภอว่าเป็นลูกของตัวเอง ลูกก็ได้สัญชาติ

ถาม - ถ้าจดทีหลังคลอดต้องขึ้นศาลหรือไม่

ตอบ - จดในกรณีทีคลอดแล้ว ถ้าผู้ชายคนนั้นยัง แต่งงานกับผู้หญิงคนอื่นอยู่ก็ไม่ได้ ต้องไปขึ้นศาล แต่

ในกรณีที่ผู้ชายคนนั้นเป็นโสดอยู่แล้ว พร้อมทั้งจะแต่งงาน กับแม่เด็กก็ไม่มีปัญหา พอเขาจดทะเบียนสมรสกันแล้ว ก็ขอสัญชาติให้ลูกได้ ขั้นตอนไม่ยุ่งยากมาก บางครั้ง ปัญหามันอยู่ที่ผู้หญิงไทยกลับมีสถานสภาพสมรสอยู่ที่ เมืองไทยก่อนแล้ว

ถาม - ลูกได้สัญชาติ แม่จะได้วีซ่าไหม

ตอบ - ไม่ได้ การจดทะเบียนสมรสกับสิทธิ์ขอวีซ่าคน ละเรื่องกัน อย่างอเมริกาคนพอแต่งงานก็ขอวีซ่าได้เลย แต่ญี่ปุ่นไม่ได้

ถาม - แล้วทำอย่างไร

ตอบ - ขณะนี้ องค์กรพัฒนาเอกชนเราที่นี้ทำกันสอง ทางคือ ทำเรื่องขึ้นกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่นให้กระทรวง ออกให้ ซึ่งเรื่องจะนานเป็นปีก็ยังไม่ได้ ญี่ปุ่นเขามีกฎใน กรณีที่คนอยู่ผิดกฎหมาย ทำผิดกฎหมายเขาจะไม่ให้ เข้าญี่ปุ่น หนึ่งปี บางคนทั้งที่แต่งงานมีลูกแล้วก็ยอม กลับบ้านก่อน แล้วค่อยขอวีซ่าอ้างว่าเป็นภรรยาญี่ปุ่น ซึ่งไม่มีปัญหา อาจจะยุ่งยากบ้างในการเตรียมเอกสาร

ถาม - ถ้าไม่มีวีซ่า ประกันสุขภาพได้ไหม

ตอบ - ไม่ได้ ค่ารักษาที่แพงมาก คนญี่ปุ่นมีประกัน สุขภาพทุกคน ถ้าเป็นข้าราชการ ลูกเมียมีสิทธิ์รับได้ หากคนต่างชาติที่มีวีซ่าเข้ามา มีสิทธิไปซื้อประกันได้ เราจะต้องไปขึ้นทะเบียนแล้วก็ต้องจ่ายเงินค่าประกันด้วย อำเภอก็เป็นผู้จัดการเรื่องนี้ เราจ่ายค่าเบี้ยประกันเป็น รายเดือน ถ้าเรามีประกันสุขภาพไปหาหมอเราจ่ายเพียง ๓๐ เปรอร์เซ็นต์ ถูกกว่ากรุงเทพฯ ข้าราชการจ่าย ๑๐ เปรอร์เซ็นต์ ลูกเมียครอบครัว ๓๐ เปรอร์เซ็นต์ คนที่ไม่มี วีซ่าต้องจ่ายค่ารักษาเองทั้งหมด

สัมภาษณ์อาจารย์สุจินดา นวภานนท์ ภาควิชาไทย- ศึกษามหาวิทยาลัยอุทซุโนมิยา ประเทศญี่ปุ่น วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๙ โดยพระไพศาล วิสาโล พระยูจินทร์ และปรีดา เรื่องวิสาธร





ท้อแก่สยาดานาสู่ไทย

ธารา รินศานต์

บทความทุกข์ของชนกลุ่มน้อยพม่า

ธารา รินศานต์ สะท้อนผลกระทบจากโครงการ ท้อแก่สยาดานาของไทย-พม่า ในส่วนพื้นที่ของพม่า ซึ่งเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของชนกลุ่มน้อยในพม่า และชี้ว่ายังไม่มีความปลอดภัยเพียงพอสำหรับโครงการนี้ ทางฝ่ายไทยโดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยน่าจะชะลอหรือยกเลิกโครงการนี้เสีย トラบไต่ที่ยังไม่มีประชาธิปไตยและความมั่นคงทางการเมืองในพม่า

แม้โครงการท้อแก่สจากพม่าสู่ไทยที่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยได้ตกลงเซ็นสัญญาซื้อขายกับบริษัทน้ำมันโทเทล ยูโนแคล และรัฐบาลพม่า และกำลังลงมือก่อสร้างวางท้อแก่สอยู่ที่นี่ จะเป็นโครงการฉาวโฉ่ที่ได้รับความวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากนานาชาติ เพราะสร้างผลกระทบมากมาย ทั้งต่อสภาพแวดล้อมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้คนในประเทศพม่า แต่ไทยกลับเพิกเฉยเดินหน้าเพื่อตักตวงทรัพยากรธรรมชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยไม่ใยดีกับการกระทำ และผลพวงอันเนื่องมาจากโครงการที่ตัวเองได้มีส่วนก่อให้เกิดขึ้น

ความในใจของชาวกระเหรี่ยง ตัวแทนชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ที่สะท้อนออกมาให้โลกภายนอกได้รับรู้ รวมทั้งรายงานสิทธิมนุษยชนบางส่วน ที่นำมาเปิดเผยในที่นี้นั้น เป็นแง่คิดอีกมุมหนึ่ง ในสายตาของคนที่สูญเสียผลประโยชน์ที่ผู้กอบโกยน่าจะเปิดจิตสำนึกรับฟังเพราะคนเหล่านั้นไม่มีสิทธิเสียงในการวิพากษ์วิจารณ์ต่อรัฐบาลเผด็จการพม่า และฝ่ายไทยโดยตรง

ผลพวงจากโครงการท้อแก่สยาดานาในฝั่งพม่าเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ด้วยการบังคับโยกย้ายหมู่บ้าน

ทั้งที่อยู่ในพื้นที่ท้อแก่สโดยตรง และในบริเวณรัศมีของการรักษาความปลอดภัยของโครงการ ดังรายงานของสหพันธ์สันติบาลเพื่อสิทธิมนุษยชนสากล (FIDH) ที่ระบุว่า ในช่วงต้นปี ๒๕๓๔ มีการบังคับโยกย้ายชาวมอญกะเหรี่ยง และทวาย กว่า ๕๐ หมู่บ้าน ในเขตเยบูย (Ye Byuz) ทาเยซอง (Thayet Chaung) และทวาย (Tavoy) ราว ๓๐,๐๐๐ คน และต่อมาในปี ๒๕๓๕ มีชาวบ้านมิกองหลวง (Migyaunglaung) ที่อยู่ใกล้กับแนวท้อแก่สถูกขับไล่ออกไป รวมทั้งหมู่บ้านในเขตเฮบูยสองเดือนก่อนเซ็นสัญญาซื้อขาย และเมษายน ๒๕๓๕ มีกองพันทหารท้องถิ่นได้ขับไล่ชาวบ้านในเขตทาเยซองกว่า ๑๓,๐๐๐ คน จาก ๑๔ หมู่บ้านออกไป

ในการโยกย้ายหมู่บ้านเหล่านี้ เจ้าหน้าที่ไม่ได้บอกให้ชาวบ้านทราบเกี่ยวกับโครงการท้อแก่ส นอกจากจะกล่าวหาพวกเขาว่าให้การสนับสนุนกองกำลังฝ่ายกบฏ จึงต้องถูกย้ายเข้าไปอยู่ในเขตควบคุมของทหาร

หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่แถบนี้ บางแห่งตั้งรกรากมานานกว่าสี่ห้าร้อยปี ต้องล่มสลายไปด้วยสาเหตุจากการอพยพดังกล่าว บางคนกระจัดกระจายไปอยู่แถวชายแดนไทย-พม่า ขณะที่บางส่วนกระแสนานเซ็นหลบหนีเข้าค่ายอพยพฝั่งไทย จนทำให้จำนวนคนในค่ายอพยพชายแดนไทยสูงขึ้น

เป็นไปได้อย่างไรที่มีการจ่ายเงินร้อยล้านดอลลาร์เป็นค่าชดเชยโยกย้ายชาวบ้าน ตามที่บริษัทน้ำมันข้ามชาติอย่างโทเทลและยูโนแคลกล่าวอ้าง ประตูกายูผู้ว่าชาวกระเหรี่ยงในเขตมะริดทวาย พื้นที่โครงการท้อแก่สสะท้อนว่า “เงินนี้ไม่ถึงชาวบ้านหรอก แต่ไปถึงมือสล๊อคเป็นเงินเซ็นสัญญาที่บอกให้แค่ ทำให้สถานการณ์เรื่องนี้เป็นไปอย่างเรียบง่าย”

ในกระบวนการรับสมัครคนเข้ามาทำงานกับ

บริษัทโทเทลตั้งแต่แรก และการจ่ายค่าแรงนั้น ก็ไม่โปร่งใส เพราะมีการติดสินบน และเล่นเส้นเล่นสายในหมู่คณะกรรมการท้องถิ่น ที่คอยทำหน้าที่คัดเลือกคนเข้าทำงาน มีการซื้อใบสมัครจากคณะกรรมการ และใบรับรองสุขภาพจากสำนักงานแพทย์ท้องถิ่นด้วยการติดสินบน

ผู้สมัครอาจต้องจ่ายเงินถึง ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ จ๊าดก่อนจะได้เข้าทำงานซึ่งได้ค่าแรงวันละ ๒๐๐-๓๐๐ จ๊าด สูงกว่าค่าแรงโดยเฉลี่ยทั่วไปในพม่าที่ได้กันวันละ ๖๐ จ๊าด หลายเท่า และยิ่งอาจโดนหักค่าแรงจากที่ควรได้รับจริงอีกด้วย อย่างค่าลูกหาบวันละ ๒๐๐ จ๊าด (๖ จ๊าดเท่ากับประมาณ ๑ บาท) อาจได้เพียง ๑๐๐ จ๊าด

นอกจากนี้ ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ตามมาอีกหลายอย่างจากโครงการดังกล่าว ในรายงานปี ๒๕๓๘ ของ นายโยโซ โยโกตะ ผู้ตรวจการพิเศษเรื่องพม่าขององค์การสหประชาชาติ ได้เน้นถึงการลงทุนของต่างชาติที่มีส่วนเกี่ยวข้องเนื่องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเอาไว้ว่า “การบังคับแรงงาน และโยกย้ายถิ่นฐาน เช่น ม้าตามอำเภอใจ การเขียนดี ชมชื่น และรับทรัพย์โดยรัฐบาลทหารพม่า(สลิค)นั้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแทบทั่วไปในเขตชายแดน ที่กองทัพพัวพันกับการดำเนินการทางทหารหรือโครงการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ”

การวางท่อแก๊ส นอกจากจะยิ่งก่อให้เกิดสงครามการปะทะกันมากขึ้น เพื่อชิงพื้นที่แล้ว ยังเป็นการละเมิดสิทธิของชาวบ้านมากขึ้น ตามข้อตกลงของบริษัทน้ำมันกับรัฐบาลทหารพม่า(สลิค)นั้น การรับรองความปลอดภัยจะต้องครอบคลุมพื้นที่ท่อแก๊ส และพื้นที่ที่ล่อแหลมเนื่องจากความเคลื่อนไหวของพวกกบฏ ดังนั้นมาตรการรักษาความปลอดภัย จึงส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้น อย่างเช่นการบังคับย้ายถิ่นฐานของชาวบ้าน บังคับเกณฑ์แรงงาน หรือใช้ระบบอาสาแรงงานเชิงบังคับ ในการสร้างค่ายทหารและถนนที่เข้าถึงค่าย ฯลฯ รวมทั้งลูกหาบในการขนส่งเสบียง อาวุธไปปราบปรามชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ที่ล่อแหลม

ตามรายงานของฝ่ายกะเหรี่ยง เคเอ็นยู (KNU Karen National Union) เขตมะริด-ทวาย ระบุว่าหลัง

จากชาวต่างชาติมาทำงานในพื้นที่ท่อแก๊สเมื่อต้นปี ๒๕๓๘ แล้ว รัฐบาลพม่าได้เสริมกองกำลังทหารในพื้นที่เพิ่มขึ้น จนทำให้ชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยทหารต้องเผชิญกับปัญหาหลายอย่าง เช่น ทหารขโมยสัตว์เลี้ยง ถูกเกณฑ์แรงงานเป็นลูกหาบ บังคับให้สร้างถนน ทางรถไฟ สะพาน โรงพยาบาล ฐานที่มั่นทางทหาร กองบัญชาการ ฯลฯ โดยต้องจัดหาอาหาร เครื่องดื่ม และเงินไปเอง ถ้าป่วยหรือไม่อาจไปได้ ก็ต้องจ่ายเงินค่าปรับ ๑,๐๐๐ จ๊าด ให้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในกรณีไม่อาจไปเป็นลูกหาบขนพิน ตักน้ำ ทำอาหาร ฯลฯ หรือทำงานที่ค่ายทหารได้ก็ต้องจ่ายเงินชดเชยเลยวันละ ๑๐๐ จ๊าด หรือมากกว่านั้น

ชาวกะเหรี่ยงในจังหวัดที่โครงการท่อแก๊สพาดผ่านให้ความเห็นว่า “ถ้าโครงการท่อแก๊สสร้างเสร็จ พวกชาวบ้านก็คงอยู่กับอย่างลำบาก เพราะพวกทหารพม่าคงอ้างเรื่องการรักษาความปลอดภัยซึ่งต้องขอขยายบริเวณในการดูแลกว้างออกไปอีกทำให้หมู่บ้านและชาวบ้านบริเวณนั้น (ที่ต้องขยายพื้นที่ต่อไป) ต้องเดือดร้อนย้ายออกไป และไม่ได้รับการเอาใจใส่เหลือวเลจากโครงการอย่างแน่นอน”

ปัจจุบันมีทหารรักษาความปลอดภัยตลอดแนวพื้นที่แน่นอนมาก ในรายงานของ FIDH อ้างแหล่งข่าวว่ามีกองกำลังของสลิคอยู่ในพื้นที่ระหว่าง ๑๒-๑๕ กองพัน จำนวนพลรวมทั้งสิ้นราว ๑๐,๐๐๐ คน ทหารสี่กองพัน ในจำนวนดังกล่าวมีหน้าที่ในการคุ้มครองสำนักงานของโทเทล และระมัดระวังเส้นทางท่อแก๊สในอนาคตที่มีความยาวประมาณ ๓๙ ไมล์ กว้าง ๓๐๐ เมตร ตลอดจนอารักขาการเดินทางของพนักงานของบริษัทน้ำมัน

คาดการณ์กันว่า เมื่อโครงการเสร็จสิ้น กองกำลังทหารพม่าในพื้นที่ยอมขยายบริเวณคุ้มกันไปเรื่อยๆ ด้วยกลัวว่าชนกลุ่มน้อยฝ่ายต่อต้านจะโจมตี เพราะพื้นที่ช่วงชิงของกะเหรี่ยงอิสระห่างจากแนวท่อแก๊สเพียง ๒๐ กิโลเมตร ซึ่งยังมีการปะทะกันอยู่ประปราย

การเจรจาหยุดยิงระหว่างรัฐบาลกับทหารพม่า(สลิค) กับชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ไม่อาจเป็นหลักประกัน

การต่อสู้ยังคงมีปะทุอยู่เรื่อยๆ โดยที่โลกภายนอกไม่อาจรับรู้ อย่างเมื่อราว ๒-๓ สัปดาห์ก่อน ก็มีการปะทะกันระหว่างกองทหารพม่ากับชนกลุ่มน้อย ในบริเวณจุดที่ไม่ไกลจากบ้านอิตอง อันเป็นเส้นทางที่ห่างจากแนวท่อแก๊สไม่มากนัก นั้นแสดงว่า รัฐบาลทหารพม่ายังไม่อาจรับรองความปลอดภัยของท่อแก๊สนี้ได้ จนกว่าจะสะสางปัญหาการเมืองกับชนกลุ่มน้อยต่างๆ ลงอย่างถาวรเสียก่อน

สร้างความมั่นใจต่อเจ้าของโครงการที่เข้าไปลงทุนได้ เพราะผลที่ผ่านมาแต่ละครั้งล้วนล้มเหลว ในการเจรจาของฝ่ายกะเหรี่ยงกับรัฐบาลทหารพม่า(สล็อค) ครั้งสุดท้ายที่ผ่านมาก็ล้มเหลว แม้ฝ่ายกะเหรี่ยงจะเห็นด้วยกับการหยุดยิง แต่ข้อเสนออื่นๆ กลับไม่เป็นธรรม เพราะสล็อคบีบบังคับให้ชนกลุ่มน้อยรับเงื่อนไขทุกอย่างโดยไม่มีอาจต่อรอง

การต่อสู้ยังคงมีปะทุอยู่เรื่อยๆ โดยที่โลกภายนอกไม่อาจรับรู้ อย่างเมื่อราว ๒-๓ สัปดาห์ก่อน ก็มีการปะทะกันระหว่างกองทหารพม่ากับชนกลุ่มน้อย ในบริเวณจุดที่ไม่ไกลจากบ้านอิตอง อันเป็นเส้นทางที่ห่างจากแนวท่อแก๊สไม่มากนัก นั้นแสดงว่า รัฐบาลทหารพม่ายังไม่อาจรับรองความปลอดภัยของท่อแก๊สนี้ได้ จนกว่าจะสะสางปัญหาการเมืองกับชนกลุ่มน้อยต่างๆ ลงอย่างถาวรเสียก่อน

ประจักษ์กฤษณะเห็นว่า “ในเมื่อบ้านเมืองเรายังมีสงคราม และโครงการท่อแก๊สเป็นโครงการที่สร้างปัญหาให้กับชาวบ้านอย่างไม่หยุดยั้ง ฉะนั้น ถ้าจะให้โครงการนี้ดำเนินต่อไปโดยไม่มีปัญหา ก็ควรหาทางสงบสงครามภายในบ้านเสียก่อน”

พวกเขาเห็นว่า การสร้างท่อแก๊สควรหยุดชะงักไว้ก่อน トラาบไตที่พม่ายังไม่มีสันติภาพเกิดขึ้นจริง และยังมีกรณีละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่ รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าว

“การร่วมมือกันต้องเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม คนส่วนมากจึงต้องมีสิทธิมีเสียงในการออกความเห็นหรือต่อรองกับผู้ปกครองประเทศว่าเขาต้องการอะไร คนไทยมีสิทธิพูดเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างปุ่ ค้างคาว แต่สำหรับในประเทศไทย พวกเขาไม่มีสิทธิแม้แต่จะพูดถึงเรื่องความปลอดภัยของชีวิต” เจ้า

หน้าที่จะกะเหรี่ยงในพื้นที่ให้ความเห็น

“ปตท. และรัฐบาลไทยควรคำนึงถึงความทุกข์ยากที่ได้สร้างไว้ ผู้คนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน จะอยู่ท่ามกลางความกลัวตามอ้อมตาได้อย่างไร ใครจะรับผิดชอบดูแล ถ้าโครงการนี้ไม่มีผู้ซื้อ (ปตท.) ก็คงเกิดขึ้นไม่ได้”

นอกจากท่อแก๊สวិโยคนี้แล้ว ชาวกะเหรี่ยงและชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ยังต้องเผชิญกับโครงการอื่นๆ อีกหลายโครงการ ที่ฝ่ายไทยเป็นตัวตั้งตัวตีริเริ่มขึ้น อย่างโครงการเขื่อนตะนาวศรี เขื่อนสาละวินเพื่อผันน้ำ รวมทั้งโครงการตัดถนนจากจังหวัดกาญจนบุรีเชื่อมต่อเข้าสู่ทวายในพม่า

สภาพของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ในเขตพื้นที่โครงการเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นชาวกะเหรี่ยง มอญ ไทยใหญ่ ฯลฯ ซึ่งต้องพึ่งพาพรมแดนไทยในการเข้าออกเพื่อซื้อหาเสบียงอาหาร ยา ฯลฯ ทุกวันนี้ล้วนแล้วแต่ถูกกีดกันจากทั้งกองกำลังฝ่ายรัฐบาลทหารพม่า และฝ่ายไทยตกอยู่ในสภาพกลืนไม่เข้าคายไม่ออกเพราะหากพวกเขาถูกแรงบีบจากฝ่ายไทยไม่ว่าจะด้วยการปิดพรมแดนหรือไม่อำนวยความสะดวกเช่นที่เคยเป็นมา พวกเขาก็จะมีชีวิตอยู่อย่างลำบากมากยิ่งขึ้น

“เวลารัฐบาลพม่าจะทำอะไร ก็ให้ทางไทยรับสัมปทานไป กะเหรี่ยงจึงลำบากเพราะโดนกีดกัน อย่านไปทวาย ไทยคิดว่าเป็นเส้นทางเศรษฐกิจ แต่จริงๆ แล้วเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์” เจ้าหน้าที่คนหนึ่งในเขตเมอกุยทวายวิพากษ์วิจารณ์โครงการถนนจากกาญจนบุรีไปทวายในพม่า ซึ่งนอกจากจะต้องตัดฝ่าผืนป่าดิบแถบเทือกเขาตะนาวศรีที่อุดมสมบูรณ์แล้ว ยังเป็นยุทธศาสตร์ทางทหารที่สล็อคหวังใช้เข้ามาโจมตีฐานที่มั่นสำคัญของฝ่ายกะเหรี่ยง

โครงการต่างๆ ตามแนวชายแดนส่วนใหญ่ที่เกิด

ขึ้นจากการริเริ่มหรือการให้ความร่วมมือของฝ่ายไทยต่อรัฐบาลทหารพม่า ด้วยหวังเพียงตัดดวงผลประโยชน์เหล่านั้นนั้น นอกจากจะไปทำลายทรัพยากรธรรมชาติพม่าซึ่งโดยแท้จริงมีส่วนเชื่อมต่อกับระบบนิเวศน์บ้านเราด้วย จนอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแถบชายแดนไทยแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับสล๊อคในอันที่จะหมกเม็ดใส่กระเป๋าทันที ส่งเสริมกำลังอำนาจเพื่อดำรงฐานะไม่ชอบธรรมนี้ ด้วยการนำไปใช้ในการซื้ออาวุธปราบปรามชนกลุ่มน้อย เพื่อเช่นฆ่าผู้บริสุทธิ์อีกมากมาย และล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกี่ยวเนื่องกับโครงการต่างๆ

ในวันนี้โครงการท้อแก๊สและโครงการอื่นๆ ที่ริเริ่มตามมาจากยังไม่ปัญหาเกิดขึ้น แต่ก็ไม่มีใครรับประกันได้ถึงวันพรุ่งนี้ トラブルที่สงครามระหว่างรัฐบาลเผด็จการทหารพม่ากับชนกลุ่มน้อยต่างๆ ยังไม่ยุติลงอย่างแท้จริง

เราคงต้องหันกลับมาทบทวนมนุษยธรรมในใจกันบ้าง ไม่ใช่เอาแต่ชุดคิ้วยุทธยากรแย่งชิงผลประโยชน์จากชาวพม่า (ที่อยู่ในฐานะพลเมือง ไม่ใช่ รัฐบาลเผด็จการซึ่งเป็นตัวแทนของคนมีอำนาจในมือกลุ่มเล็ก ๆ) เพียงฝ่ายเดียว เพราะคนที่ตกเป็นเหยื่อจากการตัดดวงผลประโยชน์ของคนกลุ่มเล็ก ๆ สองกลุ่มนั้นมีมากมายจนน่าละอาย

แม้เราจะไม่ยื่นปืนให้รัฐบาลทหารพม่า(สล๊อค) กับมือโดยตรง แค้นโยบายและสิ่งที่เรากระทำอยู่ทั้งหมดในความเป็นจริงก็ไม่ต่างอะไรจากฆาตกรใจทมิฬที่มีส่วนส่งเสริมให้รัฐบาลทหารพม่า(สล๊อค) กระทำสิ่งที่โหดเหี้ยมทารุณต่อไปในประเทศพม่า

หมายเหตุ หนึ่ง เมื่อเร็วๆ นี้ กลุ่มผู้สนใจปัญหาสิทธิมนุษยชนได้รวมตัวก่อตั้งเป็นกลุ่มเพื่อมุ่งคัดค้านโครงการสร้างท้อแก๊สระยะดังกล่าว พวกเราเรียกตัวเองว่า “กลุ่มกัลยาณมิตร” โดยเห็นว่าหากเราเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน เราไม่ควรเพิกเฉยต่อความทุกข์ยากของเพื่อนบ้าน กลุ่มกัลยาณมิตรมีหลักการว่า トラブルที่รัฐบาลทหารพม่ายังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ และยัง

ไม่เคารพสิทธิของชนกลุ่มน้อย รวมทั้งยังไม่เลิกข่มเหงรังแกประชาชน รัฐบาลและหน่วยงานภาคเอกชนจากประเทศไทยก็ควรที่จะระงับหรือชะลอโครงการเศรษฐกิจใดๆ กับรัฐบาลทหารพม่า เพราะเงินทุกบาททุกสตางค์ที่พวกเขาได้ไปจะถูกแปรไปเป็นอาวุธเพื่อกลับมาปราบปราม ข่มเหงรังแกประชาชนนั่นเอง

เราวางแผนกันว่าจะระหว่างก่อนวันวิสาขบูชาปีนี้ พวกเราจากหลายศาสนาจะร่วมกันเดินเท้าไปยังบริเวณที่ก่อสร้างเพื่อไว้อาลัยแก่โครงการที่น่าอัปยศนี้ รายละเอียดจะมีการนำเสนอต่อไปใน **เสวียนธรรมฉบับหน้า**

สาราณีย์กร



(ต่อจากหน้า ๔๘)

ประเทศฝรั่งเศส เพื่อหนีจากมลพิษทั้งหลายในกรุงเทพฯ ทั้งฝุ่น ควันรถ เสียงดังทั้งวันทั้งคืนจากการก่อสร้างทางด่วน สภาพแวดล้อมที่อุดหนุนให้ผู้คนเคร่งเครียด ใจร้อน กระวนกระวาย ได้หนีร้อนไปพึ่งหนาว การเขียนข้อความนี้ไม่ได้อุดหนุนให้ท่านต้องไปปฏิบัติธรรมไกลถึงฝรั่งเศส นอกจากต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงแล้ว ยังต้องเหน็ดเหนื่อยกับการปรับตัวให้เข้ากับระบบชีวิตที่แตกต่างจากบ้านเรา ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเป็นชาวพุทธในเมืองไทยนี้ยังมีโอกาสดีกว่า เรามีครูบาอาจารย์ทั้งฝ่ายพระและฆราวาสที่สั่งสมความรู้ เหมาะกับสังคมไทยมานาน หากเราได้ช่วยกันค้นหาทิศทางสำหรับสังคมไทยในศตวรรษที่ ๒๑ เราน่าจะหาทิศทางที่ปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงของโลกได้ โดยไม่ต้องรอให้ชาวตะวันตกมานำการปฏิบัติธรรมให้แก่ชาวไทย โดยเราต้องกระเสือกกระสนไปเรียนความเป็นชาวพุทธจากชาวตะวันตกอีกทีหนึ่ง ซึ่งเป็นความอับอายมากกว่าความภูมิใจ



กลุ่มศึกษาปัญหานิวเคลียร์ คือความหวังของสังคมไทยจริงหรือ

ข้อเสนอกับประเทศไทยมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นที่ถกเถียงกันอย่างมากในช่วงเวลานี้ โดยเฉพาะเนื่องจากการออกมาสนับสนุนโครงการนี้อย่างเปิดเผยโดย ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีสมัคร สุนทรเวช (ซึ่งอันที่จริงไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการด้านพลังงานเลย) ซึ่ง ฯพณฯ ยังระบุด้วยว่าจะให้ความสนับสนุนอย่างเต็มที่กับเทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่มาจากประเทศแคนาดา พร้อมกันนั้นทางตัวแทนจากบริษัท Atomic Energy of Canada Limited ก็กำลังเดินทางมาเยือนประเทศไทยในกลางเดือนนี้ด้วย

ทางกลุ่มศึกษาปัญหานิวเคลียร์จึงใคร่เสนอความเห็นบางประการเกี่ยวกับเทคโนโลยีนิวเคลียร์แบบของประเทศแคนาดา เพื่อว่าประชาชนจะได้มีข้อมูลรอบด้าน เพราะเชื่อว่าฝ่ายรัฐก็คงเสนอข้อมูลด้านเดียวเช่นเคยในกรณีเทคโนโลยีนิวเคลียร์แบบแคนาดา

(๑) เทคโนโลยีนิวเคลียร์แบบแคนาดามีชื่อเรียกเป็นทางการว่า CANDU (CANadian Deuterium Uranium) ต่างจากเทคโนโลยีนิวเคลียร์แบบ Light Water Reactor (LWR) ทั่วไปหลายประการ ซึ่งเป็นทั้งข้อดีและข้อด้อยของเทคโนโลยีแบบนี้เอง

(๒) CANDU เป็นเทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่เสี่ยงจะเกิดอันตรายได้สูง โดยมีจุดอ่อนในลักษณะเดียวกับโรงไฟฟ้าแบบเซอร์โนบีลที่ระเบิดขึ้นเมื่อ ๑๑ ปีก่อน ที่เรียกเป็นภาษาเทคนิคว่า “positive void coefficient” กล่าวคือในกรณีที่ระบบหล่อเย็นของแท่งปฏิกรณ์ให้ความเย็นได้ไม่พอเพียง และไม่มีการหยุดเดินเครื่องทันทีจะทำให้เกิดปฏิกิริยาปรมาณูถูกโซ่ที่ไม่อาจควบคุมได้ และจะนำไปสู่อุบัติเหตุที่ร้ายแรงดังกรณีของโรงไฟฟ้าเซอร์โนบีล ผลการศึกษาความปลอดภัยของโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์แบบ CANDU พบว่า ถ้าไม่มีการหยุดเดิน

เครื่องอย่างทันทีที่ระบบรักษาความปลอดภัยอื่นของเครื่องปฏิกรณ์ก็จะไม่ทำงานเช่นกัน และเตาปฏิกรณ์จะหลอมละลายเพราะไม่สามารถต้านทานกับพลังงานที่มากเกินไปอันเนื่องมาจากปฏิกิริยาถูกโซ่ที่เกิดอย่างต่อเนื่อง นักวิศวกรรมนิวเคลียร์ถือว่าถ้าระบบรักษาความปลอดภัยที่จะหยุดเดินเครื่องเมื่อเกิดความผิดปกติ (เช่น อุณหภูมิสูงขึ้นเกินกว่าปรกติ) ดังกล่าวไม่ทำงานแล้ว จะก่อให้เกิดหายนภัยที่ไม่อาจควบคุมได้

(๓) ต้นทุนของพลังงานนิวเคลียร์จากเทคโนโลยี CANDU มีราคาแพงมาก โดยพิจารณาได้จากต้นทุนไฟฟ้าที่ผลิตในประเทศแคนาดาเอง

- **ต้นทุนหลัก** เนื่องจากการสร้างโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เป็นโครงการที่ต้องใช้เงินลงทุนมหาศาล ความล่าช้าของโครงการจะก่อให้เกิดภาวะพอกพูนด้านดอกเบี้ย เป็นเหตุให้ต้นทุนสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ อย่างเช่น ต้นทุนประมาณการการก่อสร้างโรงไฟฟ้าดาร์ลิงตันของออนตาริโอไฮโดรได้สูงขึ้นถึง ๓๗๐ เปอร์เซ็นต์เพียงใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งทศวรรษ ต้นทุนประมาณการของโรงปฏิกรณ์ที่ Point Lepreau ในเมืองนิวบรันสวิกเท่ากับ ๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ แต่เมื่อสร้างจริงต้นทุนได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒.๖ หมื่นล้านบาท ซึ่งสูงขึ้นเกือบสามเท่าของราคาที่เหมาะสมไว้แต่แรก

- **ต้นทุนซ่อมแซม** กิจการนิวเคลียร์มักประมาณต้นทุนการซ่อมแซมโรงปฏิกรณ์ไว้ต่ำกว่าจริงเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์แบบ CANDU นั้น เท่าที่ผ่านมามีการพบว่า อัตราการสึกหรอของระบบการผลิตเร็วกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้เป็นอย่างมาก ที่โรงไฟฟ้าพิคเกอร์ริงและบรูซในรัฐออนตาริโอ การแตกออกของท่อเชื้อเพลิงเป็นเหตุให้ต้องปิดโรงงานเพื่อซ่อมแซมถึงห้าปี และมีการใช้จ่ายเงินเพื่อการนี้ไป

แล้วมากกว่า สามหมื่นล้านบาท

ในช่วงที่โรงปฏิกรณ์ต่าง ๆ ในแคนาดาเริ่มเข้าสู่ ทศวรรษที่สามและสี่ของการใช้งาน คือ นับตั้งแต่ทศวรรษ หน้าเป็นต้นไป อายุการใช้งานที่เพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิด ภาระการซ่อมแซมใหม่ ๆ และที่ไม่คาดหมายมาก่อนมาก ขึ้นเรื่อย ๆ

- นอกเหนือจากการประมาณต้นทุนก่อสร้าง และซ่อมแซมที่ต่ำกว่าจริงแล้ว ยังมีการประมาณการ ความสามารถในการผลิตที่สูงเกินจริงด้วย โรงปฏิกรณ์ ในรัฐออนตาริโอได้แสดงให้เห็นถึงตัวเลขสถิติบางอย่าง ที่มีนัยยะสำคัญ ในขณะที่เครื่องปฏิกรณ์เหล่านี้มีอายุ การใช้งานมากขึ้นเรื่อย ๆ ความสามารถในการผลิตจะ ต่ำลงไปปีละประมาณหนึ่งเปอร์เซ็นต์ ความสามารถในการ ผลิตที่ต่ำลงนี้ ยังไม่รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นเนื่อง จากภาระนันทะของคองงาน การเปลี่ยนท่อเชื้อเพลิง และการบำรุงรักษาท่อแรงดันอื่น ๆ

จากสถิตินี้หมายความว่า โรงไฟฟ้าแบบ CAN- DU แห่งใหม่จะมีกำลังผลิตที่แท้จริงเพียงร้อยละ ๖๔ ของพลังงานที่ควรจะมีผลิตได้หากมีการเดินเครื่อง อย่างเต็มที่และต่อเนื่องจนตลอดอายุการใช้งาน จาก การวิเคราะห์ถึงการประมาณการที่ผ่านมาในอดีตของ ออนตาริโอ ไฮโดรพบว่า ทางบริษัทได้ประมาณการ ประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านนิวเคลียร์จนสูง เกินจริงเสมอ

อุตสาหกรรมนิวเคลียร์ที่มีอยู่ยังคงต้องพึ่งรัฐบาล เพื่อให้อยู่รอดได้ AECL ยังคงได้รับเงินสนับสนุนที่เป็น ภาษีของประชาชนจำนวนมากกว่า ๔,๐๐๐ ล้านบาทต่อ ปี แม้จะมีความพยายามในรัฐบาลชุดที่แล้วที่จะตัดทอน เงินสนับสนุนก่อนนี้ลง แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ในขณะที่ อุตสาหกรรมนิวเคลียร์เองมีผลงานอันน้อยนิดในช่วง สี่สิบปีติดต่อกันที่ได้การสนับสนุนจากรัฐบาล เพราะ สามารถผลิตพลังงานได้เพียงร้อยละ ๓.๓ ของแหล่ง พลังงานทั้งหมดที่ใช้กันในแคนาดา

(๔) ระบบนิวเคลียร์แบบ CANDU แม้ในยาม เดินเครื่องปกติก็จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และมนุษย์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากระบบCANDUจะใช้น้ำมวล

หนักเป็นตัวหล่อเย็นและตัวควบคุมปฏิกิริยาปรมาณู (ซึ่งต่างโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์แบบน้ำมวลเบา-LWR ทั่ว ไป) ซึ่งเป็นเหตุให้มีการปล่อยสารไตรเทียม (tritium) ออกมามากกว่าโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ทั่วไป น้ำมวล หนักยังประกอบด้วยไฮโดรเจนที่มีน้ำหนักมากกว่าที่เราเรียก กันว่า ดิวเตเรียม (Deuterium) (ซึ่งเป็นที่มาของชื่อ CANDU - CANadian Deuterium Uranium) ภายใน เตปปฏิกรณ์ ดิวเตเรียมจะทำปฏิกิริยากับนิวตรอนที่เกิด ขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาฟิชชันในแท่งเชื้อเพลิง และดิว- เตเรียมบางส่วนจะถูกเปลี่ยนไปเป็นไฮโดรเจนที่ ประกอบด้วยกัมมันตภาพรังสีที่เรียกว่าไตรเทียม ไตรเทียมจะแพร่ออกไปสูบรรยากาศและน้ำเป็นจำนวนมาก และแพร่ไปได้ทุกที่เช่นเดียวกับไฮโดรเจนทั่วไป ในธรรมชาติ และเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้คนงานโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ได้รับอันตรายจากกัมมันต- ภาพรังสี กัมมันตภาพรังสีเหล่านี้จะก่อให้เกิด อันตรายต่อสุขภาพ กล่าวคือเป็นสาเหตุให้เกิดมะเร็ง และการคลอดทารกที่มีรูปร่างผิดปกติออกมา

(๕) *Globe and Mail* ที่มีชื่อเสียงแห่งประเทศ แคนาดา ได้ลงข่าวพาดหัวครั้งหนึ่งว่า

“แปดใน ๑๗ เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูแบบ CANDU ของบริษัทออนตาริโอ ไฮโดรกำลังถึงครึ่งรอบ ของอายุการใช้งานที่คาดการณ์ไว้ ๔๐ ปี แต่สถานการณ์ กำลังแยลงอย่างเห็นได้ชัด เครื่องปฏิกรณ์เก่าแก่เหล่านี้ กำลังประสบปัญหาความสามารถการผลิตไฟฟ้าที่ต่ำลง ค่าซ่อมแซมที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นเหตุให้ ต้องมีการขึ้นราคาไฟฟ้าในรัฐนี้ และบริษัทออน- ตาริโอ ไฮโดรเองจำเป็นต้องนำเข้าพลังงานไฟฟ้าจากสหรัฐ รวมทั้งกำลังทำให้งบการเงินต้องแตกตื่น เพราะ วิดกกันว่าบริษัทพลังงานยักษ์ใหญ่แห่งนี้จะโปรด หรือไม่” (*Globe and Mail*, ๑๓ พ.ย. ๒๕๓๔)

(๖) เทคโนโลยีแบบ CANDU มีส่วนทำให้เกิด ก๊าซแพร่หลายของอาวุธนิวเคลียร์ ในปี ๒๕๑๗ ประเทศอินเดียได้ทดลองระเบิดปรมาณู “เพื่อสันติ” ลูกแรก โดยใช้พลูโตเนียมที่ได้จากแท่งเชื้อเพลิงที่ใช้แล้ว ของสถานีวิจัยนิวเคลียร์ที่ประเทศแคนาดาบริจาคให้

แคนาดายังขายเทคโนโลยีให้ประเทศที่ผลิตอาวุธนิวเคลียร์อย่างเกาหลีใต้ อาร์เจนตินา ปากีสถาน และโรมาเนีย ส่วนอินเดียในภายหลังได้นำเทคโนโลยีนิวเคลียร์แบบ CANDU ไปดัดแปลงเพื่อผลิตทั้งพลังงานไฟฟ้าและอาวุธนิวเคลียร์โดยอ้างว่าเป็นเทคโนโลยีของตน

โรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์แบบ CANDU จะให้พลูโตเนียมเป็นผลพลอยได้มากเป็นเกือบสองเท่าของโรงปฏิกรณ์แบบ LWR ทั่วไป นอกจากนี้คุณลักษณะพิเศษของเตาปฏิกรณ์แบบ CANDU ซึ่งสามารถทำการเปลี่ยนแท่งเชื้อเพลิงได้โดยไม่ต้องหยุดเดินเครื่องทำให้หลายประเทศที่ต้องการสกัดเอาพลูโตเนียมออกจากแท่งเชื้อเพลิงที่ใช้แล้วทำได้โดยง่าย องค์กรพลังงานปรมาณูนานาชาติ (International Atomic Energy Agency - IAEA) ได้แสดงความกังวลว่าโรงปฏิกรณ์แบบ CANDU ซึ่งสามารถเดินเครื่องได้ตลอดเวลาพร้อมกับการเปลี่ยนแท่งเชื้อเพลิง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อาวุธนิวเคลียร์แพร่หลาย เนื่องจากทำให้มีการสกัดพลูโตเนียมออกจากแท่งเชื้อเพลิงที่ใช้แล้วได้ตลอดเวลา และหลีกเลี่ยงการตรวจสอบขององค์กรนานาชาติอย่าง IAEA ได้

(7) ทั้งอุตสาหกรรมนิวเคลียร์และบริษัทประกันภัยเองก็ไม่กล้ารับประกันความปลอดภัยของโรงปฏิกรณ์แบบ CANDU เหลือผู้ประกอบการและผู้เสียภาษีต่างหากที่จะต้องรับผิดชอบต่อกรณีที่เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงขึ้นแทนที่จะเป็นเจ้าของอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ ทั้งนี้เพราะมีการผ่านพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุกรรมในแคนาดาซึ่งยกเว้นโดยไม่มีเงื่อนไขต่อเจ้าของกิจการนิวเคลียร์ในความรับผิดชอบต่อกรณีอุบัติเหตุต่างๆ แม้จะสามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นอาชญากรรมเนื่องจากความสะเพร่าก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เจ้าของกิจการโรงงานนิวเคลียร์รับประกันไม่เกิน ๑,๕๐๐ ล้านบาทในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นความพยายามของรัฐบาลที่จะบิดเบือนต้นทุนที่แท้จริงของแหล่งพลังงานชนิดนี้ ทั้งยังเท่ากับเป็นการสร้างข้อได้เปรียบให้กับเจ้าของแหล่งพลังงานจากนิวเคลียร์ ให้เหนือกว่าคู่แข่งที่มุ่งสร้างสรรควิธีประหยัดพลังงานหรือผู้ผลิตพลังงานจากแหล่ง

อื่นที่ไม่ใช่ นิวเคลียร์ ซึ่งล้วนแต่ไม่ต้องการการปกป้องคุ้มครองใดๆ จากรัฐ

กลุ่มศึกษาปัญหา นิวเคลียร์ ๑๒๔ ขอวัดทองนพคุณ ถนนสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ โทรศัพท์/โทรสาร ๔๓๗๙๔๕๐



(ต่อจากหน้า ๑๐)

โดยมีช่วงเกิดซึ่งมีการลงทะเบียนไว้แค่ ๑๕ ตัวเท่านั้น ทั้งนี้จำนวนการเพิ่มของช่วงจะมีไม่มาก เพราะช่วงจะตั้งครรรภ์ได้ก็ต่อเมื่ออายุ ๑๒-๔๐ ปี และเมื่อตั้งครรรภ์แล้วจะอุ้มท้องอีกประมาณ ๒๐-๒๒ เดือน และช่วงเมื่อให้ลูกแล้วจะต้องรออีก ๒-๓ ปีถึงจะมีลูกอีกครั้งหนึ่ง ทำให้การเพิ่มจำนวนของช่วงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและเป็นการรอคอยที่ต้องอดทนอย่างยิ่ง นอกจากนี้สาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ช่วงหมดจากป่าไปอย่างรวดเร็วก็คือการลักลอบขายลูกช่วงให้กับชาวต่างชาติ

ขณะเดียวกันปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับช่วงคือการที่ความถี่เข้ามาช้ำมาหากินในเมืองด้วยการขายผลไม้และผักชนิดต่างๆ มาขายให้กับประชาชนเพื่อซื้อให้ช้ำกิน ซึ่งสร้างเงินให้กับความถี่ช้ำอย่างมาก แต่สร้างความเจ็บปวดให้กับช่วงที่ต้องมาเดินบนท้องถนนที่ร้อนระอุ มีรถราวิ่งขวักไขว่ บางครั้งก็มีรถเฉี่ยวชนหรือเหยียบที่เล็บช้ำจนเกิดบาดแผลหรือบางครั้งก็เหยียบตะปูที่เป็นสนิมบนเส้นทางที่มีการก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร

ข่าวสด ๔ พ.ย. ๒๕๓๔





ชาวลอนดอนจนลง ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา

ชาวลอนดอน มหานครของประเทศอังกฤษได้จนลง และช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยที่นั่นได้ห่างจากกันมากขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ตามรายงานที่ตีพิมพ์เมื่อพฤศจิกายน ๒๕๓๙

ในปี ๒๕๓๙ หนึ่งในหกของชาวลอนดอนต้องพึ่งพาเงินสวัสดิการสังคมที่จัดให้โดยรัฐเพราะว่าตกงาน หรือมีรายได้น้อย เทียบกับหนึ่งในสิบของประชากรในนครลอนดอนที่ต้องพึ่งพาเงินสวัสดิการสังคมเมื่อห้าปีก่อน

นั่นหมายถึงว่า คนจำนวนมากกว่า ๑.๕ ล้านคน ซึ่งเป็นสามี ภรรยา หรือลูกหลานของผู้มีรายได้น้อยเหล่านี้ต้องพึ่งพาเงินสวัสดิการทางสังคม

บางกอกโพสต์ ๙ พย. ๒๕๓๙

ศาลสูงอินเดียสั่งห้ามทำนาถุ้ง

เมื่อเร็ว ๆ นี้ศาลฎีกาในประเทศอินเดียได้ตัดสินห้ามไม่ให้มีการทำนาถุ้งด้วยวิธีการอันทันสมัยนับตั้งแต่เดือนเมษายนนี้เป็นต้นไป ทั้งนี้เพราะเชื่อตามเหตุผลที่นักสิ่งแวดล้อมและนักนิเวศวิทยาทั้งหลายเสนอว่าการทำนาถุ้งได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมต่อชายฝั่งทะเลเป็นอย่างมาก

คำตัดสินดังกล่าวจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อโครงการทำนาถุ้งมูลค่ากว่า ๕๐๐ ล้านบาทที่บริษัทเจริญโภคภัณฑ์แห่งประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนเอาไว้ในแคว้นมัทราสและทมิฬนาฑู ทั้งนี้เนื่องจากผลของคำ

ตัดสินดังกล่าวไม่เพียงจะบีบให้ธุรกิจนาถุ้งต้องปิดตัวเองลงไปเท่านั้น หากผู้ประกอบการยังต้องจ่ายเงินชดเชยให้กับคนงานเป็นเวลาหกปีด้วย

อย่างไรก็ดี การทำนาถุ้งด้วยวิธีการแบบเดิม ที่ไม่มีการใช้เครื่องจักรกลหรือสารเคมีอันทันสมัย ยังคงได้รับอนุญาตให้ดำเนินการต่อไปได้

อนึ่ง บริษัทเจริญโภคภัณฑ์หรือซีพีได้ลงทุนทำนาถุ้งในแถบชายฝั่งทะเลภาคใต้ของไทยเรามาแล้ว และได้ทำลายสภาพนิเวศวิทยาตามชายฝั่งทะเลไทยไปเสียหมด ขณะนี้มีความพยายามจะรื้อฟื้นโครงการดังกล่าวขึ้นมาใหม่อีก ในรูปโฉมใหม่ตามความคิดของนายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดี (ผูกขาด) กรมประมง ที่ซีรคันละหลายสิบล้านบาท - สารราช

เดอะ เนชั่น ๘ ม.ค. ๒๕๔๐

แคนาดาเร่งขายนิวเคลียร์ให้ ประเทศอื่นจนละเมิดกฎหมายของตนเอง

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๐ กลุ่ม Sierra Club ซึ่งเป็นกลุ่มนักอนุรักษ์ในแคนาดาได้ออกแถลงการณ์ว่าทางกลุ่มได้ยื่นฟ้องต่อศาลกลางประเทศแคนาดา โดยขอพึ่งอำนาจศาลเพื่อบังคับให้รัฐบาลแคนาดาทบทวนสัญญาขายโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์มูลค่าสามหมื่นล้านบาทให้กับประเทศจีน ทั้งนี้พวกเขาได้อ้างว่ารัฐบาลกลางได้รีบแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการตรวจสอบผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ศกที่แล้ว เพื่อที่จะเร่งให้มีการขายเตาปฏิกรณ์แบบ CANDU6 จำนวนสองเตาให้กับประเทศจีน โดยไม่มีการตรวจสอบผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดเนื่องจากการ

สร้างเดาปฏิกรณ์เสียก่อน

ในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ คณะรัฐมนตรีได้นัดประชุมพิเศษอย่างรีบด่วนเพื่อแก้ไขร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้ประกาศใช้ในวันต่อมา โดยไม่รอให้มีการประกาศให้ประชาชนทราบเพื่อเสนอแนะความเห็นเป็นเวลา ๖๐ วันดังเช่นกฎหมายทั่วไป ทั้งรัฐบาลไม่ยอมประกาศกฎหมายดังกล่าวในพระราชกิจจานุเบกษา หรือประกาศของทางราชการอื่นๆ เลยจนกระทั่งวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน หนึ่งวันหลังจากที่มีการลงนามขายโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ CANDU ให้กับประเทศจีนแล้ว

Sierra Club กล่าวว่าในช่วงที่รัฐบาลแก้ไขกฎหมายดังกล่าว พวกเขาก็ยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเดิมที่มีอยู่ในการที่จะต้องสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของโครงการพลังงานนิวเคลียร์ก่อนการขายอย่างละเอียด ซึ่งการแก้กฎหมายในเดือนพฤศจิกายนที่แล้ว ทำให้รัฐบาลปลอดจากภาระหน้าที่ดังกล่าว ในขณะที่ยิวกันนายอาเธอร์ เอกเกลตัน รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศได้ออกมาตอบโต้ยืนยันว่า ตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่นี้รัฐบาลแคนาดาไม่จำเป็นต้องทำการสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดก่อนแต่อย่างใด เหตุนี้เองทางกลุ่ม Sierra Club จึงต้องพึ่งอำนาจศาลเพื่อให้มีการทบทวนข้อตกลงดังกล่าว

ทางกลุ่ม Sierra Club ยังได้อธิบายเหตุผลต่อไปอีกว่า เหตุที่คัดค้านการขายโครงการนิวเคลียร์ให้กับประเทศจีนครั้งนี้ เพราะยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนด้วยซ้ำว่าโครงการพลังงานนิวเคลียร์จะมีประสิทธิภาพมากกว่าการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินดังที่จีนทำอยู่ ในขณะเดียวกัน เหตุที่จีนรีบตกลงซื้อเดาปฏิกรณ์จากแคนาดาครั้งนี้ก็เพราะข้อเสนอการผ่อนชำระเงินที่รัฐบาลแคนาดาเสนอให้ดีกว่าคนอื่นๆ การขายเดาปฏิกรณ์นิวเคลียร์มูลค่าสามหมื่นล้านบาทให้กับจีนในครั้งนี้ เท่ากับเป็นการปล่อยเงินกู้ให้กับต่างประเทศจำนวนมากที่สุดเท่าที่แคนาดาเคยทำมา นับตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๕๐ เป็นต้นมา ได้มีการใช้เงินทุนจากภาคเอกชนมากถึง ๒.๖ แสนล้านบาทเพื่อประคับประคองอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ใน

แคนาดา และตอนนี้รัฐบาลยังผลักภาระหนี้มาให้กับประชาชนอีกถึงสามหมื่นล้านบาท

การฟ้องร้องรัฐบาลของกลุ่ม Sierra Club น่าจะเตือนสติให้พวกเราคิดว่า ก่อนที่แคนาดาจะขายเทคโนโลยีนิวเคลียร์มาให้กับประเทศไทย ควรหรือไม่ที่พวกเราน่าจะเรียกร้องให้บริษัทผู้ขายตรวจสอบผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจนเสียก่อน ทั้งนี้เนื่องจากทางบ้านเราเองก็ยังมีขาดแคลนความรู้ด้านนี้มาก และผลกระทบเนื่องจากโครงการพลังงานนิวเคลียร์นับว่าซับซ้อนมากกว่าโครงการพัฒนาอื่นๆ เป็นอย่างมาก

จากแถลงการณ์ของกลุ่ม Sierra Club of Canada

๒๑ ม.ค. ๒๕๔๐

ผู้เชี่ยวชาญชี้สนามกอล์ฟ ทำให้อาหารในโลกขาดแคลน

ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันจับตาสภาวะโลก (the World Watch Institute) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมในโลกและมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมสุดยอดอาหารโลก ที่จัดขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ ณ กรุงโรมว่า สนามกอล์ฟในหลายประเทศได้สร้างปัญหาต่างๆ ขึ้นมามากขึ้นเรื่อยๆ

เขาได้แสดงให้เห็นว่าสนามกอล์ฟของไทยที่ปัจจุบันมีมากถึง ๑๖๐ สนาม สร้างขึ้นระหว่างปี ๒๕๓๒-๒๕๓๗ เฉลี่ย ๑๑ วันต่อหนึ่งสนาม ได้ทำลายพื้นที่เกษตรกรรมไปมากมาย

“สนามกอล์ฟเหล่านั้นได้ยึดครองพื้นที่ ๑๑๐,๐๐๐ - ๒๑๐,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่ขนาดนี้ เราสามารถปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารเพื่อเลี้ยงดูคนได้เป็นนับพันๆ คน” แกรี การ์ดเนอร์ เขียนไว้ในรายงานของเขา

เกาหลีใต้มีสนามกอล์ฟที่ดำเนินการอยู่ ๘๖ แห่งที่สร้างระหว่างปี ๒๕๓๖-๒๕๓๗ และเตรียมที่จะสร้างอีกถึง ๒๐๐ แห่ง เมื่อสิบกว่าปีก่อน ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่ไม่สามารถผลิตอาหารได้พอเลี้ยง

ประชาชนของตนเอง มีสนามกอล์ฟมากถึง ๒,๐๑๖ แห่ง กินพื้นที่มากกว่าเขตนครบาลของกรุงโตเกียวเสียอีก และมีสนามกอล์ฟอีก ๓๕๕ สนามที่กำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้างหรือได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้างได้แล้ว

สถาบันจับตาสภาวะโลกยังเผยต่อไปอีกว่า ประเทศมาเลเซียสร้างสนามกอล์ฟเพิ่มขึ้นถึงสามเท่าในช่วงทศวรรษที่แล้ว และมีสนามกอล์ฟอยู่มากกว่า ๑๕๐ แห่งในปัจจุบัน

แฮนดรา โปสเทล ผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำที่สถาบันกล่าวว่า การสร้างสนามกอล์ฟเป็นการตัดไม้ทำลายป่า และทำลายพื้นที่เกษตรกรรม และแย่งน้ำที่ควรจะใช้ประโยชน์ในการเกษตรในพื้นที่ไปอีก

“ในประเทศโลกที่กำลังพัฒนามากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะประเทศในเอเชียอาคเนย์ที่สนองความต้องการของธุรกิจการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี พวกเขา กำลังสร้างสนามกอล์ฟเพิ่มขึ้นมากมาย” โปสเทลกล่าว

เธอกล่าวต่ออีกว่า สนามกอล์ฟเหล่านี้หลายแห่งตั้งอยู่บนพื้นที่ป่าหรือพื้นที่เรือกสวนไร่นาที่อุดมสมบูรณ์ที่สุด ซ้ำยังใช้น้ำเป็นจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรขาดแคลนน้ำไม่สามารถทำไร่ไถนาได้ ซึ่งทำให้เกิดความยากลำบากมากโดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้ง

โปสเทลเสนอว่ารัฐบาลในประเทศต่างๆ เหล่านี้จะต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำกับผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้มีหลักประกันว่าชาวนามีน้ำใช้อย่างพอเพียง เพื่อให้โลกได้มีอาหารพอกิน

เธอกล่าวว่ารายได้จากการท่องเที่ยวนับว่ามีความสำคัญ แต่เธอเชื่อว่าสนามกอล์ฟนั้นตอบสนองความต้องการของพวกชนชั้นสูง และไม่ได้ช่วยให้ความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่อีก ๑.๒ พันล้านคนในโลกดีขึ้นเลย พวกเขาส่วนมากมีรายได้น้อยกว่าวันละ ๒๕ บาทด้วยซ้ำไป

เลสเตอร์ บราวน์ ประธานสถาบันจับตาสภาวะโลกกล่าวว่า ความขาดแคลนด้านอาหารจะมีผลกระทบต่อกิจกรรมสันถนาการของคนมากขึ้นเรื่อยๆ

“ในประเทศสหรัฐอเมริกาเรามีสนามกอล์ฟมาก

ถึง ๑๗,๐๐๐ แห่ง กินพื้นที่ประมาณห้าล้านไร่ ประเทศอย่างอเมริกาอาจมีสนามกอล์ฟมากขนาดนั้นได้ แต่ที่จีน พวกเขาคงไม่มีโอกาสทำเช่นนั้นได้”

เขากล่าวที่มณฑลกุ้ยโจวตั้งในตอนใต้ของประเทศจีนซึ่งเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ได้มีคำสั่งห้ามสร้างสนามกอล์ฟ เพราะพวกเขาไม่มีพื้นที่เกษตรกรรมมากพอที่จะปลูกพืชผลต่างๆ ได้

น่าแปลกที่ขณะนี้ประเทศไทยเรากำลังขึ้นชมนักกอล์ฟลูกครึ่งไทย-อเมริกัน โดยไม่ตระหนักเลยว่าภารกิจที่เขาประสบความสำเร็จนั้น สร้างความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใหญ่หลวง - สาราย

เดอะ เนชั่น ๑๔ ม.ค. ๒๕๔๐

กรม. มีมติยกเลิกสัมปทานป่าชายเลน ตั้งชาวบ้านในพื้นที่ร่วมอนุรักษ์

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกเลิกสัมปทานพื้นที่ป่าชายเลน ๒.๔ ล้านไร่ ตามที่กระทรวงเกษตรฯ เสนอพร้อมเห็นชอบให้มีการจัดมาตรการป้องกัน โดยตั้งหน่วยพิทักษ์ป่าชายเลน ร่วมกับหน่วยงานเกี่ยวข้องออกลาดตระเวนตรวจตราพื้นที่ รวมทั้งมีการตั้งจุดสกัดพร้อมตั้งชาวบ้านในพื้นที่เป็นแนวร่วม ส่วนมาตรการอนุรักษ์เปิดทางตั้งป่าอนุรักษ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาป่าชายเลน ในลักษณะเครือข่ายระหว่างประเทศได้

คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดทำมาตรการเร่งด่วนเพื่อป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมป่าชายเลน โดยมาตรการป้องกันนั้น ทำด้วยวิธีปรับปรุงและจัดทำแนวเขตป่าชายเลนให้ชัดเจน สังเกตง่าย เป็นการถาวรตรวจสอบง่าย จัดตั้งหน่วยพิทักษ์ป่าชายเลนและจุดสกัดเพื่อเสริมกำลัง และการปฏิบัติงานหน่วยจัดการป่าชายเลน รวมทั้งจัดจุดลาดตระเวนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกและแนวร่วมในการป้องกันรักษาป่าชายเลน

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนและสภาพ

แวดล้อม ทำด้วยวิธีสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ ที่มีคุณค่าควรแก่การสงวนรักษาไว้ เพื่อจัดตั้งเป็นป่าอนุรักษ์ พิจารณาจัดตั้งศูนย์สถานีวิจัยและพัฒนาป่าชายเลน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการศึกษาวิจัยร่วมกันในลักษณะเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ

การส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน ด้วยวิธีปลูกและบำรุงป่าชายเลนโดยความร่วมมือของประชาชน ในท้องถิ่น, ส่งเสริมให้มีป่าชายเลนชุมชนโดยประชาชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วม มีองค์กรประชาชนกำกับดูแลและบริการป่าชุมชน เพื่อเป็นแหล่งผลิตไม้สำหรับใช้สอย และจัดทำแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ป่าไม้ป่าชายเลนทั้งแหล่งผลิตในป่าธรรมชาติและสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการติดตามประเมินผลด้วยวิธีส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์ การปลูกป่า และการใช้ทรัพยากรป่าไม้ชายเลนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกรอย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ

ทางด้านนายสุวิทย์ คุณกิตติ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยด้วยว่าพื้นที่มีสัมปทานป่าชายเลน ทุกพื้นที่รวมแล้ว ๒.๔ ล้านไร่ ซึ่ง กรม, มีมติยกเลิกนั้น จุดอ่อนหลังการยกเลิก คือ จะเกิดการบุกรุกป่าไม้มากขึ้น จึงเตรียมแผนป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ที่สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและดูแลทรัพยากรชายฝั่ง เป็นการพัฒนาแบบยั่งยืนได้ แต่แผนนี้ยังอยู่ในขั้นตอนสำรวจออกแบบ ซึ่งต้องรอการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมพิจารณา ก่อน หากสามารถดำเนินการได้ก็จะทำต่อไป

ส่วน Mr. Jerry Tupacz ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล กล่าวด้วยว่าหัวใจของมาตรการป้องกันป่าชายเลน ก็คือ การดึงชาวบ้านในพื้นที่ให้เข้าร่วมวางแผนงาน เพื่อให้ชาวบ้านเกิด

ความเข้าใจในงานนั้น และนำมาซึ่งความร่วมมือที่ดี เพราะที่ผ่านมา ชาวบ้านซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะถูกมองข้าม ซึ่งมักเป็นกลุ่มสุดท้ายที่ได้รับทราบเรื่องโครงการ และมักเป็นข่าวร้ายมากกว่าดี

กรุงเทพธุรกิจ ๒๐ พ.ย. ๒๕๓๙

หวั่นศตวรรษหน้าป่าไม้พัง เหตุรัฐเน้นก่อสร้างพื้นฐาน

ดร. ธีระ พันธุ์วนิช วุฒิสมาชิกและประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กล่าวบรรยายพิเศษเรื่อง “การจัดการป่าไม้ในเขตร้อนอย่างยั่งยืนเพื่อศตวรรษที่ ๒๑” ระหว่างการประชุมนานาชาติเรื่อง “การป่าไม้เขตร้อนในศตวรรษที่ ๒๑” ณ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ พฤศจิกายน ศกที่แล้วว่า พื้นที่ป่าเขตร้อนถูกทำลายมากขึ้นภายหลังที่มีการศึกษาวิจัยด้านป่าไม้เมื่อ ๖๐ ปีที่ผ่านมา รวมถึงนโยบายการจัดการป่าไม้ของไทย ซึ่งมีอายุยาวนานถึง ๑๐๐ ปี

“ปัญหาพื้นที่ป่าเขตร้อนที่ถูกบุกรุกทำลายนี้ได้ลุกลามไปทั่วโลก ทั้งแอฟริกา ละตินอเมริกา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนประเทศไทยที่สูญเสียป่าอย่างน้อย ๑๖๐,๐๐๐ เฮกตาร์/ปี ซึ่งเป็นการสูญเสียทั้งต้นไม้และทรัพยากรจากป่าหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์”

รายงานจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ระบุว่าพื้นที่ป่าเขตร้อนยังคงเหลืออยู่ประมาณ ๑.๘ พันล้านเฮกตาร์ หรือหนึ่งในเจ็ดของเนื้อที่โลก ซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศวิทยาและสภาพภูมิอากาศโลก โดยประชาชนประมาณ ๒๐๐ ล้านคน พึ่งพิงป่าเป็นที่อยู่อาศัย ขณะที่อีกอย่างน้อย ๔๐๐ ล้านคนอาศัยประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากป่า

ดร. ธีระกล่าวอีกว่า ในอนาคตอีก ๒๐ ปีต่อไป ประชากรจะเพิ่มขึ้น ๕๐ % จากจำนวนปัจจุบันหรือ

ประมาณ ๘.๓ พันล้านคน ซึ่งจะต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ มากขึ้น ดังนั้น คาดคะเนว่า ๙๐% ของพื้นที่ป่าเขตร้อนที่เหลืออยู่ จะถูกเปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นิคมอุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัย

ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นของการจัดการและการพัฒนาพื้นที่ป่าด้วยว่า การจัดการและการพัฒนาพื้นที่ป่าของไทยในปัจจุบัน ถูกแยกไว้เป็นสองส่วนออกจากกัน ซึ่งแท้จริงแล้วทั้งสองส่วนนี้ควรจะดำเนินการไปในลักษณะที่สอดคล้องกัน โดยชาวบ้านที่อาศัยป่าจะต้องได้รับการส่งเสริมจากนโยบายรัฐในการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ทั้งนี้ ทางด้านประเทศไทยได้เริ่มวางนโยบายด้านการพัฒนาฟื้นฟูสภาพป่าเมื่อ ๓๕ ปีที่ผ่านมา และได้ดำเนินเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปรากฏในรูปของอุทยานแห่งชาติ หรือเขตอนุรักษ์เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายป่า โดยปัจจุบันไทยมีพื้นที่ที่ถูกกันเป็นอุทยานแห่งชาติประมาณ ๗.๒ ล้านเฮกตาร์ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอีก ๑๔% ของเนื้อที่ประเทศไทย

ในอนาคตอีกห้าปีต่อไป ประเทศไทยจะมีการปลูกสร้างสวนป่าในรูปแบบของป่าชุมชน รวม ๑๖,๐๐๐ เฮกตาร์ และจะมีการฝึกอบรมชาวบ้านให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าประมาณ ๑๗,๐๐๐ หมู่บ้าน/ปี ตามแผนการจัดการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้โครงการทดลองปลูกป่าระดับชาติที่เน้นการประชาสัมพันธ์และการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนต่างๆ

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ลงนามใน the International Tropical Timber Agreement (ITTA) (อนุสัญญาว่าด้วยการทำไม้ในพื้นที่ป่าเขตร้อน) เมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา และจะมีผลบังคับใช้ในเดือนมกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นการลงนามด้านความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ป่าของกลุ่มประเทศในป่าเขตร้อน ประกอบกับกระแสของ ISO ๑๔๐๐ ว่าด้วยมาตรฐาน

สิ่งแวดล้อมในการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนป่าไม้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนตลอดไป

“ในศตวรรษที่ ๒๑ สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ การพัฒนาประเทศจะเน้นหนักไปที่จุดที่เป็นเมืองใหญ่หรือศูนย์กลางของภูมิภาคภายใต้นโยบายใหญ่ๆ (megapolises) อาทิ เน้นการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมืองศูนย์กลางเนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงาน”

ภาวะดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่องบประมาณด้านการจัดการและพัฒนาพื้นที่ป่า ซึ่งจะถูกบั่นทอนให้ต่ำลง และนำไปเสริมในส่วนของโครงการสาธารณูปโภค สาธารณูปการแทน ไม่ว่าจะเป็นระบบขนส่งมวลชน ระบบเครือข่ายโทรคมนาคม เพื่อเชื่อมต่อภาคเศรษฐกิจ ตลอดจัดสร้างไฟฟ้า ประปา ให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ โดยรัฐบาลจะตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังกล่าว มากกว่าการเสียงบประมาณจำนวนมหาศาลเพื่อฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่ป่า

“อย่างไรก็ตาม รัฐบาลโดยเฉพาะ รมต. กระทรวงเกษตรฯ ตลอดจนถึงองค์กรเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องต่อสู้ร่วมกันเพื่อให้รัฐบาลเห็นว่าการอนุรักษ์ป่านั้นมีความสำคัญทัดเทียมกับโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ”

พร้อมกันนั้น จะต้องเน้นการจัดสร้างป่าชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านที่ยากจนสามารถใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างสมบูรณ์ภายใต้คุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อป้องกันการย้ายถิ่นเข้าเมือง ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดนโยบายความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านการป้องกันปราบปรามและการจัดการพื้นที่ป่าเขตร้อน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างเขตชายแดนต่างๆ

นอกจากนี้ ในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ในระดับสากลให้มากขึ้น อาทิ การแลกเปลี่ยนทางชีวเทคโนโลยี พันธุกรรมพืช ตลอดจนพืชสมุนไพร และสนับสนุนการลงทุนด้านงานศึกษาวิจัย และการ

(อ่านต่อหน้า ๑๐)

พระไพศาล วิสาโล

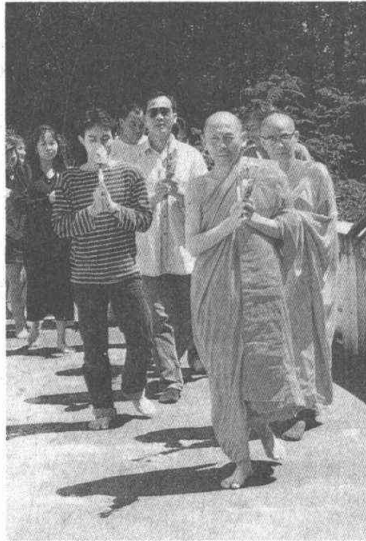
การสงเคราะห์คนไทยในญี่ปุ่น

หนึ่งอาทิตย์หลังการตุ้ดงค์ที่นาคาโนะ เป็นช่วงตระเวนตามเมืองต่างๆ ที่แม้จะไม่ค่อยเป็นงานเป็นการเท่าไร เพราะเป็นการเยือนสถานที่ๆ ข้าพเจ้าสนใจเป็นส่วนตัว แต่ก็มีการกำหนดนัดหมายที่เป็นทางการอยู่หลายงาน

ข้าพเจ้ากับเล็กแยกทางกับพระยูกิที่นาคาโนะเช้าวันที่ ๘ พฤษภาคม ท่านยูกิไปโตเกียว ส่วนเราสองคนไปอิโรชิมา งานนี้ถ้าไม่มีตัว JR Pass ก็เลิกพูดได้ เพราะเมืองนี้อยู่ไกลมาก เราเปลี่ยนรถที่นาโกย่าเพื่อจับรถชิงกันเซนเป็นครั้งแรกของการมาญี่ปุ่น รถ“กระสุน”นี้แล่นเร็วกว่ารถไฟธรรมดาเกือบ ๒ เท่า แต่ก็นับว่าเก่าแล้ว เพราะใช้กันมากกว่า ๒๐ ปี

อยู่อิโรชิมา ๒ คืน จุดสนใจสำหรับข้าพเจ้าอยู่ที่ซากระเบิดปรมาณูซึ่งได้รับการอนุรักษ์ไว้หลายจุด ที่โดดเด่นเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้ย้อมหมึกไม่พัน“โดมสันติภาพ” แต่เว้นจากสถานที่ดังกล่าวแล้ว อิโรชิมาก็คือเมืองสมัยใหม่ที่ราวกับว่าไม่เคยโดนระเบิดปรมาณูแผ้วพานมาก่อนเลย ผู้คนมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสไม่เหลือเค้าของความทุกข์ทรมานอย่างสาหัสสากรรจ์เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเลย แสดงว่าคนเราไม่ได้มีศักยภาพในการทำลายล้าง อันปรากฏให้เห็นได้จากซากโดมที่ถูกแรงระเบิดจนปรุปรุนเท่านั้น หากยังมีความสามารถที่จะฟื้นตัวจากความทุกข์ทรมาน และเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้พอๆ กัน

จากอิโรชิมาไปนาโกย่า โอซาก้า และเกียวโต มี



เวียนเทียนรอบสถูปสันติภาพ
ในพิธีวิสาขบูชา

ประชุมพบปะกับคนญี่ปุ่นหลายนัด ทั้งที่เป็นการปรึกษาหารือฉันคนที่มีความเกี่ยวข้องกัน และการบรรยายให้คนญี่ปุ่นฟัง รวมทั้งนักศึกษาในชั้นเรียนของอาจารย์สุริชัย หวันแก้ว ซึ่งปีนี้ได้รับเชิญไปสอนที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเกียวโต มีหลายเรื่องที่คนญี่ปุ่นอยากฟังจาก ข้าพเจ้าและพระยูกิซึ่งเดินทางมาสมทบภายหลัง เช่น ประสบการณ์การพบปะคนไทยในญี่ปุ่น งานของพระนักพัฒนาในไทย แนวคิดเรื่องการพัฒนาแบบพุทธ รวมทั้งการแนะนำแนวสมาธิภาวนานอกจากนั้นยังมีการบรรยายให้นักศึกษาฟังเมื่อรวมกับการพบปะ

คนไทยในนาโกย่า และโอซาก้าด้วยแล้ว รายการเลยแน่นขนัด เหลือเวลาส่วนตัวสำหรับเที่ยวชมวัดต่างๆ ในเกียวโตน้อยมาก แถมยังเกือบขึ้นรถไฟไม่ทันอีกต่างหาก

๙ วันจากนี้ไป ข้าพเจ้าและปรีดาปักหลักอยู่ที่โคฟู (ส่วนท่านยูกิกลับโตเกียวเพื่อเตรียมตัวเดินทางกลับเมืองไทย) นับเป็นการอยู่กับที่นานที่สุดนับแต่มาญี่ปุ่น ความตั้งใจก็เพื่อจะได้มีเวลาพบปะกับคนไทยในเมืองนี้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้คนมาปรึกษาหรือปรึกษาทุกข์ แต่ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ การพยายามสร้างเครือข่ายหรือกลุ่มคนไทยที่จะช่วยเหลือคนไทยด้วยกันในระยะยาว จะทำอย่างนั้นได้ต้องเริ่มต้นจากการหาแกนคือคนที่มีความตั้งใจ พร้อมจะเสียสละ และถ้าเป็นคนที่ได้รับความเคารพเชื่อถืออยู่ก่อนแล้วก็ยิ่งดี ที่จริงเวลาสี่ปดาร์เศษๆ นับว่าน้อยมากสำหรับงานประเภทหลัง

“๙ วันจากนี้ไป ข้าพเจ้าและปรีดาปิกหลักอยู่ที่โคฝู (ส่วนท่านยุกก็กลับโตเกียวเพื่อเตรียมตัวเดินทางกลับเมืองไทย) นับเป็นการอยู่กับที่นานที่สุดนับแต่มาญี่ปุ่น ความตั้งใจก็เพื่อจะได้มีเวลาพบปะกับคนไทยในเมืองนี้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้คนมาปรึกษาหรือปรึกษาบ้าง แต่ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ การพยายามสร้างเครือข่ายหรือกลุ่มคนไทยที่จะช่วยเหลือคนไทยด้วยกันในระยะยาว”

แต่หากข้าพเจ้าสามารถเริ่มต้นอะไรบางอย่างไว้ เพื่อให้มีการรวมกลุ่มกัน แม้จะหลวมๆ และน้อยคน แต่ก็ย่อมจะเป็น“เชื้อ”ให้มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายหรือกลุ่มก้อนที่แข็งแกร่งในระยะยาวได้

คนที่เป็นแกนในการช่วยเหลือข้าพเจ้าที่โคฝูคือ **คุณยามาซากิ** รองประธานสมาคมโอเอซิส และ**คุณจันท์แรม** ซึ่งมาสมัครบวชอยู่ที่ญี่ปุ่นกว่า ๑๐ ปีแล้ว โดยอาชีพแม้จะเป็นล่ามให้ตำรวจ แต่ก็เป็นอาสาสมัครให้แก่สมาคมโอเอซิสในการช่วยคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก ทั้งสองคนเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการต้อนรับข้าพเจ้าเมื่อเดือนเมษายนมาหนึ่แล้ว คราวนี้ก็ยินดีรับเป็นภาระเช่นเคย

วันแรกที่ไปถึงโคฝู นักข่าวโทรทัศน์TBSของญี่ปุ่นก็มารอพบ เขาต้องการทำสารคดีเกี่ยวกับงานของข้าพเจ้าที่ญี่ปุ่น โดยจะเสนอสภาพปัญหาคนไทยที่นั้ไปพร้อมกันด้วย และเพื่อที่คนญี่ปุ่นจะได้เข้าใจบทบาทของพระไทยได้ดีขึ้น เขาลงทุนจะติดตามข้าพเจ้าไปเมืองไทย เพื่อดูว่าข้าพเจ้ามีชีวิตรอยู่อย่างไร เขาเสียดายที่พลาดโอกาสถ่ายวีดีโอตอนข้าพเจ้าอุตงค์ที่นาโกโน้ แต่ก็จะ‘เกาะติด’ข้าพเจ้าตลอดเวลาที่อยูโคฝู พุดง่าย ๆ คือจะตั้งกล้องเฝ้าดูว่ามีใครมาหาข้าพเจ้าบ้าง ปรึกษาเรื่องอะไร และข้าพเจ้าแนะนำหรือทำอย่างไร

ปัญหาคือข้าพเจ้าไม่รู้เลยว่าจะมีคนไทยมาหาหรือไม่ สถานที่ที่จัดให้คนไทยมาพบก็อยู่ไกลคืออยู่บนภูเขาชานเมืองโคฝู แต่เขาก็ไม่ว่าอะไร ข้าพเจ้าเตือนให้เขาเตรียมพร้อมที่จะพบกับความผิดหวังด้วยหากไม่มีใครมานมัสการข้าพเจ้าเลย

การที่จะมีพระไทยมาพำนักที่ใดที่หนึ่ยาว ๆ นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ปัญหาคือสถานที่พักและอาหาร เรื่องนี้เป็ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดการเดินทางในญี่ปุ่น จึงเป็

สาเหตุให้คณะของข้าพเจ้าต้องเคลื่อนที่เกือบทุก ๒ วัน ที่โคฝูนั้น เรื่องที่พ้กไม่เป็ปัญหา เพราะคุณยามาซากิ รองประธานสมาคมโอเอซิสยินดีให้ข้าพเจ้าพ้กที่บ้านเขา แต่สถานที่พบปะคนไทยนั้น หาได้ไม่่ง่าย แต่ในที่สุดก็ได้วัดเมียวโฮจิ ซึ่งอยู่บนเขาสูงเดียวกับบ้านที่ข้าพเจ้าพ้ก ปีนเขาประมาณ ๒๐ นาทีก็ถึง แต่ก็มีทางรถขึ้นคล้ายๆ กับทางไปตอยสุทพ

วัดเมียวโฮจินี้เจ้าอาวาสอายุ ๘๐ กว่าปี แต่ยังแข็งแรง อยู่คนเดียว มีสัตว์นานาชาติเป็เพื่อน โดยเฉพาะตัวทานุจิ (ตัวแบดเจอร์รูปร่างคล้ายชะมด) ซึ่งท่านเรียกว่า“ทาจัง” (“จัง” เป็คำต่อท้ายเมื่อเรียกเด็กด้วยความรัก เหมือนกับคำว่า “หนู”ในภาษาไทย-สาราณียกร) ท่านต้องคอยหาเศษขนมปังมาให้กินโดยไปขอเอาจากร้านในเมือง ท่านซาโต้เคยอยู่เมืองไทยเมื่อ ๕๕ ปีที่แล้ว ภายหลังก็มาบวช พรรษากว่า ๔๐ แล้ว ท่านชอบเดินสันติภาพ เมื่อ ๒๐ ปีก่อนเคยเดินทั่วสหรัฐ ฯ และยุโรปเพื่อเรียกร้องให้ยุติการแข่งขันทางด้านอาวุธ แต่ตอนนี้แก่แล้ว เลยขออยู่อย่างสงบสันโดษ

วัดของท่านโทรมเอามากๆ ตามมาตรฐานของคนญี่ปุ่น แต่คนไทยมาแล้วก็ชอบ เพราะไม่มีพิธีรีตองอะไรมาก และไม่ต้องคอยระมัดระวัง แกมยังแวดล้อมด้วยป่าคล้ายวัดป่าของข้าพเจ้า ท่านซาโต้เล่าว่าสมัยที่ท่านไปตระเวนเรียกร้องสันติภาพในสหรัฐ ฯ ราว ๑๐ กว่าปีก่อนนั้น คิดาโร้ คิลปินชื่อดังชาวญี่ปุ่นเคยถือวิสาสะมาพ้กที่วัดของท่านเพื่อแต่งเพลง (Silk Road) แต่ท่านไม่รู้ว่าเป็นเพลงอะไรหรืออัลบั้มอะไร

ตลอด ๙ วันที่โคฝู มีคนไทยมาหาทุกวัน มากบ้างน้อยบ้าง บางวันมาแค่คนเดียว (โดยมีแฟนคนญี่ปุ่น ขับรถพามา) แต่บางวันก็มาเป็นสิบ ส่วนใหญ่เป็ผู้หญิงที่มาทำงานบริการทางเพศ หลายคนยังทำงานนี้อยู่ แต่



พิธีวิสาขบูชาที่โคฝู

ก็มีไม่น้อยที่เลิกแล้วเพราะได้แฟนญี่ปุ่น หันมาเปิดร้าน สแน็ค ร้านอาหาร หรือร้านขายของแทน มีผู้ชายไทย มาหาบ้างแต่ไม่มาก บางคนเป็นกรรมกร บางคนก็เปิดร้านอาหาร

มีผู้หญิงบางคนที่แปลกออกไป คือไม่ได้มาทำงาน บริการทางเพศ แต่เลือกที่จะเป็นคณงานในร้านอาหาร และโรงงาน รายได้ก็ไม่มากอะไรคือ ๕,๐๐๐-๖,๐๐๐ เยนต่อวัน ขณะที่งานบริการทางเพศนั้นให้รายได้ถึง ๕ เท่าโดยอาจจะเหนื่อยน้อยกว่าด้วย ทุกวันนี้แม้เธอจะ แต่งงานกับคนญี่ปุ่นแล้ว ก็ยังทำงานโดยมีรายได้ไม่ต่าง จากเดิม ทั้งคู่ทั้งเมียมีรายได้รวมกันเดือนละ ๓๒๐,๐๐๐ เยน นับว่าน้อยกว่ารายได้ของหญิงบริการเพียงคนเดียวเสียอีก

คนไทยแทบทุกคนที่มาหา ต้องการมาทำบุญ เพราะรู้สึกห่างพระห่างเจ้ามานาน บุญที่เขาอยากจะได้ นั้นส่วนใหญ่ก็เพื่อความมีโชคมีลาภ (ซึ่งอาจจะรวมถึง การขอให้รอดจากการรวบตัวของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้า

เมืองด้วยก็ได้) มีบ้างที่มาหาเพราะรู้สึกว่าดวงกำลังไม่ดี เพราะธุรกิจล้มละลายบ้าง ครอบครัวมีปัญหาบ้าง มาแบบนี้ก็ต้องการน้ำมนต์ช่วยสะเดาะเคราะห์ บางราย อาจจะรู้ข่าวคราวของเพื่อนว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร เพราะได้ข่าวว่ามีการพบศพคนไทยในเมืองที่เขาเคยอยู่ พอดี เจอแบบนี้เข้าก็จนปัญญา ที่อยากให้ดูหมอกก็มี เยอะมาก แต่ก็ปฏิเสธไปหมด เพราะดูไม่เป็น

ที่จริงคนไทยที่มาหาคงมีปัญหาหลายอย่าง แต่ ปัญหาที่เขามาแล้วให้ฟังมักหนีไม่พ้นเรื่องดวงไม่ดี ปัญหาอื่นไม่ค่อยมาปรึกษา เช่น เรื่องลูกไม่มีสัญชาติ เจ็บไข้ได้ป่วย เขาคงคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนใหม่ คงจะ ช่วยอะไรไม่ได้ แต่เมื่อซักถาม ก็เล่าให้ฟัง เป็นการปรับ ทุกข์ไปในตัว

ตั้งแต่วันแรกที่มาถึงโคฝู ข้าพเจ้าคิดอยากจะ ลองให้คนไทยได้มีกิจกรรมร่วมกัน เลยนึกถึงวันวิสาข- บูชาขึ้นมา ตอนจัดวันสงกรานต์นั้น ผู้จัดอย่างเป็นทางการ ไม่ใช่คนไทย หากแต่เป็นสมาคมโอเอซิส คราวนี้ ข้าพเจ้าอยากให้คนไทยเป็นฝ่ายจัดหรือเป็นเจ้าของงานเอง เขาจะได้ชวนช่วยทำงานร่วมกัน นอกจากจะเป็นโอกาส ให้มีการรวมกลุ่มแบบหลวมๆ แล้ว ข้าพเจ้ายังจะได้รู้ ด้วยว่าใครทำงานกันอย่างไร มีความรับผิดชอบแค่ไหน

คนที่ข้าพเจ้าหมายตาให้เป็นแม่งานคราวนี้คือ ผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งมาอยู่ญี่ปุ่นสิบปีแล้ว ถือเป็นผู้ใหญ่ที่ ได้รับความนับถือจากน้องๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนเหนือ ทำทางแกธัมมะธัมโมดี หลังจากได้ปรึกษากับแกและ น้องๆ ที่นัดมาทำบุญด้วยกันแล้ว แกก็รับเป็นหัวเรี่ยว หัวแรงในหลายเรื่อง ก็เลยวางใจให้แกจัดการ

วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม เป็นวันกำหนดจัด

‘คนไทยแทบทุกคนที่มาหา ต้องการมาทำบุญ เพราะรู้สึกห่างพระห่างเจ้ามานาน บุญที่เขาอยากจะได้ นั้น ส่วนใหญ่ก็เพื่อความมีโชคมีลาภ(ซึ่งอาจจะรวมถึงการขอให้รอดจากการรวบตัวของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองด้วยก็ได้) มีบ้างที่มาหาเพราะรู้สึกว่าดวงกำลังไม่ดี เพราะธุรกิจล้มละลายบ้าง ครอบครัวมีปัญหาบ้าง มาแบบนี้ก็ต้องการ น้ำมนต์ช่วยสะเดาะเคราะห์ บางรายอยากจะรู้ข่าวคราวของเพื่อนว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร เพราะได้ข่าวว่ามีการ พบศพคนไทยในเมืองที่เขาเคยอยู่พอดี เจอแบบนี้เข้าก็จนปัญญา ที่อยากให้ดูหมอกก็มีเยอะมาก แต่ก็ปฏิเสธ ไปหมด เพราะดูไม่เป็น’



พิธีวิสาขบูชาที่โคผุ

พิธีเวียนเทียน ๒-๓ วันก่อนหน้านั้น ทางกรมพยากรณ์ว่าฝนจะตกหนัก แต่เมื่อถึงกำหนด แดดกลับใส อากาศเย็นสบาย เหมาะแก่การปิกนิกเป็นอย่างยิ่ง พิธีสงฆ์เลยสามารถจัดได้เงาไม้หน้าพระสถูป ปูเสื่อนั่งกับพื้นกันคนไทยมาประมาณ ๕๐ คนไม่นับคนญี่ปุ่น รวมแล้วคงประมาณ ๗๐ คน คนไทยที่มาพบปะข้าพเจ้าก่อนหน้านั้น ก็มาร่วมงานนี้เป็นส่วนใหญ่ หลายคนมารู้จักกันเป็นครั้งแรกในงานนี้ บรรยากาศดูเป็นกันเองโดยเฉพาะช่วงกินอาหารกลางวัน ทั้งไทยทั้งญี่ปุ่นมาร่วมวงกัน

งานที่รับไปทำกัน ส่วนใหญ่ก็ออกมาดี จึงน่าจะคาดหวังได้ว่า หลายคนที่ข้าพเจ้าหมายตาเอาไว้คงสามารถจะรับผิดชอบงานอื่นๆ ได้ในอนาคต งานต่อเนื่องที่ข้าพเจ้าอยากให้คนไทยร่วมกันทำคือการเผยแพร่เทพธรรมะ เพราะเท่าที่ปรึกษาหารือกับคนไทยที่เมืองนี้ตั้งแต่วันสงกรานต์ พบว่าหลายคนมีความต้องการเรื่องนี้อยู่ อีกทั้งร้านไทยหลายร้านก็มีบริการให้เช่าวีดีโอ หากมีกลุ่มคนไทยมารับผิดชอบการเผยแพร่เทพธรรมะโดยตรง ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มเพื่อช่วยคนไทยด้วยกัน อีกทั้งยังจะเป็นการสร้างเครือข่ายคนไทยในเมืองนี้ให้กว้างขวางขึ้น และทำให้คนไทยมีสิ่งเหนี่ยวรั้งทางจิตใจบ้าง แทนที่จะปล่อยตัวปล่อยใจให้เตลิดเปิดเปิงไปกับสิ่งเสพติดและการพนันอย่างที่เป็นอยู่

ก่อนออกจากเมืองโคผุ ได้ปรึกษาเรื่องนี้กับคนไทยบางคน ก็ได้รับการตอบสนองด้วยดี นี่คงเป็นงานหนึ่งที่จะเป็นจุดเชื่อมต่อให้มีการประสานงานระหว่าง

ข้าพเจ้ากับคนไทยที่โคผุต่อไป และอาจจะนำไปสู่งานอื่นๆ ในอนาคตได้ด้วย

ข้าพเจ้ายังปรึกษากันถึงเรื่องความเป็นไปได้ที่จะมีพระไทยมาอยู่ที่เมืองโคผุนานขึ้นในปีต่อไป อย่างน้อยก็ครึ่งเดือนหรือหนึ่งเดือน ดูเหมือนว่าในปีหน้าเรื่องสถานที่พำนักของพระคงจะไม่มีปัญหา อาจจะใช้สำนักงานใหม่ของสำนักงานโอเอซิส ส่วนอาหารก็คงอาศัยการбинhabatโดยประสานกับร้านอาหารไทยซึ่งมีอยู่หลายร้าน และคงจะช่วยเวียนกันจัดอาหารถวายพระได้อย่างน้อย ๑ ครั้งต่ออาทิตย์

ที่จริง เมืองโคผุไม่เพียงแต่จะเป็นเมืองที่เหมาะสมแก่การทำงานสงเคราะห์คนไทยเท่านั้น สำหรับข้าพเจ้าช่วงที่อยู่วัดเมียวโฮจิงยังเป็นเรื่องที่เหมาะสมแก่การปลื้มใจด้วย เพราะกฎิรยรอบด้วยต้นไม้และป่าเขา ไม่ว่าจะเดินไปไหนหรือปั่นจักรยานก็เพลิดเพลิน คงชอบที่นี่ไม่น้อย บางวันฟ้าเปิดแดดใส จะมองเห็นยอดภูเขาฟูจิโผล่พ้นเทือกเขาออกมาทักทายข้าพเจ้า แต่น่าเสียดายที่ข้าพเจ้าเองเสพรสนุทริยรสจากธรรมชาติได้ไม่เต็มที่ เพราะนอกจากจะต้องต้อนรับแขกที่มาเยือนทุกวันแล้วยังต้องใช้เวลาที่เหลือพิมพ์อะไรต่ออะไรมากมายอันเป็นผลที่ได้จากการมาญี่ปุ่นคราวนี้

๑ สัปดาห์เศษๆ ที่เมืองโคผุ แม้ข้าพเจ้าจะทำอะไรไม่ค่อยได้มาก แต่ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นได้ก็เพราะความเอื้อเฟื้ออย่างมากของคุณยามาซากิ รองประธานสมาคมโอเอซิส เช่นเดียวกับคุณจันทร์แรม ความมีน้ำใจและความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของเธอ มีส่วนสำคัญในการประสานเชื่อมโยงระหว่างคนไทยด้วยกันในเรื่องการอุปถัมภ์พระ จนทำให้ชีวิตของข้าพเจ้าในเมืองโคผุราบรื่นด้วยดี



ลมหายใจสงบ ที่หมู่บ้านพลัม

ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช

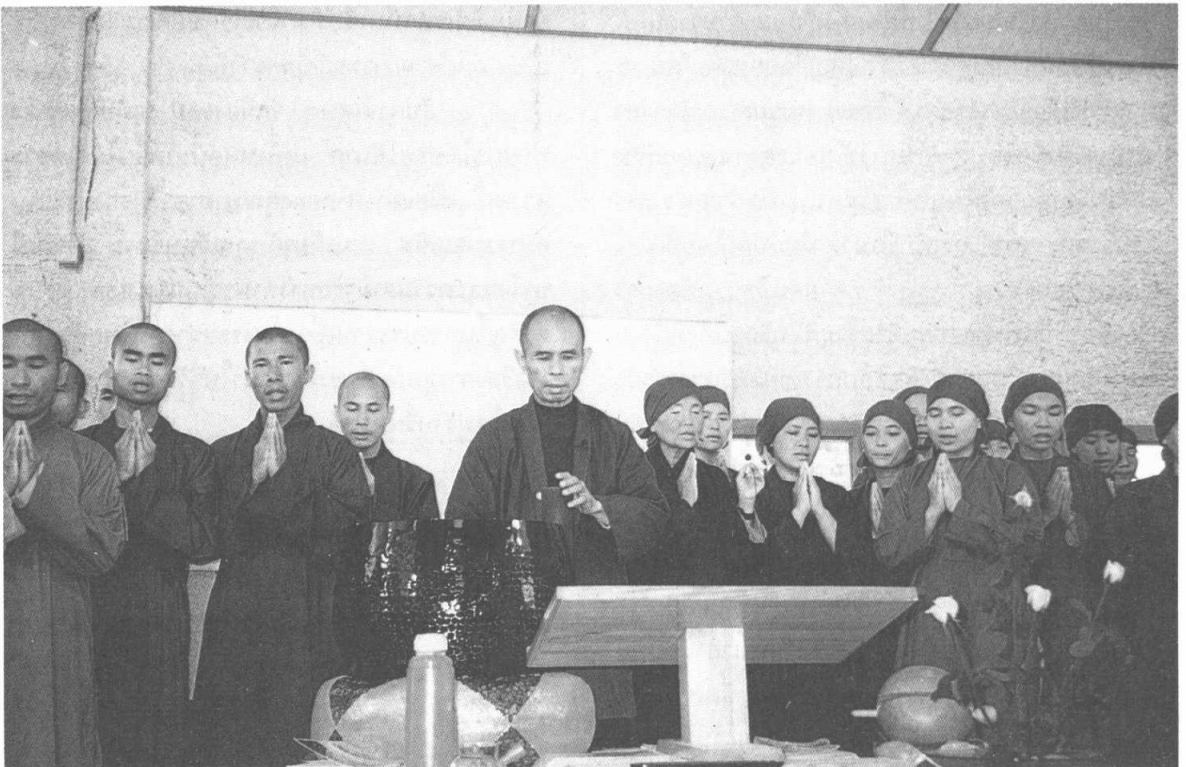
© ฟังฟังเกิด ฟังฟังเกิด
เสียงอันวิเศษ มหัทศจรยนี้
นำเรากลับไปสู่
ตัวเราที่แท้จริง ✍️

เมื่อได้ยินเสียงระฆังจากหอรฆังใหญ่ ที่หมู่บ้าน
ล่างของหมู่บ้านพลัม ชุมชนปฏิบัติธรรมชาวพุทธเวียดนาม
ลัทธิมหายาน โดยมีท่านดิช นัทฮันห์เป็นผู้เชิญ
ระฆัง ด้วยท่วงท่าที่สงบ มั่นคง ใช้สองมือจับท่อนไม้ไป
กระทบกับระฆังใบใหญ่ สีดำ จนเกิดเสียงดังกังวาล ผู้คน
จากทั่วโลกราว ๕๐๐ คน ที่มาร่วมงานพิธีเปิดการปฏิบัติ
ธรรมประจำเดือนกันยายน (วันที่ ๘-๒๙) ต่างก็กลับมา

กำหนดลมหายใจด้วยอาการสงบ และมีสติให้จิตใจกลับ
มาอยู่กับตัวเอง ด้วยคาถาของท่านดิช นัทฮันห์ ที่ท่าน
สาธยายหลังจากการเชิญระฆังว่า

“ฟังฟังเกิด ฟังฟังเกิด เสียงอันวิเศษ มหัทศจรย
นี้ นำเรากลับไปสู่ ตัวเราที่แท้จริง”

ที่หมู่บ้านพลัม ประเทศฝรั่งเศส เสียงจากระฆัง
ทุกขนาด ไม่ว่าจะเป็ระฆังใหญ่หรือระฆังเล็ก ไม่ว่าจะ
ประดิษฐาน ณ ที่ใด ห้องสมาธิ ห้องบรรยายธรรม ห้อง
อาหาร หรือกลางสนามหญ้า ล้วนเกิดพลังศักดิ์สิทธิ์
สามารถน้อมนำผู้คนต่างเชื้อชาติ จากนานาวัฒนธรรม
ประเพณีให้รวมเป็นหนึ่งเดียวกันได้ด้วยการกำหนด
ลมหายใจเข้าออกพร้อมกัน เพื่อเป็นการเจริญสติและ



สมาธิภายในตน เสียงพูดคุยหรืออาการเคลื่อนไหวซึก
ไขว่ทั้งหลายจะหยุดทันที

ผู้เข้าร่วมการปฏิบัติธรรมครั้งนี้มีชาวยุโรปจาก
นานาประเทศ และชาวเอเชียจากญี่ปุ่น อินเดีย บังคลา-
เทศ เวียดนาม และคนไทย ชาวตะวันตกที่หลากหลายนี้
ยังมีพื้นฐานมาจากนิกายลัทธิศาสนา มีทั้งยิว คริสต์
คาทอลิก โปรเตสแตนท์ และที่สนใจวัชรยานก็มีไม่น้อย
แม้นักบวชที่มาร่วมการปฏิบัติธรรมครั้งนี้ก็มีสัดส่วนมาก
มาก ได้แก่ จากนิกายมหายาน ลัทธิวัชรยานของทิเบต
พระเถรวาทจากบังคลาเทศ พระเซนจากญี่ปุ่น นักบวช
สตรีนุ่งสีส้ม ผู้ที่มาร่วมในหมู่บ้านพลัมนอกจากชาว
เวียดนามจำนวนมากแล้ว ยังมีชาวอังกฤษ ฝรั่งเศส
อเมริกัน ญี่ปุ่น ผู้คนเหล่านี้ เมื่อมาอยู่รวมกัน ใช้ชีวิต
ร่วมกัน ในสถานที่อันจำกัด ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่หลัก
คำสอนและวินัยที่เกิดจากสติปัญญาอันล้ำลึกของ ท่าน
ดิช นัทฮันห์ พระเซนชาวเวียดนาม สามารถน้อมนำ
ศรัทธาของทุกคนมาอยู่รวมกันได้ ด้วยความรัก ความ
เมตตา กรุณาต่อกัน เป็นภาพที่น่าประทับใจในความรู้สึก
พวกเราพร้อมที่จะเป็นหนึ่งเดียวกันในการทำกิจกรรม
ร่วมกัน ได้แก่ การนั่งสมาธิ การเดินสมาธิ การกินข้าว
ด้วยการพิจารณาอาหารอย่างช้าๆ หรือการทำงานกลุ่ม
เช่น ล้างชาม ทำความสะอาดห้องอาหาร ห้องน้ำ หัน
ผัก จัดเตรียมห้องสมาธิ ห้องอาหาร หรือการสนทนา
ธรรม

พวกเราทุกคนไปพ้นจากเขตแดนแห่งชาติ ประ-
เพณี วัฒนธรรมของตนเพื่อร่วมใจทำกิจกรรมแห่งการ
ภาวนาร่วมกัน เพื่อความสุข สงบภายในที่เราปรารถนา

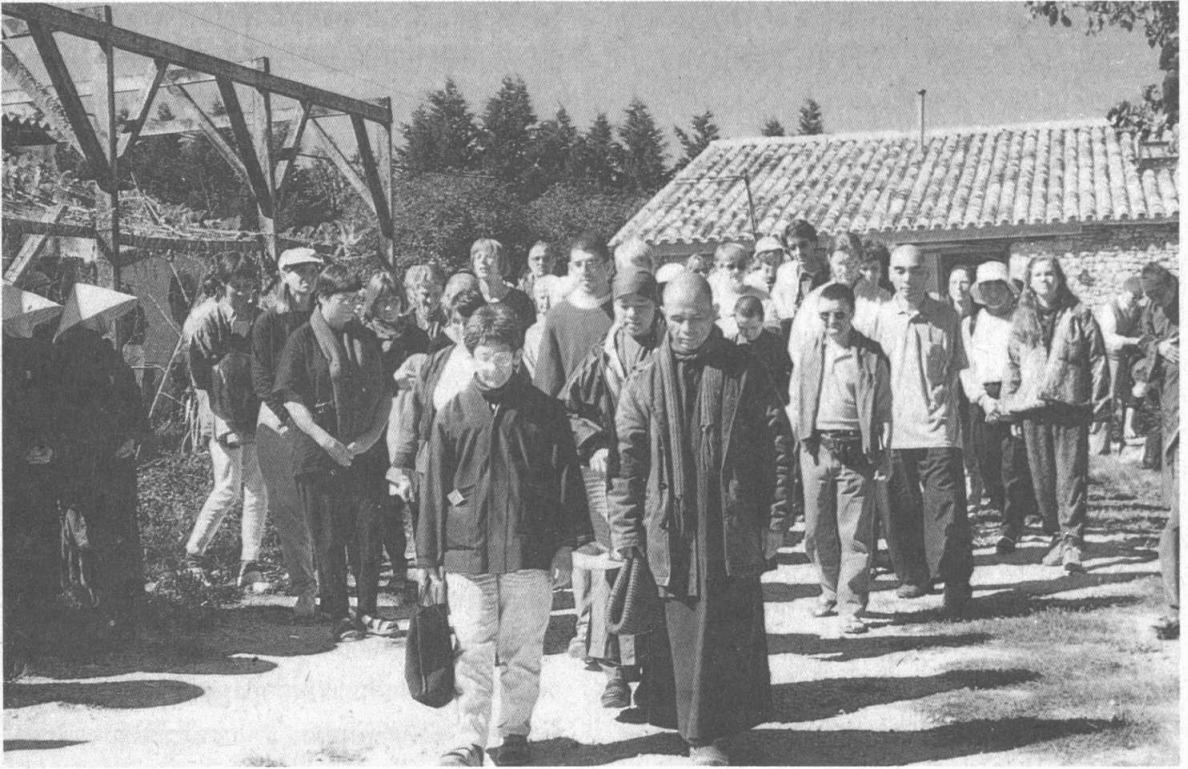
ขณะที่อยู่หมู่บ้านพลัม ชาวเจ้ารู้สึกถึงที่ชาวตะ
วันตกหันมาสนใจศาสนาพุทธ และปฏิบัติธรรมอย่าง
จริงจังจำนวนมากมาย และนับปีจำนวนผู้คนจะทวีมาก
ขึ้นทุกที แม้การรับศีล ๕ พวกเขาพร้อมจะน้อมรับ
และยอมเข้าพิธีอภรรณาศีล ชาวเจ้าสงสัยว่าศาสนา
คริสต์ที่พวกเขาเคยนับถือหายไปไหน ทำไมผู้คนจึงได้
พากันเปลี่ยนศาสนากัน

ท่านดิช นัทฮันห์สามารถประยุกต์คำสอนจาก
หลักพุทธศาสนา ให้เป็นที่ยอมรับแก่ชาวตะวันตกทั่ว

โลกได้ ย่อมนับว่าน่าเคารพนับถือมาก ผู้คนที่มาที่นี่ได้
ผลจากการปฏิบัติ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสุข มีความ
เคารพซึ่งกันและกัน ไม่รังเกียจเพียงจันทีในความต่าง
ทางเชื้อชาติ ใครเดือดเนื้อร้อนใจ พูดคุยปรับทุกข์กันใน
ช่วงเวลาแบ่งกลุ่มย่อยสนทนาธรรม ก็จะได้รับช่วยเหลือ
เหลือเอาใจใส่ด้วยดี เกิดไมตรีจิตมิตรภาพกันอย่างน่า
ประทับใจ

หลักคำสอนของท่านดิช นัทฮันห์ ฟังดูจะรู้สึกว่
ง่าย ๆ ท่านเน้นเรื่องการเดินช้าๆ ให้กายกับใจเป็นหนึ่ง
เดียวกัน การนั่งสมาธิ รู้จักการนั่งอยู่กับตัวเองอย่าง
เรียบง่าย รู้จักการอยู่กับตัวเอง ๑๐๐% เพื่อที่จะเข้าใจตน
เอง เห็นความทุกข์ของตนเองแล้วสามารถแปรเปลี่ยน
เป็นความรักเมตตาแก่ผู้อื่น รู้จักการพิจารณาความ
เชื่อมโยงของดอกไม้และชยะ รู้จักการกินอย่างช้าๆ
พิจารณาเห็นความเชื่อมโยงที่มาของอาหารในงาน เห็น
พระอาทิตย์ แผ่นดิน แม่น้ำ ผู้ปรุงอาหารด้วยความรัก
พวกเรามักจะบ่นว่าฟังดูง่าย แต่การปฏิบัติให้เห็นผลนั้น
ยาก แต่เมื่อผ่านกระบวนการฝึกฝนของท่าน พวกเราก็
ล้วนพอใจในวิธีการฝึกของท่าน เป็นเสียงสะท้อนเมื่อมี
การสรุปผลกัน

ท่านดิช นัทฮันห์ ผู้นำชาวพุทธในการต่อสู้อย่าง
สันติวิธี เมื่อคราวเกิดสงครามในเวียดนามระหว่างปี
๑๙๖๕-๑๙๗๓ จนได้รับการเสนอชื่อโดย ดร. มาร์ติน
ลูเธอร์ คิง เพื่อชิงรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ท่านเห็น
ทุกขสัจจอย่างมหันต์จากภัยสงคราม ความตาย ความ
เจ็บปวด ความหายนะที่เกิดจากความเห็นผิดเป็น
ประการสำคัญ ทำให้เกิดความขัดแย้งทางลัทธิอุดม-
การณ์ ขยายผลเป็นความทุกข์ยากของประชาชนนับเป็น
เวลานาน แต่ตัวความทุกข์นั้นก็เป็ประตุให้ท่านศึกษา
ปฏิบัติธรรมจนเห็นทางออกที่ชัดเจนและประจักษ์แจ้ง
ชาวเวียดนามรุ่นใหม่ที่มีภัยออกนอกประเทศไปเติบโตใน
ประเทศตะวันตก เห็นความทุกข์ในวิถีชีวิตที่ต้องเผชิญ
จากการพัฒนาแบบโลกตะวันตก จึงพากันสละชีวิต
ฆราวาสเข้าบวชเป็นภิกษุ ภิกษุณี ทำงานรับใช้เพื่อน
มนุษย์เป็นพระโพธิสัตว์ตามคติของมหายาน โดยท่าน
ดิช นัทฮันห์มักจะสอนเน้นเรื่องหลักปรัชญาปารมิตา

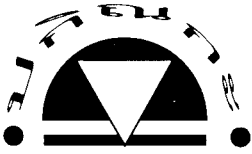


หลักแห่งการรู้จักตนเองอย่างชัดเจน แล้วพัฒนาไปเป็นความรัก ความกรุณาต่อสรรพชีวิตที่ยังเวียนว่ายตายเกิด ขณะเดียวกัน ชาวตะวันตกที่มีวิถีชีวิตทันสมัย ได้รับความสะดวกสบายจากการพัฒนาแบบวัตถุนิยม บริบูรณ์ด้วยโภคทรัพย์ แต่ชีวิตไม่มีความสุข ครอบครัวแตกสลาย ผู้คนร่ำรวย พ่อแม่ลูกมีปัญหาไม่เข้าใจกัน ลูกเกลียดพ่อแม่ สามีกักรยาทะเลาะเบาะแว้ง ทบตีกัน หย่าร้างกัน พ่อชมชื่นลูกสาว คนหนุ่มสาวใจแตกเสพ กามอย่างสำส่อน จนดูเหมือนว่าชาวตะวันตกไม่รู้จักค่าแห่งความรัก ไม่รู้ว่าความรักที่แท้คืออะไร ชีวิตที่ทรู-หฺร่า ฟุ่มเฟือย มีเสรีในการเสพได้สารพัดในชีวิตประจำวัน ผู้คนกลับพบว่าชีวิตว่างเปล่า อยู่กับตัวเองก็ไม่ไหว มีครอบครัวก็พังทลาย จึงพากันแสวงหาคำตอบ ซึ่งท่านนัทฮันท์สามารถให้คำตอบเน้นเรื่อง ชีวิตชุมชน การอยู่อย่างเจริญสติ คิดนี้จึงเป็นคำตอบสำหรับโลกตะวันตก มีผู้ศรัทธาไปปฏิบัติธรรมกับท่านจนเห็นผล แล้วเป็นผู้นำกลับไปตั้งชุมชนในถิ่นที่อยู่ของตนที่สอดคล้องกับภาษา วัฒนธรรมดั้งเดิมของตน จนเกิดเป็นแขนงของ

หมู่บ้านพลัมในชื่อใหม่ ขยายออกไปหลายประเทศไม่ว่าจะเป็นอังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส คานาดา สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯลฯ

ท่านดิช นัท ฮันท์เชื่อว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ พระพุทธเจ้าในนามแห่งเมตตริยะ พระพุทธเจ้าแห่งความรัก จะปรากฏในรูปของชุมชน ไม่ได้เป็นบุคคลโดด เด่น โดยเราจะปฏิบัติธรรมร่วมกันเป็นชุมชนกับครอบครัว สังคม ประเทศชาติ เราจะพูดคุยกับพุทธกาย ธรรมกาย สังขกาย เราจะปฏิบัติธรรมให้เกิดสติ เพื่อพูดคุยกับร่างกายของเรา ฟังเสียงจากภายในของเรา เพื่อที่จะรู้จักกับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จากหัวใจของเราเอง เกิดชุมชนแห่งสงฆ์ที่มีความรู้ ความรัก ความเมตตากรุณา ความร่าเริง ความสุขร่วมกัน โดยชุมชนแห่งสงฆ์ นี้จะเป็นผู้เกื้อหนุนให้เกิดการประพฤติ ปฏิบัติที่ดีงาม

ข้าพเจ้ามีโอกาสทำงาน ๓ เดือน ตั้งแต่ ๑ ก.ค.- ๒๙ ก.ย. ๒๕๓๙ ไปทดลองใช้ชีวิตอยู่ที่หมู่บ้านพลัม (อ่านต่อหน้า ๓๓)



ปาฐกถามูลนิธิโกมลคีมทอง ครั้งที่ ๒๓

เรื่อง “ทำไมต้องช่วยคนจน”

โดย คุณวนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์

กล่าวเปิด โดย คุณชาญวิทย์ อร่ามฤทธิ์

กล่าวปิด โดย ส.ศิวรักษ์

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เวลา ๑๕.๐๐-๒๐.๐๐ น.

ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(ท่าพระจันทร์)

ในโอกาสที่สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตั้งมาครบ ๒๕ ปี

ขอเชิญฟังปาฐกถาเรื่อง
อำนาจของภาษา
และสถาบันวิชาการ : เพื่อใคร
โดย ส. ศิวรักษ์

ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(ท่าพระจันทร์)
วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐
เวลา ๑๕.๐๐-๑๖.๓๐ น.

อย่าลืมร้อนนี้

หนีไปคลายร้อนที่ทะเลสาบสงขลา
ธรรมชาติเพื่อทะเลสาบสงขลา
ครั้งที่ # ๒

๒๐ เมษายน - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐
ร่วมเดินทาง ๔ สัปดาห์ ศึกษาชีวิตชุมชน
คน ทะเล บนเส้นทางกว่า ๕๐๐ กิโลเมตร
เพื่อฟื้นฟูชุมชน คน ทะเล

ขอรายละเอียดเพิ่มเติมที่ คณะกรรมการศาสนา
เพื่อการพัฒนา (ศ.พ.พ.)

๑๒๔ ซ. วัดทองนพคุณ ถ. สมเด็จพระเจ้าพระยา
คลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐
โทร. ๕๓๗-๕๕๕๕, ๕๓๗-๕๕๕๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๐

ศิกษิตสยาม

มีอายุครบ ๓๐ ปี

เชิญมาชมหนังสือได้ที่

๑๑๓-๑๑๕ ถนนเฟื่องนคร (ตรงข้ามวัดราชบพิธ)
พระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๒๒๕-๕๕๓๑-๒ โทรสาร ๒๒๒-๕๑๘๘

เปิดทุกวันจันทร์-วันเสาร์ (วันเสาร์ครึ่งวัน)

เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น.

ครบรอบ ๒ ปีเสมสิกขาลัย
“การศึกษาทางเลือกรับสังคมไทย”

ศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

- ๖.๓๐ น. ปฏิบัติภาวนา/ฝึกโยคะ
- ๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเข้าร่วมกัน
- ๙.๐๐ น. ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว.....อวยพร เชื้อนแก้ว และ กิตติชัย งามชัยพิศิษฐ์
- ๑๐.๐๐ น. เสวนาเรื่อง “มาฆบูชา : ประยุตต์พิธีกรรมให้เหมาะสมแก่ยุคสมัย” และ “พิธีกรรมสำคัญอย่างไรกับชีวิต” นำเสวนาโดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ และ ปาริชาติ จึงวิวัฒน์ภรณ์
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารร่วมกัน
- ๑๓.๓๐ น. ชมวิดีโอทัศน์และร่วมสนทนาเรื่อง “ความเสื่อมโทรมของพุทธศาสนาในสังคมไทย และทางออก” นำสนทนาโดย พระไพศาล วิสาโล และ ประชา หุตานุวัตร
- ๑๕.๓๐ น. เตรียมการทำพิธีมาฆบูชา
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน
- ๑๙.๐๐ น. ร่วมประกอบพิธีมาฆบูชา (เวียนเทียน)
- ๒๑.๐๐ น. ร่วมกันสนทนาร่วมกับกลุ่มเพื่อนเสม

เสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

- ๖.๓๐ น. ปฏิบัติภาวนา/ฝึกโยคะ
- ๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเข้าร่วมกัน
- ๙.๐๐ น. ร่วมอภิปรายเรื่อง “การศึกษาทางเลือกรับสังคมไทย” นำโดยประเวศ วะสี เจตนา นาควัชระ พิภพ ธงไชย และ จรัล ดิษฐาพิชัย
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
- ๑๓.๓๐ น. ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การแพทย์แบบองค์รวม : ภูมิปัญญาเก่าแก่ที่ถูกทอดทิ้ง” นำโดย พระสุเทพ ชินวโร และ ศิลปศักดิ์ สุภารี
 - การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันและเพิ่มพูนพลามัย
 - การใช้อาหารในการป้องกันและรักษาสุขภาพ
 - การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค
 - การฝังเข็ม
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน
- ๑๙.๐๐ น. ร่วมการเล่นต่างๆ เพื่อนสุนทรีย์ภาพ และความสามัคคี
- ๒๑.๐๐ น. ร่วมสนทนากับกลุ่มเพื่อนเสมฯ ร่วมด้วย อังคาร กัลยาณพงศ์ สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เรื่อง “ชีวิตและ แร้งบันดลใจของอังคาร กัลยาณพงศ์ กวีรัตนโกสินทร์” (เนื่องในโอกาสครบรอบอายุ ๗๐ ปี ของอังคาร กัลยาณพงศ์)

อาทิตย์ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

- ๖.๓๐ น. ปฏิบัติภาวนา/ฝึกโยคะ
- ๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเข้าร่วมกัน
- ๙.๐๐ น. ร่วมเสวนาเรื่อง “มองทิศทางในอนาคตของเสมสิกขาลัย” นำโดย พิภพ ธงไชย เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ประชา หุตานุวัตร และ พิภพ อุดมอิทธิพงษ์
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
- ๑๓.๓๐ น. สรุปรูป
เดินทางกลับ

หมายเหตุ อัตราค่าลงทะเบียน ท่านละ ๒,๓๐๐ บาท อัตราค่าธรรมเนียมค่าเดินทาง ที่พัก และอาหาร ตลอดงานครั้งนี้ สนใจโปรดสำรองที่ ได้ที่เสมสิกขาลัย ๖๐/๒ ซ.ติวานนท์ ๓๔ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร ๙๕๐-๖๖๐๑-๓ โทรสาร ๕๕๐-๓๗๑๑

รายชื่อผู้บริจาคสมาชิกอุปถัมภ์เสขิยธรรม

๑. คุณนุจรี	ไชยกิตติวัฒนา	๕๐๐ บาท	๖. คุณสุจินดา	ยงสุนทร	๖๐๐ บาท
๒. คุณเมธาวี	เลิศรัตนา	๒๐๐ บาท	๗. คุณสมอนงค์	เฉลิมกิจ	๒,๐๐๐ บาท
๓. คุณอุวรา	ธรรมสิมา	๘๐๐ บาท	๘. คุณสุวดี	ปภาพงษ์	๑,๐๐๐ บาท
๔. คุณศุภกิจ	นิมมานนรเทพ	๕๐๐ บาท	๙. คุณจิรพร	วิบุรย์หิรัญ	๒๐๐ บาท
๕. คุณตุลติลก	ดุละลัมพะ	๕๐๐ บาท			

รายชื่อผู้สมัครสมาชิกเสขิยธรรม

๑. คุณฉลอง	เอื้องสุวรรณ	๑๑. พระอธิการพัฒน์	พุทธิสารโ
๒. คุณวีรศักดิ์	ธำบัวสวรรค์	๑๒. คุณสุเทพ	ไชยขันธุ์
๓. คุณกุลฤดี	ฤทธิเดช	๑๓. คุณปาริชาติ	จิ่งวิวัฒนาภรณ์
๔. พระเห็นชอบ	สุดตมโม	๑๔. คุณเวณีเชียว	วอลักษณ์
๕. พระวิสุทธิ์	วิสุทธิ์จारी	๑๕. แม่ชีอัสมาภรณ์	วังอ่อน
๖. พระปัญญา	มังคโล	๑๖. คุณมยุรี	เจริญ
๗. แม่ชีนงคราญ	พุดบุรี	๑๗. คุณยงยุทธ	โรจน์วงเกียรติ
๘. คุณแจ่มใส	รัตนมาลี	๑๘. คุณลภาพรรณ	ศุภมันตา
๙. คุณสง	ศิวิศรี	๑๙. คุณรัชดา	ธรรภาค
๑๐. คุณประสิทธิ์	ไชยชมพู	๒๐. คุณบุชา	บุชาธรรม

การเป็นสมาชิกจดหมายข่าว เสขิยธรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่ (วัด / บ้าน) เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

บอกรับเป็นสมาชิก ๑ ปี (๕ ฉบับ) ๒๐๐ บาท เริ่มต้นฉบับที่.....ถึงฉบับที่.....

๒ ปี (๘ ฉบับ) ๔๐๐ บาท เริ่มต้นฉบับที่.....ถึงฉบับที่.....

ตามกำลังศรัทธา.....บาท/ปี

ส่งจ่ายโดย ธนาณัติ ตัวแลกเงิน เช็ค เงินสด

ในนาม นายันนทพงษ์ เวชมาสินนท์ คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศ.พ.พ.)

๑๒๔ ซ.วัดทองนพคุณ ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

ธนาณัติ ส่งจ่าย ป.ณ. คลองสาน

ตารางเสมสิกขาลัย

ประจำปี ๒๕๕๐

วันที่	วิทยากร	เรื่อง/สถานที่	ค่าลงทะเบียน
มีนาคม ๕๐ เสาร์ - อาทิตย์ ๘-๙, ๑๕-๑๖, ๒๒-๒๓	สุลักษณ์ ศิวรักษ์	“วิธีจับประเด็น : เค้นเนื้อหาสาระ” ณ สำนักงานมูลนิธิโกมลคีมทอง ช. บ้านช่างหล่อ กทม.	๓,๐๐๐ บาท
๒๒-๒๓ มี.ค. ๕๐	เดวิด ลอย ประชา หุตานุวัตร	“พุทธศาสนากับเงินตรา” อาศรมวงศ์สนิท นครนายก	๑,๘๐๐ บาท
๒๔-๓๐ มี.ค. ๕๐	สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ล้อม เพ็งแก้ว อังคาร กัลยาณพงษ์	“วิถีสายเก่าภูมิธรรมพื้นถิ่น : ทองเมืองเพชร” ชมศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชาวบ้าน	
๘-๑๘ เม.ย. ๕๐	คณะวิทยากร	“แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับเพื่อนชาวเอเชีย	เฉพาะผู้รับเชิญจากเอเชีย
กรกฎาคม	ยอร์จ วิลโลบี	“สร้างสรรค์ชุมชน”	
๑๓ ก.ค.-๒๓ ก.ย. ๕๐	คณะวิทยากร สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ประชา หุตานุวัตร	“การทำงานพัฒนาและสร้างสรรค์สังคม”	เฉพาะผู้รับเชิญจากประ- เทศพม่า ๒๕-๓๐ คน
๒๐ ก.ค.-๒๐ ต.ค. ๕๐	พระธรรมปิฎก	“พุทธธรรมนำสมัย” ณ วัดญาณเวศกวัน นครปฐม	รับเฉพาะพระภิกษุ
ตุลาคม	จอห์น แมคคอบแนล	“พุทธธรรมกับการสมานไมตรี”	
๑๗ พ.ย.-๑๗ ธ.ค. ๕๐	พระสุเทพ ชินวโร	“วิถีชีวิตแห่งธรรมะและธรรมชาติดำบัด วัดสนามทอง มุกดาหาร	
๑-๗ ธ.ค. ๕๐	พ.พ. ประเวศ วะสี	“ทักษะที่มีต่อโลกอย่างใหม่”	
ธันวาคม	คณะวิทยากร	พุทธศาสนากับสังคม” อาศรมวงศ์สนิท นครนายก	นักเรียนนาโรปะ จากสหรัฐ
๒ ธ.ค. ๕๐	อลิซาเบท โรเบิร์ต อีไลอัส อมิตอน	การสัมมนา “จิตวิญญาณและบริโภคนิยม”	
๒๐ ม.ค.-๒๐ ก.พ. ๕๑	พระไพศาล วิสาโล	“พุทธศาสนากับโลกสมัยใหม่” : เสวนา ภาวนา และสมาธิ ณ วัดป่าสุคะโต จ. นครราชสีมา และวัดป่ามหาวรรณ จ.ชัยภูมิ	รับจำนวนจำกัด ประมาณ ๑๕ คน

สนใจติดต่อได้ที่ เสมสิกขาลัย ๖๐/๒ ซ.ติวานนท์ ๓๔ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๙๔๖๖๐๑-๒ โทรสาร ๔๘๐๓๗๑๑



CHỦ TỊCH NƯỚC

Số: 550 KT/CTN

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

CHỦ TỊCH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

- Căn cứ vào Điều 103 của Hiến pháp nước Cộng hoà Xã hội chủ nghĩa Việt Nam;
- Theo đề nghị của Thủ tướng Chính phủ tại tờ trình số 4756/TCCB ngày 29 tháng 8 năm 1995;

QUYẾT ĐỊNH:

Tặng: Huân chương Hữu nghị cho Bà Than-Phu-Ding Phun-xúc Pha-nôm-dông, đã có nhiều đóng góp cho sự nghiệp của Cách mạng Việt Nam.

Hà Nội, ngày 30 tháng 8 năm 1995

KT. CHỦ TỊCH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
PHÓ CHỦ TỊCH
Đã ký: Nguyễn Thị Bình

Sao nguyên văn bản chính

TL. BỘ TRƯỞNG BỘ NGOẠI GIAO
QUẢN LÝ VĂN PHÒNG



Vũ Chí Công

(คำแปล)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เอกราช - เสรีภาพ - สันติสุข

ประธานาธิบดี

แห่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ขอมอบ

เหรียญมิตรภาพ

แต่ ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์

ราชอาณาจักรไทย

ที่ได้สร้างคุณูปการมากมายต่อภารกิจของเอกราชของประเทศเวียดนาม

คำสั่งที่ 550KT/CTN วันที่ ๓๐ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๙๕

ได้บันทึกไว้ในหนังสือหมายเลข ๐๘

ชานอย วันที่ ๓๐ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๙๕

ประธานาธิบดี

แห่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(ลงนาม)

เล ดีก อันห์

